საქართველოს რესპუბლიკა

დაარსებულია 1918 წელს.

პარასკევი, 21 აპრილი, 2006 წელი.

№ 79 (5417)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge | ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika | ფასი 50 თეთრი.

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბიბლიის სიტყვაა, ცვლილებით და ჩარევით ხელის გაცდენა ყველა უკადრისობაზე უსამაგლესია.

რას მოასწავებს ხატების მირონდენა?

იხ. მე-5 გვ.

„მრეწველები“ საპარლამენტო მანდატის დატოვებაზე ფიქრობენ?

იხ. მე-2 გვ.

თუ გინდა, ათი პასპორტი აიღე!

იხ. მე-7 გვ.

დიდები უსაქმურად დადიან და პატარებს სად ვამუშავებთ?

იხ. მე-2 გვ.

...ჩვენს ნურვინ შეგვეცილება!

დიდი წინაპრის შეძახილი, ვაგლახ რომ დღესაც აქტუალურია

იხ. მე-3-4 გვ.

სამი [illegible] კითხვა „ღვინის [illegible]“ შესახებ

იხ. მე-11 გვ.

განგაშს „ჯეოსელი“ ტეხდეს, ჩვენ კი ვდუმდეთ?!

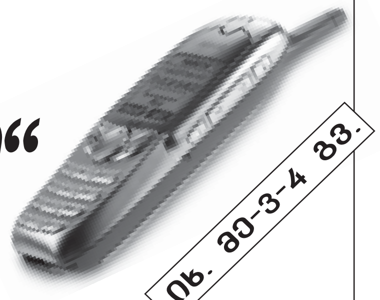

იხ. მე-3-4 გვ.

ორ წელიწადში რა გაგვაფუჭებდა?!

იხ. მე-5 გვ.

ნიკალა თავად იქცა შთაგონებად...

იხ. მე-13 გვ.

ევროპობს,

ანუ შეთქმულება ქართველთა და აფხაზთა წინააღმდეგ

იხ. მე-7 გვ.

„ფლაგმანის“ მკურნალობა: დიაგნოზი და მეთოდები

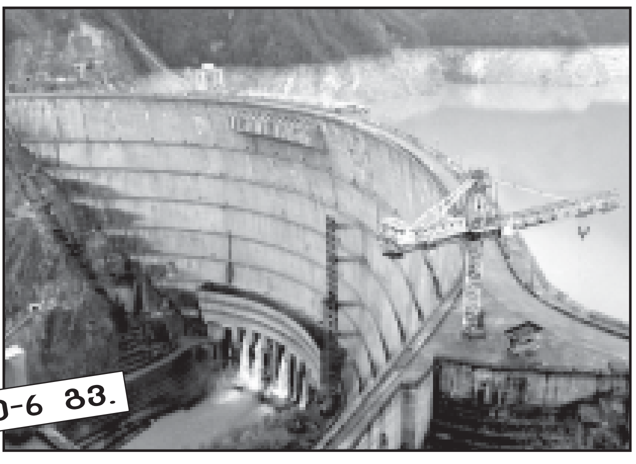

იხ. მე-6 გვ.

◎ გაუტიეს!

ნატოსაც არ უშვებენ?

აფხაზეთის თვითგამოცხადებულ რესპუბლიკასთან ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის დელეგაცია პირველად 6 მაისს ესტუმრა.

სოხუმის ხელისუფლების საგარეო საქმეთა მინისტრის სერგეი შამბას ინფორმაციით, აფხაზეთის თვითგამოცხადებულ რესპუბლიკაში ჩრდილოეთატლანტიკური ალიანსის წარმომადგენელთა პირველი ვიზიტის ფარგლებში დაგეგმილია ნატოს საპარლამენტო ასამბლეის წარმომადგენელთა შეხვედრა აფხაზეთის თვითგამოცხადებული რესპუბლიკის პრეზიდენტ სერგეი ბაღაფშთან და საგარეო საქმეთა მინისტრ სერგეი შამბასთან.

შამბას განცხადებით, ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის წარმომადგენლებს გუდაუთაში რუსეთის ყოფილი სამხედრო ბაზის დათვალიერება სურთ, მაგრამ „აფხაზურ მხარეს მათთვის გუდაუთის სამხედრო ბაზის მონახულების უფლება ჯერ არ მიუცია, ვინაიდან გუდაუთის სამხედრო ბაზა რუსეთის თავდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარებაშია და ეს საკითხი მათ რუსულ მხარესთან უნდა შეათანხმონ“.

აფხაზეთის კონფლიქტის ზონაში მოქმედი დსთ-ს სამშვიდობო ძალების სარდლის სერგეი ჩაბანის ინფორმაციით, ამჟამად გუდაუთის სამხედრო ბაზაზე აფხაზეთის კონფლიქტის ზონაში მოქმედი დსთ-ს სამშვიდობო ძალების 4 ვერტმფრენი და 130 ჯარისკაცი იმყოფება, რომლებიც სამშვიდობოებისთვის განსაზღვრულ ფარგლებში აფხაზეთში მიმდინარე სამშვიდობო ოპერაციის განხორციელებას უზრუნველყოფენ.

ინტერპრესნიუსი

◎ ოპოზიცია

„მრეწველები“ საპარლამენტო მანდატის დატოვებაზე ფიქრობენ?

თვითმმართველობის არჩევნებს, რომელიც ნოემბერში უნდა გაიმართოს, შესაძლოა ოპოზიციურმა პარტიებმა ბოიკოტი გამოუცხადონ. მათ მხარს არასამთავრობო ორგანიზაციებიც უბამენ. უკვე ორი კვირაა, რაც ოცამდე არასამთავრობო ორგანიზაცია პოლიტიკურ პარტიებთან კონსულტაციებს მართავს, მათ შორის საპარლამენტო და არასაპარლამენტო ოპოზიციასთან. ისინი აცხადებენ, რომ თუკი ქვეყანაში არ შეიცვლება საარჩევნო ადმინისტრირება და საარჩევნო ადმინისტრაციის დაკომპლექტების წესი, თვითმმართველობის არჩევნებში მონაწილეობის მიღებას აზრი არა აქვს. მოგეხსენებათ, არასამთავრობო ორგანიზაციები არჩევნების მონიტორინგს ახორციელებენ ხოლმე. შესაბამისად, მათი ბოიკოტი იმაში გამოიხატება, რომ ისინი არ აპირებენ ამ პროცესში მონაწილეობის მიღებას.

ოპოზიციის მემორანდუმში ჩამოყალიბებული საკითხებიდან უმრავლესობა მხოლოდ საგადასახადო და საარჩევნო კოდექსზე სათანამშრომლოდ წავიდა. თუმცა, როგორც ჩანს, საგადასახადო კოდექსთან დაკავშირებით, „მრეწველების“ მხოლოდ მცირე შენიშვნები იქნება გათვალისწინებული.

ზურაბ ტყემალაძე, ფრაქცია „მრეწველების“ თავმჯდომარე: „ჩვენი მოთხოვნები მინიმუმ 80 პროცენტით მაინც უნდა დაკმაყოფილდეს, რათა ჩავთვალოთ, რომ კონსულტაციამ შედეგი გამოიღო. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ერთი-ორი საკითხი თუ დაკმაყოფილდა, არა მგონია, რომ ეს სერიოზული იყოს“.

კულუარული ხმებით, მრეწველთა

ფრაქციის თავმჯდომარე მზადაა თავის ფრაქციასთან ერთად დატოვოს საპარლამენტო მანდატი, თუ ამას ბოიკოტის მონაწილე სხვა სუბიექტები შეუერთდებიან. ოფიციალურად ზურაბ ტყემალაძეს ეს განცხადება არ გაუკეთებია, მაგრამ როგორც ამბობენ, პირად საუბრებში განაცხადა.

ტყემალაძე საგადასახადო კოდექსთან დაკავშირებით იმედიანად რომ არ არის, ეს იქიდანაც ჩანს, რომ გუშინ საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის სხდომაზე, სადაც საგადასახადო კოდექსში შესატან ცვლილებებს განიხილავდნენ, იგი თითქმის სხდომის დასასრულს შევიდა. სამაგიეროდ, ამ კომიტეტის სხდომაში „დემოკრატიული ფრონტის“ წევრი ბიძინა გუჯაბიძე მონაწილეობდა. როგორც ცნობილია, საგადასახადო კოდექსში ცვლილებების გატარებაზე საუბარი მისი მიღებიდან რამდენიმე თვეში დაიწყო. მასზე სპეციალურად შექმნილი ექსპერტთა ჯგუფი მუშაობდა და რეკომენდაციები რამდენიმე მიმართულებით მომზადდა. ფინანსთა სამინისტრო პარლამენტართა მოთხოვნების სრულად დაკმაყოფილებას არ აპირებს, მაგრამ რაღაც დათმობებზე მაინც წავა. „რაღაც დათმობები“ კი შემთანხმებელთა ჯგუფში მონაწილე ფრაქცია „მრეწველებს“ არ აკმაყოფილებს. თუმცა, ფინანსთა მინისტრი აღიარებს, რომ ცვლილებებს, რომელსაც „მრეწველები“ მოითხოვენ, ფისკალური და სამეწარმეო გარემოზე ზემოქმედების ეფექტი აქვს. ამიტომ იგი საბოლოო პასუხის გაცემას არ ჩქარობს, დასკვნისთვის დრო და ანალიზი გვჭირდებაო.

რაც შეეხება ცესკოს დაკომპლექტების წესის შეცვლას, ოპოზიციის ამ მოთხოვნას საპარლამენტო უმრავლესობა კატეგორიულად ეწინააღმდეგება. მმართველი პარტია ამ საკითხის გადახედვასაც არ აპირებს. ასე რომ, „მრეწველები“ მომავალ სასესიო კვირას სხდომათა დარბაზში ალბათ, არ დაბრუნდებიან.

მზია გელენავა

◎ ინფორმაცია

ფრთხილად, მონსტრი იქმნება!

საქართველოს პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტი „გენერალური ინსპექციების შესახებ“ კანონპროექტის გამო საქართველოს მთავრობას უპირისპირდება.

აღნიშნულ კანონპროექტთან დაკავშირებით აზრთა სხვადასხვაობა გუშინ საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებსა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის წევრებს შორის „გენერალური ინსპექციების შესახებ“ კანონის პროექტის განხილვისას დაფიქსირდა.

კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე კოკა გუნცაძე და კომიტეტის წევრი გიორგი წულაია კატეგორიულად ეწინააღმდეგებიან „გენერალური ინსპექციების შესახებ“ კანონპროექტს, რომლის მიხედვითაც გენერალური ინსპექციები ყველა სამინისტროში, მათ შორის საქართველოს პრეზიდენტის დაქვემდებარებაში მყოფ გასამხედროებულ დაწესებულებებშიც უნდა ჩამოყალიბდეს.

როგორც ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე ელენე თევდორაძემ კომიტეტის სხდომაზე აღნიშნა, საქართველოს მთავრობა ცდილობს, ჩამოაყალიბოს შეუზღუდავი უფლებების მქონე მონსტრი, რომელსაც ძალიან დიდი უფლებამოსილება ექნება მინიჭებული.

სიგარეტი მუდმივად გვაფორიაქებს

ადგილობრივი წარმოების სიგარეტზე აქციზი 40 თეთრამდე შემცირდება. ასეთია გადაწყვეტილება, რომელიც პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტმა მთავრობასთან კონსულტაციის შემდეგ მიიღო.

როგორც გუშინ საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის სხდომაზე მინისტრის მოადგილე ლაშა გოცირიძემ განაცხადა, ადგილობრივი წარმოების სიგარეტზე აქციზი 70 თეთრიდან 40 თეთრამდე შემცირდება, ხოლო იმპორტირებულ სიგარეტზე — 90 თეთრიდან 60 თეთრამდე დაიკლებს.

— ამ გადაწყვეტილებით ჩვენ გავზრდით ქვეყანაში თამბაქოს ნაწარმის ლეგალიზაციის დონეს, შევამცირებთ კონტრაბანდას და არ დავკარგავთ შემოსავლებს, — აღნიშნა გოცირიძემ.

ფინანსთა მინისტრის მოადგილე ვარაუდობს, რომ აქციზის განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში, სახელმწიფო ბიუჯეტი აქციზის სახით 120 მილიონი ლარის შემოსავალს მიიღებს, ხოლო სიგარეტიდან დღგ-ს სახით 50 მილიონი ლარის მობილიზება გახდება შესაძლებელი.

ხელფასს რა შემცირება უნდა

საქართველოს მთავრობა გაზგასამართი სადგურების ხელმძღვანელებს თანამშრომლებისთვის ხელფასების შემცირებისკენ უბიძგებს.

როგორც გუშინ პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის სხდომაზე ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის თავმჯდომარე გიორგი თავაძემ განაცხადა, მთავრობას ავტომობილების გასამართად საჭირო ბუნებრივი აირის აქციზით დაბეგვრისთვის ტარიფში რეზერვის გამონახვა სურს და ამიტომ კომპანიების სახელფასო ფონდის შემცირებას ითხოვს.

— ენერგეტიკის მარეგულირებელ კომისიაში წარმოდგენილი დოკუმენტაციებით გაზგასამართ სადგურებს დეკლარირებული აქვთ, რომ თანამშრომლებს ხელფასის სახით 400 ლარს უხდიან. მთავრობას მიაჩნია, რომ ეს ხელფასი 250 ლარამდე უნდა შემცირდეს და ამ გზით ტარიფში რეზერვი გამოინახოს, რასაც ჩვენ არ ვეთანხმებით, — განაცხადა თავაძემ.

სარფის საბაჟო კალაპოტში ჩადგა

საქართველოს პრეზიდენტის მკაცრი შენიშვნის და საბაჟო დეპარტამენტის ხელმძღვანელის ზურაბ ანთელიძის სარფის საბაჟოზე ვიზიტის შემდეგ, საბაჟო-გამშვებ პუნქტზე სატვირთო მანქანები შემოწმებას უპრობლემოდ გადიან, თუმცა თურქეთის მხარეს კვლავ ავტომანქანების რიგი დგას.

მძღოლებმა სარფში საზღვრის გადაკვეთის მოლოდინში 10 დღე გაატარეს. ტვირთების მეპატრონეები შექმნილ პრობლემას ქართულ მხარეს აბრალებენ და ამბობენ, რომ მებაჟეები ტვირთის შემოწმებას საკმაოდ დიდ დროს ანდომებენ.

ინტერპრესნიუსი

◎ ეს რა შრომის კოდექსია...

დიდები უსაქმურად დადიან და პატარებს სად ვამუშავებთ?

საქართველოს პროფესიული კავშირების ინიციატივით მრგვალი მაგიდა მოეწყო, რომელიც შრომის ახალი კოდექსის განხილვას მიეძღვნა. შეხვედრას მესამე სექტორის წარმომადგენლებიც, საერთაშორისო ორგანიზაციების წევრებიც დაესწრნენ. პროფკავშირები მიიჩნევენ, რომ ამ სახით შრომის კოდექსი სერიოზულად არღვევს საწარმოო ძალებს შორის ბალანსს, უგულებელყოფს სოციალური პარტნიორობის მნიშვნელობას, ზღუდავს დასაქმებულთათვის შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციისა და ევროპის სოციალური ქარტიით მინიჭებული სამოქალაქო შრომითი უფლებების განხორციელებას. ამასთან, ხელს უწყობს მცირეწლოვან ბავშვთა შრომის დამკვიდრებას, სამუშაო ადგილზე სექსუალური ძალადობის წახალისებას, ჩრდილოვანი ეკონომიკის მასშტაბების გაფართოებას.

— ყველაზე მეტად თითქოსდა მეწარმეთათვის მისაღები შრომის კოდექსი, აუცილებლად გახდება სწორედ ბიზნესის შემაფერხებელი ფაქტორი, ვინაიდან იგი გამოიწვევს საწარმოო კონფლიქტების ზრდას, საფრთხეს შეუქმნის ბიზნესის სტაბილურობას, შეამცირებს შრომის ნაყოფიერებას და სამუშაო ადგილების რაოდენობას, — განაცხადა საქართველოს პროფესიული კავშირების გაერთიანების თავმჯდომარემ ირაკლი პეტრიაშვილმა.

პროფკავშირში შეკრებილი საზოგადოება ერთსულოვნად აცხადებდა, რომ შრომის ახალი კოდექსის ამ ფორმით დაკანონება დაუშვებელია. ამის დასტურად არაერთი მუხლი მოიყვანეს. ორგანიზაცია „კავკასიის ქალთა ქსელის“ წარმომადგენლის ნინო ციხისთავის განცხადებით, შრომის კოდექსი წინააღმდეგია ქალების დასაქმებისა: — თუ ამ ვერსიას მიიღებენ, მეპატრონე მანდილოსნების დასაქმებაზე უარს იტყვის. კანონი პირდაპირ ავალდებულებს დამქირავებელს, რომ ყველა საშვებულებო ანაზღაურება ბავშვის გაჩენასთან და მოვლასთან დაკავშირებით დაეკისროს დამქირავებელს. თუ სამუშაოს მაძიებელ ქალს უარს ეტყვის, დამქირავებელს კანონი არ ავალდებულებს დაასაბუთოს და განმარტოს თუ რა გახდა უარის თქმის საფუძველი.

თუ დღეს მოქმედი კანონის თანახმად დასაქმებულს სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ 30 დღით ადრე უნდა ეცნობოს, ახალი კანონის დამტკიცების შემდეგ ნუ გაგიკვირდებათ სამსახურში მისულს თუ გეტყვიან, რომ თქვენ თავისუფალი ხართ; მიზეზს ნუ იკითხავთ, რადგან კანონი ამის ახსნა-განმარტებას არავის ავალებს.

ახალი კოდექსის დამტკიცების შემთხვევაში სამსახურში ზეპირი ხელშეკრულებითაც მიგიღებენ, რაც არასამთავრობოთა აზრით, დაუშვებელია. ეს საქართველოში, ქვეყნის შიგნით ტრეფიკინგის დაკანონებას ნიშნავს. თვის ბოლოს, ანაზღაურების მიუღებლობისას, ალბათ, გაგიჭირდებათ იმის დამტკიცება, რომ თქვენ ზეპირი ხელშეკრულების საფუძველზე მუშაობდით. დღევანდელი უმუშევრობის ფონზე ნაკლებად სავარაუდოა ისიც, რომ თქვენი რომელიმე თანამშრომელი, საჭიროების შემთხვევაში, მოწმედ დაგიდგეთ. კანონით ეს ფორმა დაშვებულია.

რაც შეეხება დროებით ხელშეკრულებას, წარმოდგენილი ვერსიით გამოსაცდელი ვადით მუშაობა 6 თვის განმავლობაშია შესაძლებელი. ნინო ციხისთავი ფიქრობს: — დამსაქმებელს ნებისმიერ დროს შეუძლია შეუწყვიტოს პირს დროებითი ხელშეკრულება, მით უფრო, რომ დამქირავებელს არანაირი ვალდებულება არ ეკისრება. ასეთ შემთხვევაში კი ყველა დამქირავებელი მხოლოდ ამ ერთი მუხლით იხელმძღვანელებს, თანამშრომლებს აიყვანს 5 თვით, ისარგებლებს მათი შრომით და მინიმალური დანახარჯებით შეასრულებს თავის ინტერესებს დაქირავებულის ხარჯზე.

პროექტის მიხედვით ზეგანაკვეთური შრომა არ ანაზღაურდება. არადა, საქართველოს კონსტიტუციაში მითითებულია, რომ ზეგანაკვეთური სამუშაო არის იგივე შრომა, რომელიც უნდა ანაზღაურდეს. საერთაშორისო კონვენციების თანახმად კი ის ორმაგად ანაზღაურებადია. ანუ ახალი კოდექსი წინააღმდეგობაში მოდის როგორც საქართველოს კონსტიტუციასთან, ასევე საერთაშორისო კონვენციებთან.

ღმერთმა ნუ ქნას, და თუ 30 კალენდარული დღე იავადმყოფებთ, ჩათვალეთ, რომ სამსახური დაკარგული გაქვთ, კანონის თანახმად დამქირავებელს თქვენი გათავისუფლების უფლება ავადმყოფობის გამოც აქვს.

ახალი პროექტის თანახმად 14 წლიდან არასრულწლოვანს უფლება აქვს ჩაერთოს სამუშაო ურთიერთობებში. ამასთან, 14 წლამდე ასაკისასაც აქვს მუშაობის უფლება, ოღონდ საჭიროა კანონიერი წარმომადგენლისგან ერთხელ მიცემული თანხმობა. არასამთავრობოები შიშობენ, რომ ამ თანხმობას არასრულწლოვანი ბევრჯერ გამოიყენებს, თანაც ისე, რომ მისი კანონიერი წარმომადგენელი საქმის კურსში არ იქნება, — სად არის ბავშვი დასაქმებული, რა ტიპის საქმიანობას ეწევა და ა. შ. არადა, ევროპის სოციალური ქარტიით 18 წლამდე არასრულწლოვანების შრომით ურთიერთობებში ჩართვა უნდა მოხდეს დიფერენცირებულად, განისაზღვროს სამუშაო დრო, შეზღუდული საათები და სხვა.

პროფკავშირები აპროტესტებენ იმ ფაქტს, რომ კანონპროექტის შემუშავებაში მონაწილეობა არ მიუღიათ არც სოციალურ პარტნიორებს, არც დამსაქმებელთა ასოციაციას და პროფესიულ კავშირებს, არც საზოგადოების სხვა ინტერესჯგუფებს. ისინი შრომის კოდექსში რადიკალური ცვლილებების შეტანას მოითხოვენ. პროფკავშირის მიერ პარლამენტში გაგზავნილი პროტესტის წერილსა და შენიშვნებს არავინ გამოხმაურებია.

გარდა ამისა, ოცამდე არასამთავრობო ქალთა ორგანიზაციამ ერთობლივად შეიმუშავა რეკომენდაციები, რომელიც ჯერ კიდევ გასულ წელს გადაუგზავნეს შესაბამის სტრუქტურებს, მაგრამ თანამშრომლობის სურვილი არავის გამოუთქვამს. წარმოდგენილი ვერსიით შეშფოთებულია არაერთი საერთაშორისო ორგანიზაცია. ისინიც დაინტერესებული არიან ერთობლივი თანამშრომლობის ფორმით და რეკომენდაციებით მიმართეს მთავრობას, პარლამენტს. არასამთავრობოებს იმედი აქვთ, რომ შრომის ახალი კოდექსი სადღეისო ვერსიით არ დაკანონდება.

ლელა ხვადაგიანი

მომისმინეთ!

...ჩვენს ნურვინ შეგვეცილება!

დიდი წინაპრის შეძახილი, ვაგლახ რომ დღესაც აქტუალურია

ღმერთმა დამიფაროს იმ აზრისგან, რომ რომელიმე ერი მძულდეს. საქართველო მიმტევებლობით განთქმული ქვეყანაა. აქ სხვა ეროვნების ხალხებიც ცხოვრობენ. იცხოვრონ, ოღონდაც პატივი მიაგონ ჩვენს სახელმწიფოებრიობას, ქართულ ენას, ქართულ სარწმუნოებას – მართლმადიდებლობას, ქართულ ტრადიციებს.

საჯარო სამსახურში მიღებისთვის ყველა უნდა აბარებდეს ტესტს ქართულ ენაში, საქართველოს ისტორიაში. ეს უნდა გავრცელდეს ქართველებზეც და არაქართველებზეც *(თუმცა, ახლა ძნელი გასარკვევია, ვინ ქართველია და ვინ არა, რადგან პასპორტში ეროვნება არა გვაქვს მითითებული).*

საქართველოში, მოგეხსენებათ, კომპაქტურად ცხოვრობენ სომხებიც...

დიდი ილია ჭავჭავაძე, სომეხთა უმადურობით გულნატკენი, ამბობდა: ***„ღმერთმა მისცეთ ღონე და უნარი, ერთად მოიყარონ თავი იქ, საიდანაც აყრილან და აქა-იქ გაფანტულან, ხოლო ჩვენ ჩვენსას ნუ გვეცილებიან“ („ქვათა ღაღადი“).***

დავიწყებ 1992-1993 წლების აფხაზეთის კონფლიქტით და, აქა-იქ XIX-XX საუკუნეების მოვლენებსაც შევეხები. ვიცი, რომ ახალს არაფერს ვეტყვი მკითხველს, უბრალოდ, ქართველი ერის კიდევ ერთხელ გამოფხიზლება მსურს.

ჩემი კატეგორიული ტონი გარკვეულ ნაწილს მკითხველისას არ მოეწონება. მათ ვთხოვ კიდევ ერთხელ გულდასმით წაიკითხონ ილია ჭავჭავაძის „სომეხთა მეცნიერნი და ქვათა ღაღადი“ და ივანე ჯავახიშვილის მიერ 1925 წელს წაკითხული მოხსენება (471. №1 საქ. №6 ივ. ჯავახიშვილის მოხსენება დაწერილი მისივე ხელით ფურცელი 82-111ძ. ამ ორ პიროვნებაზე სანდო და ანგარიშგასაწევი ხომ არავინ გვყავს ქართველებს...

ილია ამბობს, „როცა ქალდეკონის მსოფლიო კრებულს (596 წ.ძ ემოწმება ქართველობა და ამით სარწმუნოებით ერთმანეთს დაშორდნენ ქართველები და სომხები, სომხებმა ცალკე კრება მოახდინეს დვინსა და დაადგინეს განაჩენი. ამ განაჩენის ძალით სომეხთა მაშინდელმა პატრიარქმა აბრაამმა ასე შეაჩვენა და კრულვა-წყევლას მისცა ქართველები: ***„ჩვენ დავწყევლეთ და პირქვე დავამხეთ ქართველთა კათალიკოზი კირიონი და ქართველებზედ ვბრძანებთ, რომ სომხებმა ამის შემდეგ არ იქონიონ არავითარი მისვლა-მოსვლა ქართველებთან, არავითარი ურთიერთობა, არც ლოცვითა, არც ჭამა-სმითა, არც მეგობრობითა და არც შვილების აღზრდითა; არ გაბედონ წასვლა სალოცავად არც სახელგანთქმულ მცხეთის ჯვრისა, არც მანგლისის ჯვარისა, არც მისცენ ნება სიარულისა ჩვენს ეკლესიებში, ერიდნენ იმათთან დამოკიდებულებას ცოლ-ქმრობისას, ნება ეძლევათ მხოლოდ აღებმიცემობა იქონიონ, როგორც ურიებთან. ვინც ამ ბრძანებას გადავა, წყევლამცა არს იგი სულითა და ხორცითა და ყოვლის ცხოვრებითა“.***

* * *

მე დავიბადე და გავიზარდე გუდაუთაში. იგი, მოგეხსენებათ, ძირითადად, აფხაზებით დასახლებული რაიონია. აქ მკაცრად არის დაცული აფხაზური ადათ-წესები, რომელთაც დიდ პატივს ვცემ.

არ ვიზიარებ იმ აზრს, თითქოს აფხაზებისა და ქართველების ურთიერთობა ბერიას მოღვაწეობის პერიოდიდან გართულდა. აფხაზებმა მშვენივრად იციან, რომ რეპრესიები, რომელიც 30-იან წლებში დაგვატყდა თავს, ეროვნების მიხედვით არავის არჩევდა, რომ ქართველებმა გაცილებით მეტი გამოჩენილი ადამიანი დავკარგეთ! მაგრამ ისეთი პატარა ერისთვის, როგორიც აფხაზები არიან, რეპრესიები მართლაც მტკივნეული იყო.

ქართველები გუდაუთაში, ისევე როგორც გაგრაში, სოხუმში, ოჩამჩირესა და ტყვარჩელში (გულრიფშსა და გალში აფხაზები არ ცხოვრობენძ, ერთმანეთისადმი დიდი პატივისცემით ვიყავით გამსჭვალულნი.

სულ სხვაგვარი იყო დამოკიდებულება აფხაზებსა და სომხებს შორის. თითქმის გამორიცხულია, აფხაზმა სომხის ქალი ითხოვოს, ან სომეხს მიათხოვოს თავისი ასული. ასე იყო ადრე, ასეა დღესაც!

თითქმის არავითარი ურთიერთობა ამ ორ ერს ერთმანეთთან არ ჰქონდა. ჭირსა და ლხინში ისინი ერთმანეთს არ ეძახდნენ.

ასეთივე ურთიერთობა იყო აფხაზეთის ქართველებსა და სომხებს შორის.

აფხაზები და ქართველები ერთმანეთის ჭირისუფალნი იყვნენ, სომხები კი ორივესთვის უცხო. შეუძლებელია ამაში არ დამეთანხმოს აფხაზეთში ნაცხოვრები ნებისმიერი პიროვნება.

რა მოხდა? რატომ აღმოჩნდნენ სომხები და აფხაზები კონფლიქტის დროს ერთ მხარეზე?

1992-1993 წ. წ. აფხაზეთის მოვლენებმა, თითქოს რკინიგზაზე მოძრაობის მოსაწესრიგებლად შემოსულმა ე. შევარდნაძის და თ. კიტოვანის გვარდიელებისა და მხედრიონის წევრებმა ულირსი საქციელი ჩაიდინეს აფხაზების, სომხებისა და ქართველების მიმართ. ხშირი იყო ძარცვა-გლეჯის და შეურაცხყოფის ფაქტები.

ამით ისარგებლეს რუსმა მოხელეებმა, საქართველოს დაქუცმაცების მოსურნე მაღალჩინოსნებმა და აფხაზებისა და სომხების ერთ ბანაკში გაერთიანება, შემდეგ კი ქართული სახელმწიფოს წინააღმდეგ მათი ამხედრება შეძლეს!

შეიქმნა სომხური შენაერთები, მათ შორის ასე გახმაურებული „ბაგრამიანის ბატალიონიც“.

ყველასთვის ცნობილია, რაც სომხებმა ქართველებს დამართეს კონფლიქტის დროს და მის შემდეგ წლებშიც.

არც საქართველოში მცხოვრებ სომხებში და არც საკუთრივ სომხეთში არავის მოსვლია აზრად სომეხთა საქციელი დაეგმო და სინანულის, თანაგრძნობის სიტყვა მაინც ეთქვა ქართველი ერისთვის. ისინი მათი სულიერი მამის აბრაამის ოდინდელ დარიგებას გადამეტებით ასრულებდნენ.

რა ხდება დღეს?

დღეს აფხაზეთში სომხები მეტნი ცხოვრობენ, ვიდრე თვით აფხაზები. არადა, აფხაზეთში ომამდე დაახლოებით იმდენივე იყვნენ, რამდენიც ძირძველი აფხაზები. ახლა მოდიან, მიწებს იკავებენ და სახლდებიან სოჭი-ტუაფსის მხრიდან, რუსეთის სხვა ადგილებიდან, საკუთრივ სომხეთიდანაც კი. აი, როგორ ერთგულობენ სომხურ ანდაზას „სადაც პური ნახო, იქ დაბინავდით!..“

იხ. მე-4 გვ.

ინფორმაცია

მოზარდებს ოთხი პაემანი ექნებათ

საქართველოს პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე ელენე თევდორაძე გუშინ დახურულ კარს მიღმა შეხვდა სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის თავმჯდომარე ბაჩო ახალაიას და პარლამენტარ გიგა ბოკერიას.

როგორც ორსაათიანი შეხვედრის დასრულების შემდეგ ელენე თევდორაძემ „ინტერპრესნიუსს“ განუცხადა, საუბარი „პატიმრობის შესახებ“ კანონპროექტს შეეხო, რომლის ზოგიერთ მუხლთან დაკავშირებით ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტს საკუთარი მოსაზრება გააჩნია. თევდორაძის თქმით, ამ საკითხებზე შეთანხმება მიღწეულია.

კანონპროექტის შეთანხმებული მუხლის მიხედვით, პატიმარ ქალებს თვეში 3 პაემნის უფლება ეძლევათ, არასრულწლოვანებს – 4; საერთო რეჟიმში მყოფთ – 2; მკაცრ რეჟიმში მყოფთ – 1; რეციდივისტებს – 1.

ელენე თევდორაძე პატიმრებისთვის პაემნის ოთახის გამოყოფას მოითხოვს.

ტყეს ისევ აჩანაგებენ

გარემოს დაცვის ინსპექციის აღმოსავლეთ ცენტრალური ბიუროს სწრაფი რეაგირების სამსახურის თანამშრომლებმა, თიანეთის რაიონში, თიანეთის სატყეო უბანზე აღმოაჩინეს უნებართვოდ მოპოვებული დიდი რაოდენობით ფოთლოვანი (წიფელაძ ჯიშის სამასალე მერქანი. დაბა თიანეთის შესასვლელში, ქარსაცავ ზოლში კი 15 ძირი კანადური ჯიშის ვერხვის შეგნებულად დაზიანების ფაქტი გამოავლინეს.

უკანონოდ მოპოვებული ხე-ტყე ჩამორთმეულია. ორივე ფაქტზე, სპეციალისტების მიერ, დგინდება მერქნის რაოდენობა და სახელმწიფოზე მიყენებული ზიანის ოდენობა.

კანონდამრღვევთა მიმართ, რომლებიც თიანეთის მკვიდრნი არიან, შედგენილია ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი. არ არის გამორიცხული, ზიანის ოდენობის დადგენის შემდეგ, მათ მიმართ აღიძრას სისხლის სამარლის საქმე.

ეროვნულ ბანკში ხანძარი გაჩნდა

გუშინწინ დაახლოებით 21.00-ზე საქართველოს ეროვნული ბანკის პირველ სართულზე მდებარე ტექნიკური დანიშნულების ოთახში ხანძარი გაჩნდა, რომლის შედეგადაც დაიწვა ეროვნული ბანკის ტერიტორიაზე ელექტრონული დაშვების სისტემის აპარატურა და ვიდეოსაკონტროლო სისტემის სერვერი. ხანძარსაწინააღმდეგო სიგნალიზაციის ჩართვისთანავე, სახანძრო სამსახური დანიშნულების ადგილზე ოპერატიულად გამოცხადდა და ხანძარი დროულად ჩააქრო.

ხანძრის წარმოშობის მიზეზი, სახანძრო ექსპერტთა განმარტებით, ელექტროსადენების მოკლე ჩართვა გახდა.

ხანძარს ეროვნული ბანკის ფუნქციონირებისათვის გავლენა არ მოუხდენია. ინციდენტის შედეგად მიყენებული ზარალი დაახლოებით 150 ათას ლარს შეადგენს. ხანძრის შედეგად დაზიანებული ელექტროსისტემის აღდგენას რამდენიმე დღე დასჭირდება.

ინტერპრესნიუსი

რუსები „ნაბეღლავსაც“ მიადგნენ

„როსპოტრებნადზორი“ ქართულ მინერალურ წყალთან „ნაბეღლავთან“ დაკავშირებულ საქმეს საგამოძიებო ორგანოებს გადასცემს, – აცხადებს რუსეთის მთავარი სანიტარიული ექიმი გენადი ონიშჩენკო.

რუსეთის სახელმწიფო უწყებამ „როსპოტრებნადზორმა“ „ნაბეღლავის“ დიდი პარტია შეამოწმა; ონიშჩენკოს თქმით, ამ „ეგრეთწოდებული მინერალური წყლის სათანადო დოკუმენტაცია დღემდე არავის წარუდგენია, რაც ბაზრის აღნიშნულ სეგმენტში არსებულ ისეთ სერიოზულ დარღვევებზე მიანიშნებს, რომლებიც არა მხოლოდ პროდუქციის უსაფრთხოებას, არამედ სისხლის სამართლის კანონმდებლობას ეხება“.

მედიანიუსი

ჟურნალისტური გამოძიება

განგაშს „ჯეოსელი“ ტეხდეს, ჩვენ კი ვდუმდეთ?!

ანუ ლამის სამშობლოს ინტერესების ღალატის ტოლფასი დაუდევრობა-განუკითხაობა...

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია, მისი ფუნქციების გათვალისწინებით, ვალდებულია, ქვეყნის ფარგლებში ერთ-ერთმა პირველმა, თუ არა მეორემ მაინც (სახელმწიფოს უშიშროების და შინაგან საქმეთა სამსახურების შემდეგძ, შეიტყოს დარგში მომხდარი ახალი ამბები და, მით უმეტეს, მნიშვნელოვანი დარღვევები.

2003 წელს, იმ დროისათვის, როცა აფხაზეთში ამუშავდა მობილური კავშირის ადგილობრივი კომპანია „აკვაფონი“, ეროვნულ კომისიას ქვეყნის საზოგადოების გასაგონად ამის შესახებ არავითარი ინფორმაცია არც გაუკეთებია და არც გაუვრცელებია.

„აკვაფონის“ არსებობის თაობაზე 2003 წლის 28 ივლისს კომისიას ოფიციალური წერილით შეატყობინა მისი ლიცენზიატის შპს „ჯეოსელის“ გენერალურმა დირექტორმა ა. თანიუმ. იგი კომისიის ხელმძღვანელობისგან ითხოვდა ზომების მიღებას, რათა აეკრძალა „აკვაფონის“ კანონსაწინააღმდეგო მუშაობა.

„ჯეოსელის“ მოთხოვნა სავსებით სამართლიანი იყო. და რაც მთავარია, ბატონმა ა. თანიუმ კომისიას მიაწოდა ინფორმაციაც იმის შესახებ, რომ „აკვაფონი“ საერთაშორისო მობილურ კავშირზე გადის საქართველოს საერთაშორისო კოდით 282 (მიღებულია 1990-იან წლებში „აი-ტი-უ“-სგან) და თავისი პირადი კოდით – 67, რომლის ვინმესთვის მინიჭების უფლებაც აქვს მხოლოდ და მხოლოდ საქართველოს ხელისუფლებას კომისიის სახით.

დაგვეთანხმებით, ძალზე მნიშვნელოვანია, საიდან და როგორ შეიტყო „აკვაფონის“ შესახებ „ჯეოსელის“ პირველმა პირმა – იგი ხომ ჩვენი ქვეყნის კავშირგაბმულობის ერთ-ერთი მოქმედი ორგანიზაციაა, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისია კი დარგის მარეგულირებელი ორგანოა. ამის გათვალისწინებით კი, უწინარესად, სწორედ კომისიას უნდა გაეგო „აკვაფონის“ ამუშავება და არა მის ლიცენზიანტს.

წესითა და რიგით, ასე უნდა ყოფილიყო მაგრამ... თუმცა თავი დავანებოთ ამას და ისღა ვთქვათ, რა მოჰყვა შედეგად ა. თანიუს სიგნალს.

კომისიის მაშინდელი თავმჯდომარე ვახტანგ აბაშიძე „ჯეოსელის“ პირველი ხელმძღვანელისთვის გაგზავნილ საპასუხო წერილში იუწყებოდა: **„აღნიშნული ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში, კომისია, თავის მხრივ, უფლებამოსილი იქნება, დაუყოვნებლივ მიმართოს საერთაშორისო სატელეკომუნიკაციო კავშირს „აი-ტი-უ“-ს საერთაშორისო რეგლამენტით ზომების გატარების მოთხოვნით“.**

აქედან ორი დასკვნის გაკეთება შეიძლებოდა: **ჯერ ერთი,** ბატონი ვ. აბაშიძე არ გამორიცხავდა, რომ ა. თანიუს მიერ მოწოდებული ინფორმაცია, შესაძლოა, მცდარი ყოფილიყო და „აკვაფონი“ იმ დროისთვის არ არსებობდა. და **მეორეც:** ეს მეტყველებდა იმაზე, რომ კომისიის იმჟამინდელმა თავმჯდომარემ „აკვაფონის“ არსებობის შესახებ პირველად გაიგო „ჯეოსელისგან“.

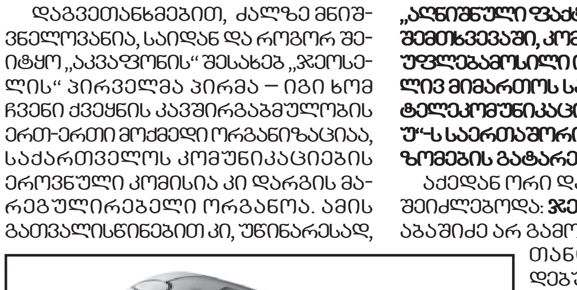

დაუშვებელია, რომ საქართველოს ხელისუფლებას პირველი დღიდანვე არ სცოდნოდა აფხაზეთის სეპარატისტული რეჟიმის ორგანიზაციის – „აკვაფონის“ დაარსების შესახებ. უფრო სწორად, უთუოდ უნდა სცოდნოდა. საქართველოს მაშინდელი უშიშროების სამინისტრო (მინისტრი – ვალერი ხაბურძანიაძ, საკუთარი ფუნქციური დანიშნულებიდან გამომდინარე, ვალდებული იყო, ჯერ კიდევ ჩანასახში მოეპოვებინა ინფორმაცია „აკვაფონის“ შესახებ.

იგი, იმავდროულად, ვალდებული იყო „აკვაფონის“ შესახებ, მისი არსებობის პირველი დღიდანვე, მოეხსენებინა ქვეყნის იმჟამინდელი პრეზიდენტისთვის, სახელმწიფო მინისტრისთვის და კომუნიკაციების ეროვნული კომისიისთვის.

ვ. აბაშიძის ზემოხსენებული პასუხის მიხედვით უნდა ვამტკიცოთ, რომ ბატონი ვახტანგისთვის ქვეყნის უშიშროების სამინისტროს თავის დროზე არ მიუწოდებია ინფორმაცია „აკვაფონის“ შესახებ. თუ ეს ასეა, მაშინ გამოდის, რომ მაშინდელი უშიშროების სამინისტრო, მისი თავკაცით დაწყებული, ან არაპროფესიონალებით დაკომპლექტებული ქვეყნის უშიშროების სამსახური იყო, რაც უნდა გამოვრიცხოთ, ან უშიშროების სამინისტრო, მისი პირველი პირის ვ. ხაბურზანიას ხელმძღვანელობით, ეწეოდა საქართველოს ინტერესების საზიანო საქმიანობას, რაც გამოიხატა იმით, რომ „აკვაფონის“ შესახებ მოპოვებულ ინფორმაციას უმალავდა ჩვენი ქვეყნის პირველ პირს, პარლამენტს, მთავრობას და, კერძოდ, კომისიას, რაც ლამის სამშობლოს ინტერესების ღალატის ტოლფასია და, ვფიქრობ, ამაში ვერავინ შემომედავება.

იხ. მე-4 გვ.

◉ მომისმინეთ!

...ჩვენს ნურვინ შეგვეცილება!

დიდი წინაპრის შეძახილი, ვაგლახ რომ დღესაც აქტუალურია

(მესამე გვერდიდან)

„მაშ, მამული, სამშობლო, მამა-პაპათა მიწა-წყალი, მამა-პაპათა ბინა უქმი სიტყვებილა ყოფილა ადამიანებისთვის“, — დასძენს დიდი ილია.

სომხების მომრავლებას აფხაზეთში, რაღა თქმა უნდა, განსაკუთრებით ხელს უწყობს რუსეთი. მოგეხსენებათ, რუსები ერთადერთ და უერთგულეს დასაყრდენად მთელ კავკასიაში სომხებს მიიჩნევენ.

აფხაზეთში მცხოვრები ქართველები და აფხაზებიც ხშირად გადმოდიან ენგურს გამოღმა ნათესავებთან და მათ აფხაზი ვაჟკაცები მოაცილებენ. ამის გამო წყენას ვერ მალავენ იქაური სომხები და ეს წყენა ხშირად უკიდურეს დაპირისპირებაშიგადადის.

გარდაუვალია აფხაზებსა და სომხებს შორის ურთიერთობის გამწვავება. რუსები შეეცდებიან მათ შერიგებას, რაც, ჩემი აზრით, შეუძლებელია მათი აბსოლუტური შეუთავსებლობის გამო. ექვსგარეშეა, რუსები აფხაზებს უფრო გაწირავენ და სომხებს მიემხრობიან. ეს იცის აფხაზმა ხალხმა და ამიტომ მათი ხელისუფლების წარმომადგენლები (რომელთაც მოსკოვი ნიშნავს) ფარულად ცდილობენ ქართველ ნათესავებთან და ნაცნობებთან კავშირების აღდგენას.

აფხაზების ნამდვილი ნათესავი და მეგობარი ქართველის გარდა არავინ არის.

მალე დადგება დრო, აფხაზები და ქართველები დავიფიცებთ სამუდამო ერთგულებაზე. ფიცის გამტეხი პიროვნებები დაისჯებიან აფხაზური, ყველაზე სასტიკი სასჯელით, — თემიდან მოკვეთით!

სომხებმა კი, თანდათან უნდა დატოვონ აფხაზეთის მიწა-წყალი.

ბუნებრივია, გაგვიჩნდება კითხვა, რას გვერჩიან, რა დავუშავეთ, რატომ შეგვაჩვენეს, რაზე გვედავებიან მიწას, წყალს, ეკლესიას და ბევრ სხვა რამეს, რაც ქართველთა წინაპრების ხელით არის შექმნილი?

საუკუნეების განმავლობაში ვმფარველობდით სახელმწიფოებრიობადაკარგულ სომხებს. სამაგიეროს ისინი მუდმივი ღალატით გვიხდიან.

მეფე ერეკლე II, რომელიც განსაკუთრებით სწყალობდა სომხებს და ნებას აძლევდა დასახლებულიყვნენ საქართველოში, 1795 წელს, კრწანისის ომში, სიკეთე ღალატით გადაუხადეს: ალა-მაჰმად-ხანის მხარეზე გადავიდნენ ყარაბახელი სომეხი მელიქები — მეჯლუმი და ჰაბოვი, თვით ერევნის ხანიც, ხოლო სომეხთა კათალიკოსმა 100 ათას მანეთად „იყიდა“ მშვიდობა.

1828-29 წლებში პასკევიჩმა ოსმალეთიდან დევნილი 30 ათასზე მეტი სომეხი ახალქალაქსა და წალკაში ჩაასახლა, ცხრა ათასი კომლი კი — აზერბაიჯანში. მათი შთამომავლები კი უსინდისოდ გვიქმნიან პრობლემებს ჩვენც და აზერბაიჯანელებსაც.

1828 წელს მესხეთ-ჯავახეთში მოსახლეობის 90 პროცენტზე მეტს ქართველები შეადგენდნენ. 1830 წლიდან კი, რუსი მოხელეების წყალობით, თანდათან გამრავლდნენ და უმრავლესობა გახდნენ!

1915 წელს რუსების წაქეზებულ სომეხ დაშნაკებზე განრისხებულმა თურქებმა სომეხთა საშინელი ხოცვა-ჟლეტა მოაწყვეს. ვინც ამ ჟლეტას გადაურჩა, საქართველოს შეაფარა თავი და ისევ ჯავახეთში დასახლდა. მათ „მადლობა“ სულ მალე გადაგვიხადეს, ახლადაღმოცენებულ დემოკრატიულ საქართველოს დაესხნენ თავს... დღეს სომხები წალკის რაიონში სვანეთიდან და აჭარიდან ჩასახლებულ ქართველებს ჩამოსულებს უწოდებენ, ნორმალური ცხოვრების საშუალებას არ აძლევენ, მათ გასახლებას ითხოვენ! მსგავსი თავხედობა გაგონილა?

თუმცა, ახია ჩვენზე!

წალკაში შელაპარაკების დროს, ახლახან, მოკლეს სომეხი ახალგაზრდა. (სამწუხაროდ, ასეთი მკვლელობები თითქმის ყოველდღე ხდება თბილისში ქართველ ახალგაზრდებს შორისძ, სომხებმა დაარბიეს გამგეობის შენობა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ახალციხის ფილიალიც! ქართული წარწერები ყველგან გაანადგურეს, ქართული ეკლესიები შეურაცხყვეს!

მაინც, რა უნდათ, რას გვედავებიან?

ყველაფერი გასდით და იმიტომაც გვედავებიან!

„თითქოს ქართლის წაწყმედაა სომეხთა ცხონება და თითქოს თავიანთი საკუთარი საცხოვნებელი ღმერთს იმათთვის არ ულირსებია“, — ამბობს ილია ჭავჭავაძე.

დიდი ილიას შეძახილი, ვაგლახ რომ დღესაც აქტუალურია.

ქართველებმა კი, ჭკუა ვერა და ვერ ვისწავლეთ.

დღეს სომხები კიდევ ერთხელ გვემუქრებიან, — ყარაბახი მონაგონი იქნებაო! აფხაზეთის კონფლიქტიც უნივერსიტეტის ფილიალიდან დაიწყო. რუსეთიდან შეგულიანებულნი ჯავახეთში ავტონომიას და სომხური ენის სახელმწიფო ენად გამოცხადებას ითხოვენ!

* * *

მიკვირს ქართველ პოლიტ-პარტიათა ლიდერებისა, რატომ არ აღიმაღლებენ ამ საკითხზე ხმას? თუ არჩევნების დროს ხმების დაკარგვის ეშინიათ სომხებით დასახლებულ რაიონებში? ეს არის მათი პატრიოტიზმი?

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ერთმნიშვნელოვანი დასკვნა უნდა გავაკეთოთ: ქართველები უნდა გავერთიანდეთ და ყველა რჯულის მოღალატეს, საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების შემლახველ ცალკეულ პიროვნებას თუ ჯგუფს, საკადრისი მივუზღოთ. ზედმეტი ტოლერანტობა და მიმტევებლობა რომ დამღუპველია, ამის ნათელი მაგალითია სომეხთა ამბიციები და ისტორიულად დაუსაბუთებელი, უკანონო მოთხოვნები.

ჩვენს საკეთებელს ვერავინ გააკეთებს. ხალხმა უნდა ვაიძულოთ ხელისუფლება, რომ ეროვნული ინტერესები დაიცვას და ერი და ბერი საქართველოს გამთლიანება-გაძლიერებისთვის დარაზმოს.

მკითხველს უმორჩილესად ვთხოვ, საკუთარი აზრი გამოთქვას ამ მტკივნეული პრობლემის გარშემო.

როლანდ ნიჟარაძე,
აფხაზეთიდან დევნილი,
იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი.

◉ ჟურნალისტური გამოძიება

განგაშს „ჯეოსელი“ ტეხდეს, ჩვენ კი ვდუმდეთ?!

(მესამე გვერდიდან)

მაგრამ, გვინდა გვჯეროდეს, რომ მაშინდელი უშიშროების სამინისტრო და პირადად მინისტრი ზემოთ ხსენებული დანაშაულისგან შორს დგანან. აქედან გამომდინარე, ბატონ ვახტანგ აბაშიძეს ჰქონდა სრული და კონკრეტული ხასიათის ინფორმაცია „აკვაფონის“ დაარსების და მისი საქმიანობის შესახებ.

მაშინ, რაში დასჭირდა ბატონ ვახტანგს „აკვაფონთან“ დაკავშირებით ბ-ნ ა. თანიუსთან „თამაში?“

უფრო მეტიც, ბატონი ვახტანგი აღნიშნული „თამაშის“ მასშტაბს აფართოებს და 2003 წლის 28 აგვისტოს საპასუხო წერილს უგზავნის საქართველოს საგარეო ურთიერთობების მინისტრის მოადგილეს მ. ანთაძეს: **„პრესაში გამოქვეყნებული ინფორმაციის დადასტურების შემთხვევაში, კომისია თავის მხრივ, უფლებამოსილი იქნება, დაუყოვნებლივ მიმართოს საერთაშორისო სატელეკომუნიკაციო კავშირის — „აი-ტი-უ“-ს საერთაშორისო რეგლამენტით გათვალისწინებული ზომების გატარების მოთხოვნით“.**

გასაკვირი ერთი რამ არის: თუ ბატონი ვახტანგ აბაშიძე 2003 წლის 27 ივლისიდან იუწყებოდა იმის შესახებ, რომ კომისია საქართველოს ინტერესების დასაცავად მიმართავს „აი-ტი-უ“-ს, იგივე გაიმეორა მან იმავე წლის 28 აგვისტოსაც, რას ელოდებოდა კომისიის მაშინდელი თავმჯდომარე?

თუმცა ერთი თვე რა სალაპარაკოა, როდესაც კომისიამ „აი-ტი-უ“-ს პირველი წერილი მხოლოდ 2003 წლის 5 დეკემბერს, ანუ ხუთი თვის დაგვიანებით გაუგზავნა (?!ძ წერილს ხელს ბატონი ვ. აბაშიძე აწერდა. რამ განაპირობა ამგვარი დაგვიანება?

შექმნილ ვითარებაში არ გამოვრიცხავთ, რომ კომისიას, ვ. აბაშიძის თავმჯდომარეობით, არავითარი შეტყობინება არ გაუგზავნია „აი-ტი-უ“-ს ხელმძღვანელობისთვის „აკვაფონთან“ დაკავშირებით.

რა გვაძლევს ამგვარი დასკვნის გაკეთების საშუალებას? ვ. აბაშიძის დროინდელი საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ნამოქმედარი „აკვაფონთან“ დაკავშირებით საბოლოოდ მაშინ დასრულდა, როცა ბატონმა ვახტანგმა 2003 წლის 23 დეკემბერს საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილეს მ. ანთაძეს გაუგზავნა წერილი, რომელშიც ნათქვამია, რომ „აი-ტი-უ“ არ არეგულირებს ამგვარ ურთიერთობებს“.

რამდენად დამაჯერებელია ის, რომ ბატონმა ვახტანგმა პირველი დღიდანვე არ იცოდა, რა უფლებამოსილება ჰქონდა „აი-ტი-უ“-ს? ეს კატეგორიულად უნდა გამოვრიცხოთ, რადგან კომისიის თავმჯდომარე და მისი იურიდიული სამსახური ვალდებული იყვნენ დეტალურად სცოდნოდათ „აი-ტი-უ“, მისი წესდება, უფლება-მოვალეობა, რეგლამენტი, რადგან საქართველო, აღნიშნული კომისიის სახით, მისი წევრია. ამავე დროს რითი უნდა აიხსნას ის, რომ ბატონი ვახტანგი საწყის ეტაპზე დარწმუნებული იყო, რომ „აი-ტი-უ“-ს ჩარევით ვითარება შეიცვლებოდა. აღნიშნული საკითხის წამოწევიდან ხუთი თვის შემდეგ კი ამბობდა, რომ „აი-ტი-უ“-ს არაფრის გაკეთება არ შეუძლიაო?

გაკვირვებას იწვევს აღნიშნული საკითხისადმი საქართველოს გენერალური პროკურატურის მიდგომაც, რომელსაც „აკვაფონთან“ დაკავშირებით არ აღუძრავს სისხლის სამართლის საქმე. ეს მით უფრო გასაკვირია, რომ უამრავი რეზოლუციით მსოფლიოს და დსთ-ს ქვეყნებს ეკრძალებათ აფხაზეთის სეპარატისტული რეჟიმის აღიარება, ანუ მათთან ურთიერთობა, გარდა ჰუმანიტარული დახმარების გაწევისა.

სისხლის სამართლის საქმე არ აღიძრა, მალა კი, მოგეხსენებათ, ჭამაში მოდის. ჰოდა, დღესდღეობით აფხაზეთში უკვე რიგით მეორე ადგილობრივი მობილური კავშირის კომპანია „ამობაილი“ მოქმედებს.

ჩვენმა სააგენტომ თითქმის ორი თვის წინათ ოფიციალურად — წერილობით შეატყობინა გენერალურ პროკურატურას ზემოთ ხსენებული ფაქტების შესახებ. პასუხი დღემდე არ მიგვიღია.

„აკვაფონი“ უცხოეთის მობილური კავშირის არაერთი კომპანიის როუმინგის რეესტრში წარმოდგენილია, როგორც საქართველოს კომპანია კოდით 282 და პირადი კოდით — 67. ამ შემთხვევაში რამდენად დამაჯერებელია იმის მტკიცება, რომ „აკვაფონი“ საერთაშორისო კავშირზე რუსეთის კომპანია „მეგაფონის“ მეშვეობით გადის? ეს რომ ასე იყოს, უცხოეთის სადგურებში „აკვაფონის“ სატელეფონო ზარები ხომ „მეგაფონის“ კოდით დაფიქსირდებოდა და არა საქართველოსი?

ბატონი ვახტანგ აბაშიძე გადადგა კომისიის თავმჯდომარის თანამდებობიდან. 2004 წლიდან დღემდე კი საქართველოს ტელეკომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარეა დ. ქიტოშვილი. ახლახან, კი, როგორც აღვნიშნეთ, აფხაზეთის სეპარატისტული რეჟიმის მობილური კავშირის კომპანიების რიცხვს შპს „ამობაილიც“ დაემატა.

ჩვენ კი კვლავ ყურთბალიშზე გვძინავს. კომისიის ამჟამინდელი თავმჯდომარე განაგრძობს წინამორბედის „ტრადიციას“ და ამით ადასტურებს კომისიისა და საკუთარ უმოქმედებასაც „აკვაფონთან“ და „ამობაილთან“ დაკავშირებით.

კომისიის არც ძველი და არც ახალი თავმჯდომარეებისთვის კი თუნდაც მინიმუმ მათი დანაშაულებრივი პასიურობის გამო, პასუხი არავის მოუთხოვია.

ამასობაში კი „აკვაფონი“ და „ამობაილი“ სარგებლობენ საქართველოს საერთაშორისო კოდით!

ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, არ გვიჩნდება თუნდაც განცდა მაინც იმისა, რომ ეს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისთვის აფხაზეთში დაღუპული რაინდების და მშვიდობიანი მოსახლეობის უწმინდესი ხსოვნის შეურაცხყოფაც არის?

გვინდა გვჯეროდეს, რომ ჟურნალისტური გამოძიების მასალებზე დაყრდნობით მომზადებული ეს საგაზეთო წერილი ხელისუფლებისთვის შეუმჩნეველი არ დარჩება. და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, თუ მართლაც დემოკრატიულ ქვეყანას ვაშენებთ, კანონმა ყველას მიმართ უნდა იკანონოს და ყველამ თავისი ნამოქმედარის მიხედვით სამართლიანი პასუხი ან განაჩენი მიიღოს.

ამიტომ მოვითხოვთ ხელისუფლებისგან, შეიქმნას სახელმწიფო კომისია, რომელიც შეისწავლის „აკვაფონთან“ და „ამობაილთან“ დაკავშირებით საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის გაწეული მუშაობის (თუ იყო ასეთი რამ)ძ ადეკვატურობას და, რაც მთავარია, კანონიერებას.

თენგიზ ჩხიკვაძე,
ვალერი ლისოჩენკო,
ჟურნალისტური გამოძიების სააგენტო „დრო და სივრცე“.

◉ ინფორმაცია

ავარიულ „ხრუშჩოვკას“ ახალი კორპუსი შეცვლის

გუშინ თბილისის ისან-სამგორის რაიონში, მოსკოვის გამზირზე, ქალაქის მერიამ ე. წ. ხრუშჩოვკის ტიპის ავარიული კორპუსი დაანგრია.

„შენობა, რომელიც დღეს დავანგრიეთ, ავარიულ მდგომარეობაში იყო. ამ ადგილას 12-სართულიანი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სახლი აშენდება. ჩვენი მიზანია, გაშენდეს და განვითარდეს მოსკოვის გამზირი,“ — აღნიშნა თბილისის მერმა გიგი უგულავამ.

კორპუსში, რომლის მშენებლობაც ორი წლის შემდეგ დასრულდება, „ხრუშჩოვკაში“ მცხოვრები 60 ოჯახი შესახლდება. გამოიყოფა ასევე კომერციული და საოფისე ფართებიც.

თბილისის მერიის მიერ შემუშავებული პროექტის მიხედვით, 2010 წლისთვის დედაქალაქში „ხრუშჩოვკის“ ტიპის არცერთი შენობა აღარ უნდა იყოს.

მედიანიუსი

ქუვეითი 500 მილიონ დოლარს გვაძლევს

ქუვეითის განვითარების ფონდი საქართველოს საავტომობილო გზების სარეაბილიტაციო სამუშაოებისთვის 17 მილიონის დოლარის ოდენობის კრედიტს გამოყოფს. ამის შესახებ შეთანხმება საქართველოს პრემიერ-მინისტრის ზურაბ ნოღაიდელის ქუვეითში ვიზიტის დღეს გაფორმდა.

ნოღაიდელის განცხადებით, საქართველოს ხელისუფლებამ საავტომობილო გზების რეაბილიტაციისთვის საკმაო ამბიციური გეგმა შეიმუშავა. საუბარია იმ გზებზე, რომლითაც ქვეყნის ცენტრალური ნაწილი აღმოსავლეთ და დასავლეთ რეგიონებს უკავშირდება.

საქართველო და ქუვეითი 10-წლიანი ფინანსურ-ეკონომიკური თანამშრომლობის შესაძლებლობას განიხილავენ, რაც ქუვეითის მხრიდან 500 მილიონი დოლარის კრედიტის ეტაპობრივად გამოყოფას გულისხმობს.

ჯი-ეიჩ-ენი

რესპუბლიკურ საავადმყოფოს ვეღარ იცნობთ

სამედიცინო უნივერსიტეტის ცენტრალური კლინიკა (ე. წ. რესპუბლიკური საავადმყოფო) წელიწადნახევარში თანამედროვე სტადარტების შესაბამისი სათავო დაწესებულება იქნება.

ცენტრალური კლინიკის მაკეტი გუშინ კლინიკის დირექტორმა დავით ქოჩიაშვილმა ჯანდაცვის მინისტრ ლადო ჭიპაშვილთან და სამინისტროს წარმომადგენლებთან ერთად საზოგადოებას გააცნო.

კლინიკაში სექტემბრამდე პირველი ეტაპის სამუშაოები ჩატარდება. სამედიცინო დაწესებულებას მთავარი შესასვლელი ვაჟა-ფშაველას გამზირიდან ექნება. ამ დროისთვის კლინიკაში 2 სასწრაფო მიმღები განყოფილება, 21 საწოლზე გათვლილი რეანიმაციული ბლოკი, ლაბორატორიული მოწყობილობა და რადიოლოგიური დანადგარები იფუნქციონირებს.

2007 წლის თებერვლიდან კი კლინიკაში ძირეული სარეკონსტრუქციო სამუშაოები დაიწყება, რომლიც იმავე წლის ბოლოსთვის დასრულდება.

კლინიკის დირექტორ დავით ქოჩიაშვილის განცხადებით, სექტემბრამდე საავადმყოფოდან გაასახლებენ დევნილთა 200 ოჯახს.

უცხოელმა ჟურნალისტებმა სტალინი გაიხსენეს

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ საქართველოში მოწვეული რუსი, იაპონელი და ბალტიისპირელი ჟურნალისტები გორში იმყოფებოდნენ, სადაც მათ სტალინის სახლ-მუზეუმი დაათვალიერეს.

შიდა ქართლში ისინი ღვინის მწარმოებელთა მონახულებასაც აპირებდნენ, მაგრამ ვერ მოასწრეს და თბილისში დაბრუნდნენ. დედაქალაქიდან უცხოელი ჟურნალისტები მოსკოვში გაფრინდნენ.

ინტერპრესნიუსი

◎ სასწაული

რას მოასწავებს ხატების მირონდენა?

მირონმდინარე ხატები — ადამიანთათვის მიუწვდომელი სასწაული, მოწიწება და განსაკუთრებული თაყვანისცემა...

ტაძარში გამობრძანებულ ასეთ სასწაულს ყოველთვის მლოცველთა რიგი უდგას. ყველას გვინახავს თითო ასეთი ხატი ტაძრებში...

მაგრამ ასე მრავალი ერთად „მოტირალი“, აქამდე — არასოდეს!

ხარების დღესასწაულზე ვესტუმრე „ვორონცოვზე“, ტურგენევის ხუთ ნომერში განთავსებულ წმინდა გიორგის კავშირის ოფისს, სადაც მასობრივად სდით მირონი იქ დაბრძანებულ სიწმინდეებს. ძველი სახლია ძველ უბანში. ხის წითლად შეღებილი იატაკი. საკმევლის სუნით გაჟღენთილი ჰაერი. იდილიური სიმშვიდე და სიმყუდროვე. ხატების ოთახი — მასობრივად მოსდით მირონი მაცხოვრის, ღვთისმშობლის, წმიდა გიორგის, წმიდა ნიკოლოზის ხატებს. წმინდა დავით მეფე აღმაშენებლის ხატსაც მირონის ზეთოვანი წვეთების შარავანდედი დასცვარვია. აქამდე წმინდა მეფის ხატის მირონდენა არავის უნახავს.

ეს პირველი ასეთი შემთხვევაა. თანაც, მკითხველს, ალბათ, ჩარჩოში ჩასმული სიწმინდეების მირონმდინარება თუ უხილავს. აქ კი ტირიან არა მარტო ჩარჩოთი შემოსილი, ძვირფასი, არამედ თვით გაზეთებიდან ამონარიდი ხატებიც. ისეთნიც, დღესასწაულებზე რომ აწვდიან ხოლმე მკითხველს ზოგიერთი გაზეთები...

მაგრამ აქ სასწაულზე უფრო მეტი რაღაცეებიც ხდება, რომელზეც ამ წერილში ქვემოთ მოგახსენებთ.

რატომ „ტირიან“ მაინც ხატები? როდიდან დაიწყო, როდის შენიშნეს ოფისის მეპატრონეებმა მირონდენა, ვინ არიან ეს ადამიანები და რა გრძნობა ეუფლებათ, ამ სასწაულის შემსწრეთ, როდის უფრო ცხოველდება მირონის დენა — დღესასწაულებში თუ უქმე დღეებში? — აი, კითხვები, რომლებიც, ბუნებრივია, ამ მოვლენის მნახველ ყოველ ადამიანს გაუჩნდება. თანაც, ამ ოთახებში ორგანიზაცია „წმინდა გიორგის კავშირია“ განთავსებული (იქნებ, მართლაც, ამ ადამიანების სიყვარულმა და მამულის ერთგულებამ „აატირა“ წმინდანები?ძ.

გვესაუბრება „წმინდა გიორგის კავშირის“ დამფუძნებელი კობა გიგიაშვილი:

— პატრიოტი ადამიანები ვართ გაერთიანებული ამ ორგანიზაციაში. იმათ ვინც საკუთარ სიცოცხლეს მამულს არ მიუძღვნის, აქ ვერ მივიღებთ. ადრე ჩვენნაირებს შეფიცულებს ეძახდნენ. ჩვენც შეფიცულები ვართ. ყველას, ვინც შემოდის, შეფიცულის თასმა, სამაჯური ეძლევა, რომელიც მირონით არის ნაკურთხი, ადამიანს შეუძლია, გავიდეს კავშირიდან, მაგრამ მირონის ქვეშ მაინც რჩება. თუმცა, საკმარისია, მან ოდნავ გვერდით გადადგას ფეხი, რომ წყევლა ფიცის გატეხვის გამო შვიდ თაობაში გადავა...

ჩვენი ორგანიზაციის შექმნის მიზანი გვიკარნახა იმ გარემოებამ, რომ ბოლო თხუთმეტი წლის განმავლობაში საქართველოში ტარდებოდა ყველაზე დიდი და მზაკვრული პოლიტიკა, რაც კი ოდესმე გატარებულა. ეს არის „საქართველო ქართველების გარეშე“. ერთ დროს არაბეთში ერთ-ერთი ტომი რომ ვერც ომით, ვერც შევიწროებით აჰყარეს, ადგნენ და მდინარე მოუწამლეს. ხალხი იძულებული იყო, მშობლიურ ადგილებს გასცლოდა. ეს იყო ბუნებრივი გენოციდი... საქართველოში არ ხდება ნაკლები ამბები, მაგრამ აქ არა მხოლოდ ფიზიკურ გენოციდზეა საუბარი, არამედ ეკონომიკურ და სულიერ გენოციდზეც. მთელ პოსტსაბჭოურ ქვეყნებს შორის ყველაზე მეტად საქართველო დაინგრა. ახალგაზრდობა საზღვარგარეთ წავიდა. შემოვიდნენ ახლადგამომცხვარი რელიგიური სექტები, შემოიტანეს „ჰუმანიტარული დახმარება“ და ანტიმართლმადიდებლური ქადაგება... ეს ძველი და მტრების კარგად ნაცადი პოლიტიკაა.

მიხარია და მიყვარს ჩემი ქართველობა იმიტომ, რომ მყავდნენ კარგი წინაპრები: დავითი, თამარი, გიორგი, ასი ათასი წამებული... რომლებიც ნათელი გზით მოდიოდნენ ჩემსკენ. დღეს კი ქართველობას პი-

რადოზის მოწმობაში გაუუქმეს ეროვნება და მამის სახელი... ამას აკეთებდნენ ყველანი ერთად, დღევანდელი ხელისუფლებაც და ოპოზიციაც, რათა ეროვნული ფასეულობების გადაფასება მომხდარიყო.

მშიერ მონასავით ვყიდით დღეს საქართველოს და კიდევ გვიკვირს, თუ რატომ ტირიან ხატები. ბაზალეთის ტბაში ქართველმა ოქროს აკვანი ჩაასვენა გამათავისუფლებელი ყრმით, იქ კი ნახეთ, რა გაიხსნა!.. კრწანისში სამასი არაგველების ძვლები ამოყარეს და ძაღლებს მიუყარეს საჯიჯგნად... ეს იცის საზოგადოებამ, მაგრამ ხმას არ იღებს. განა ვინმესთვის საკვირველია, რომ ჩვენს დედა ეკლესიასაც აუგად ეხებიან?..

— თქვენი აზრით, რა გადაარჩენს ქვეყანას?

— ჩვენ მოვწყდით დედაეკლესიას. **ქართულმა ეროვნულმა თვითშეგნებამ უნდა გაიღვიძოს ერში.** ჩვენი პატრიარქი ისეთი პიროვნებაა, მთელ მსოფლიოს გადაარჩენს საქართველოდან დაწყებული. სწორედ ეკლესია გადაარჩენს საქართველოს.

— რამდენი შეფიცული ხართ?

— 200 ბიჭი ვართ ხატის გარშემო შეწირულები. შეფიცულები უფრო მეტნი არიან.

— რას ნიშნავს „შეწირულნი“?

— საკუთარი სიცოცხლით დაწყებული, საკუთარი შვილის სიცოცხლით დამთავრებული, მზად ვართ, ყველაფერი ავიტანოთ ჩვენი სამშობლოს გადარჩენისთვის. გზას, რომელიც ავირჩიეთ, არასდროს გადავუხვევთ...

— მაგრამ უფალი ამბობს, რომ ყველამ მხოლოდ თავის ცოდვაზე, გადარჩენაზე და უფალზე უნდა იზრუნოს. თქვენ კი ოჯახსაც, შვილებსაც სწირავთ?

— ერთი რამ უნდა გვახსოვდეს, წინაპრების ნათქვამი: ყველა ის შვილი დედას მოუკვდეს, რომელი შვილიც სამშობლოზე მეტად უყვარდესო! ცხრა ძმა ხერხეულიძის დედას შვილებზე მეტად განა სამშობლო არ უყვარდა? სამასი არაგველი რომ ბრძოლაში მიდიოდა, ხიდთან მეფე გადაუდგათ, ომი წავაგეთ, აღარ წახვიდეთო! ისინი მაინც არ გაჩერდნენ, მღვდელმა კურთხევა ვერ მოასწრო. მიწა აიღეს ბიჭებმა, შეჭამეს, ნაკურთხი არ არისო? — და ისე ჩამოვიდნენ კრწანისამდე. თავის თავზე აიღეს ყველაფერი. ასე მოვიდა დღემდე საქართველო.

— ბატონო კობა, რა გრძნობა დაგეუფლათ, როდესაც თქვენს ოფისში ხატებს მირონი წამოუვიდათ?

— ყველა ეს ხატი ჩემთვის ძალიან ახლობელია. ღვთისმშობლის ხატს მშობელ დედასავით ვესაუბრები ხოლმე. თავიდან კი უფლის ისეთი შიში გვქონდა, ამ ოთახში შემოსვლასაც ვეკრძალვოდით. თითქმის ყველა მღვდელია აქნამყოფი, მეუფე პეტრეც, ბერებიც მოდიან. პარაკლისები იმართება ყოველ შაბათ-კვირას. ხალხი აქ მუდამ არის. სხვა ოფისში ვერც გადავდივართ, რადგან ხატებს კი გადავაბრძანებთ, მაგრამ ამ მირონით გაჟღენთილ კედლებს რაღას ვუზამთ? აქ რომ შემოდიხარ და საუბრობ, თითქოს დროც ჩერდება. ისეთი მადლი ტრიალებს ამ პატარა ოთახში, რომ ყველას აქვს სურვილი, ამ სიწმინდეებს დაუჩოქოს და ილოცოს.

ოფისში მომუშავე დათო ჯანელიძემ კი მითხრა, რომ ლოცვის დროს უფრო ძლიერდება მირონის დენა. ერთხელ აქ მგალობლებს უგალობიათ და ერთ-ერთს თავისი პატარა ხატიც დაუსვენებია მაგიდაზე. გალობას მორჩენილა და შეუმჩნევია, რომ მისი ხატიც მირონით დანამულა. ყველაზე დიდ სასწაულად კი მათ შემდეგი ფაქტი მიაჩნიათ: ერთ დილით ოთახში შესულთ პატრიარქის მიერ ნაჩუქარი წმინდა გიორგის ხატი ჩარჩოდან ჩამობრძანებული დახვედრიათ. ჩარჩო თურმე ისევ კედელზე ეკიდა. მათ ხატი ისევ თავის ადგილზე ჩაუსვამთ, მაგრამ მეორე დღეს ხატი კვლავ „გამოსული“ დახვედრიათ. ჩარჩო და შუშა კი შემომსხვრეული... ეს ჭედური ნახატი საპატრიარქოში გადაუბრძანებიათ. სულიერი მამები ამის შესახებ ამბობენ, რომ ხატმა თავისუფლება ინება. ხატებიდან ბევრი შემოწირულია. სპეციალური მაგიდა გაუკეთებიათ და იქ არიან დაბრძანებული, კედლებზე გაკრული, უკვე მირონით გაჟღენთილი შინდისფერი დროშა კი პატრიარქისავე კურთხევით, უნდა მოიხატოს. მასზე მარჯვნივ, აშკარად იკვეთება ფეხზე მდგარი ღვთისმშობლის, და მარცხნივ, თვით საქართველოს პატრიარქის ილია II სახის კონტურები. ამას ხედავენ იქ შესული მორწმუნეები და ამასვე აფიქსირებს ფოტოობიექტივიც.

როგორც სასულიერო პირები ამბობენ, ეს, ერთის მხრივ, ნიშანია იმისა, რომ ღმერთს ვუყვარვართ და ვახსოვართ, მეორეს მხრივ, გაფრთხილებაა ადამიანებისთვის, რომ ქრისტიანულად იცხოვრონ.

ლია ჭილლაძე

◎ აფორიაქებული განწყობით

ორ წელიწადში რა გაგვაფუჭებდა?!

პრეზიდენტს ხელში მაკრატელი უჭირავს.

წითელ ლენტებს ჭრის.

ხსნის:

წისქვილკომბინატს.

ლუდის სახარშ საამქროს.

მიფრინავს.

ამჯერად ჰოლანდიაში სამიტზე (ნათესავებსაც მოინახულებსძ.

შემდეგ იტალია.

რომში იაფად ყიდულობს ყველს. მადისაღმძვრელად ილუკმება, სალარო აპარატის ქვითარს თხოულობს და ნიშნის მოგებით ზემოდან დაჰყურებს თანმხლებ ჟურნალისტებს.

ნახატებიანი მაისურებითაც ასაჩუქრებს პატარა გოგოცუნებს.

მერე ჩინეთი.

თბილისში მობრუნებული გრგვინავს.

ქუხს.

მუდამ მოცინარი სახიდან ღიმილი უქრება, გრძელ ხელებს ფართოდ შლის და გავეშებული ნაპერწკლებს ყრის დიდი თვალებიდან.ბატონი მუხრან მაჭავარიანისა არ იყოს, „მიწას აყრის და მარხავს მთელ სოფელს,„.“

გამორჩეულად წუხს:

ეს რა უმადური ხალხიაო.

დაყრუვდნენ.

დაბრმავდნენო ყველანი.

ოცდაოთხსაათიანი ელექტროენერგიით მოვამარაგეთ, მაინც ვერაფერს ხედავენ ან კიდევ არაფრის დანახვა არ უნდათო.

არადა, კარგად მახსოვს, რამდენი ლოცეს სოფლელებმა გასულ ზაფხულს, როცა სარეისო ავტობუსით ორმოც წუთში გავიარეთ ახალმოასფალტებული გზის ორმოცდახუთკილომეტრიანი მონაკვეთი, სადაც ერთი წლის წინათ საათნახევარი დალოლავდნენ მსუბუქი მანქანებიც კი.

ერთ „საიდუმლოსაც“ გაგიმხელთ:

ყოველთვის პრეზიდენტებიც არ ტყუიან. ხანდახან ისინიც ამბობენ სიმართლეს.

არ არის დასამალი, მართლა კეთდება რაღაც.

ერთი ძალიან ახლობელი მყავს.

ეული.

მარტოხელა.

მარტოსულიც.

მამაკაცის სუნს ვერ ვიტანო და დარჩა მთელი ცხოვრება საკუთარი თავის ამარა.

ხშირად მეხმიანებოდა ტელეფონით.

ამ ბოლო დროს გამიძვირა რატომღაც.

თვითონ ვაპირებდი დარეკვას.

დამასწრო.

გახარებული მეჩვენა.

თექვსმეტი წლის ქალიშვილივით კისკისებდა.

სულო ცოდვილო, ვიფიქრე კიდეც: ღმერთს გადმოუხედავს წყალობით, ჩავარდნია გულში ვიღაცა და შეუქმნია საკუთარი ოჯახი — მეთქი.

თურმე სადა ვარ!

სოციალური უზრუნველყოფის განყოფილებაში ყოფილა იმ დილით, პოლისი მიუციათ მარტოხელისთვის.

მკითხა, რამდენი ლარისაა თუ იციო.

ვიცოდი.

სამწუხაროდ, პრეზიდენტს არავინ ეუბნება მე რომ ასეთ რაღაცეებსაც ვგებულობ ხოლმე და მიხარია.

ხანდახან პატარა ბავშვივითაც კი.

მოსაუბრეს მაინც არ გავუფუჭე ხასიათი. ხაზგასმული სიდინჯით ვკითხე, თუ რა თანხა იყო დასმული პოლისზე.

სამი ათასიო, ისე მომახარა, თითქოს ჩემთვის ეჩუქებინოს საკუთარი ჯიბიდან ამოღებული ფულით ნაყიდი „მერსედესის“ მარკის ცინცხალი მანქანა.

სამი ათასი ლარი არ არის ცოტა.

სრულიად საკმარისია ასაკოვანი ადამიანისთვის.

ახლა გულის ყოველი განსაკუთრებული გატოკება სიკვდილით ვერ შეაშინებს ჩემი ახლობლისდაგვარ მარტოხელებს.

ჩემსავით პენსიას დადარაჯებულთაც გვიჩნდება იმედი — იქნებ ჩვენთვისაც მოინახოს რაღაც და სამარის კართან მისვლამდე დაგვადგეს საშველი.

ტკივილით დამფრთხალი მარტოხელა ადგება ახლა, მივა პოლიკლინიკაში, ნახავს ექიმს, დაელაპარაკება ადამიანურად, გააცნობს სატკივარს.

ამჯერად მე მეტკინა გული. ადამიანურობაზე ნათქვამმა მატკინა.

ქედს ვიხრი თეთრხალათიანი ადამიანის წინაშე. ბევრი ჩემი მეგობარია. ერთი-ორი ისეთიც არის, უეჭვო სიკვდილს რომ გამომტაცა უანგაროდ, დიდოსტატურადაც.

მაინც უნდა ვთქვა:

მათ შორის ჯერ კიდევ არიან ისეთები, რომლებიც პაციენტის ხელებს უფრო ყურადღებით ათვალიერებენ, ვიდრე სხეულის დასნებოვნებულ ადგილებს.

პოლისებიან ხალხთან მათი შეხვედრა არ არის ურთიერთობის მარტივი ფორმა.

არც იოლად მისაფუჩეჩებელი საქმე.

სწორედ აქ იშლება ჯაჭვის თავში ადამიანურობის ის პატარა ნაწილი, რომელსაც უანგარო ყურადღება ჰქვია ადამიანურ ენაზე.

არაფერს ვუკირკიტებ.

სიკეთის არც ერთ მარცვალში ძალით არ ვეძებ სიავის ნატამალს.

ბევრმა იცის, რომ მთავარი პოლისი არ არის.

ის დალოცვილი ადამიანურობაა გადამწყვეტი.

სხვაც ვიცი:

ადამიანში ადამიანური გრძნობის გაღვივება არ არის ადვილი.

განმტკიცება — მითუმეტეს.

არ არის ორ-სამ წელიწადში მოსაგვარებელი საქმე. ყურადღების გამახვილება და მკაცრი კონტროლი ნამდვილად სჭირდება.

მკაცრი!

ვგრძნობ, მედიცინასთან მიმართებაში არვარგა ეს სიტყვა.

არც კონტროლია შესაფერისი.

ყველაფერს გულისყურიანობა სჯობს, ალბათ.

უბრალოდ, სიტყვა გამექცა, გასწორება დამე-**ზარ**-ა.

ჯვარი აქაურობას და ეშმაკმა დასწყევლოს ამისთანა ზარი.

თავისით არასდროს შემოჰკრავს.

არცერთხელ.

ამიტომაც უნდა შემოვკრათ ყველამ ერთად, ცალ-ცალკე თუნდაც.

მთავარია, იხმაუროს, უკეთურებს არ მისცეს სიკეთის გაუკუღმართების ნება, საშუალება.

მართლა შეუმჩნევლად არ უნდა ჩაიფერფლოს ხელისუფლების არც ისე ბევრი, მაგრამ მაინც სერიოზული სიკეთე.

უბრალო ხელის შეშველებაზე ბევრად დიდი.

მე კი სულ სხვა რაღაცაზე ვფიქრობ.

ვნატრობ:

მყავდეს ვინმე ისეთი, რომელიც ამ წერილს პრეზიდენტს წაუკითხავს და დაარწმუნებს:

არც ისეა საქმე, როგორც მას ჰგონია.

ვიცით ყველაფერი.

ვგრძნობთ.

გვესმის.

ვხედავთ.

ყველას, ყველაფერს.

ავს.

კარგს.

ერთი სიტყვით, დიდად ავ-კარგიანი ხალხი ვართ ქართველები.

ათადან.

ბაბადან.

ორი წელიწადი როგორ გაგვაფუჭებდა?!

რობერტ ძერია

◉ ენერგეტიკა

2. „ფლაგმანის" მკურნალობა: დიაგნოზი და მეთოდები

საუბარი საქართველოს ენერგეტიკის მინისტრის მოადგილესთან არჩილ ნიკოლაიშვილთან იმის თაობაზე, თუ რა გაკეთდა საქართველოში მომხმარებლის ელექტროენერგიით მომარაგების მკვეთრი გაუმჯობესების მხრივ ბოლო ორი წლის მანძილზე, გაზეთის წინა ნომერში შემოგთავაზეთ. თემა, როგორც აღვნიშნეთ, არსებული ელექტროსადგურებისა და ჰესების რეაბილიტაცია, ახლების მშენებლობა და ზოგიერთი სხვა საკითხი გახლდათ. თუმცა ისეც კია, რომ მაშინ, სავსებით შეგნებულად, არ შევეხებივართ ქართული ენერგეტიკის „ფლაგმანის," — ენგურჰესის კომპლექსის რეაბილიტაციის საკითხს. ვფიქრობთ, არავის ეჭვი არ ეპარება იმაში, რომ საქართველოს მომხმარებელთა ელექტროენერგიით სრულფასოვნად მომარაგებაში ენგურჰესის გამართულად მუშაობას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. ბატონ არჩილ ნიკოლაიშვილთან მეორე საუბრის მთავარი საკითხი სწორედ ეს გახლდათ.

— გასული საუკუნის 90-იან წლებში ქვეყანაში შექმნილი არასახარბიელო ეკონომიკური პირობების გამო ენგურჰესი მუშაობდა მისი შესაძლებლობების მაქსიმალური გამოყენებით, ელექტრომექანიკური მოწყობილობებისა და ჰიდროკვანძის სრულფასოვანი აღდგენისა და განახლების გარეშე, რამაც უარყოფითად იმოქმედა მისი მთლიანი კომპლექსის საიმედო ფუნქციონირებასა და უსაფრთხოებაზე, — განაცხადა ბატონმა არჩილ ნიკოლეიშვილმა. — მწყობრიდან გამოვიდა №3 ჰიდროაგრეგატი, ხოლო ტექნიკური გაუმართაობის გამო ხშირად ჩერდებოდა დანარჩენი აგრეგატებიც. არ მოქმედებდა თაღოვანი კაშხლის სადრენაჟო სატუმბი სადგური, დისკური საკეტების მართვის სისტემა, ინტენსიურად მიმდინარეობდა კაშხლის საძირკვლის ზოგიერთი უბნის ეროზია და გამორეცხვა.

აღნიშნულისა და იმის გათვალისწინებით, რომ ენგურჰესი ყოველთვის იყო პრობლემური ელექტროსადგური თავისი რთული საინჟინრო და კონსტრუქციული გადაწყვეტილებებით, აუცილებელი იყო მისი მთლიანი ჰიდროკვანძის, თაღოვანი კაშხლისა და სადაწნეო გვირაბის, ასევე აგრენატების ტექნიკური მდგომარეობის შესწავლა, დაკვირვება და მათი დროული რეაბილიტაციის მიზნით, საჭიროების შემთხვევაში, გადაწყვეტილებების მიღება.

სადაწნეო გვირაბის ინსპექტირების შედეგად 1997 წელს გამოვლინდა უბნები, რომლებიც მოითხოვდნენ სასწრაფო გამაგრებასა და რეაბილიტაციის დაწყებას, გვირაბიდან და კაშხლიდან გაზრდილი ფილტრაციის აღმოფხვრას.

როგორც მინისტრის მოადგილემ აღნიშნა, ენგურჰესის თაღოვან კაშხალზე და სადაწნეო გვირაბზე სარეაბილიტაციო სამუშაოების შესასრულებლად პირველი საერთაშორისო ტენდერი 2000 წელს ჩატარდა, მაგრამ შემსრულებლის მიერ წამოყენებული პირობებისა და მაღალი ფასის გამო გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა. ანალოგიური შედეგით დასრულდა სხვა ტენდე-

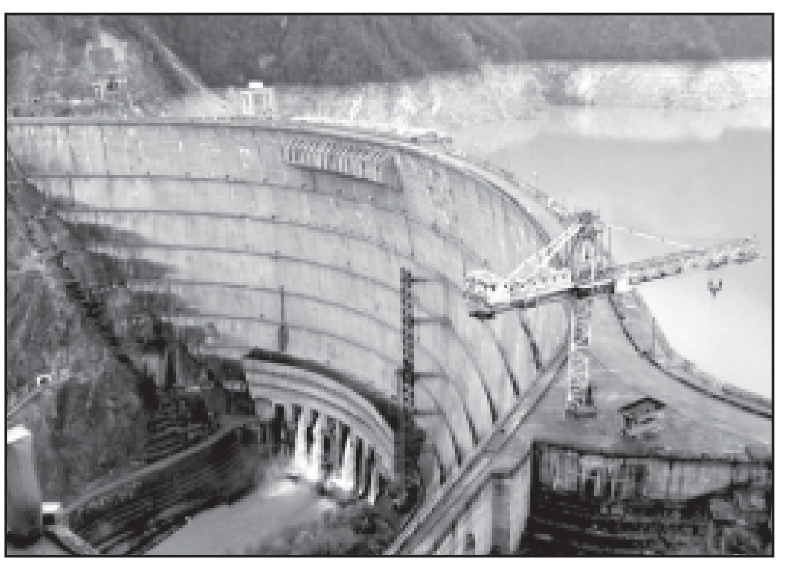

რებიც, რომლებიც გაიმართა 2001-2003 წლებში. **2004 წელს გამართული ტენდერის შედეგად გამოვლინდა გამარჯვებული — კონსორციუმი „საქჰიდრო", რომელშიც შედიან ქართული და უცხოური კომპანიები — სს „საქჰიდროენერგომშენი", სს „ენერგომონტაჟრემონტი" და „Boart-Longyear"-ი.**

ენგურჰესის ჰიდროკვანძის სადაწნეო მილსადენისა და თაღოვანი კაშხალის სარეაბილიტაციო სამუშაოების ღირებულებამ შეადგინა 24 მილიონი ლარი და 5 მილიონი დოლარი, საიდანაც სამუშაოებს 14 მილიონი დოლარით დააფინანსებს „ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი".

სამუშაოთა მოცულობაში შედის თაღოვანი კაშხლის საძირკვლის, დისკური საკეტების შენობისა და სადაწნეო გვირაბის რეაბილიტაცია, ასევე ვაწარმოებთ ჰიდრომექანიკურ სამუშაოებს თაღოვან კაშხალსა და დისკური საკეტის შენობაში.

2005 წლის 24 სექტემბერს ჩაუშვეს 250-ტონიანი მისაყრდენი ფარი ენგურჰესის თაღოვანი კაშხალის ზედა ბიეფის მხარეს 180 მეტრ სიმაღლეზე. მისაყრდენი ფარის საშუალებით შესაძლებელი გახდა კაშხალის სიღრმისეული წყალსაშვის ხვრელების დაფარვა და ბრტყელი საკეტების შეკეთება, რის შედეგად ჯერ კიდევ შარშან დაიზოგა 250-300 მილიონი კილოვატსაათი ელექტროენერგიის ეკვივალენტი წყლის რაოდენობა. აღნიშნული ღონისძიებებითა და მდინარე ენგურის წყლის რაციონალური გამოყენებით ზამთრის სეზონზე შესაძლებელი გახდა წყლის დონის მატება წყალსაცავში გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით დაახლოებით 38-40 მეტრით, რაც თავისთავად ნიშნავს ენგურჰესის აგრეგატების ფუნქციონირების უზრუნველყოფას დამატებით 30-40 დღის განმავლობაში.

მისაყრდენი ფარი დაამზადა და სამონტაჟო სამუშაოები შეასრულა გერმანულმა ფირმა, „DSD-Billinger"-მა, რომელიც დაფინანსებულია ევროკომისიის მიერ გამოყოფილი გრანტით — 4,7 მილიონი ევროთი.

ენგურჰესის ჰიდროაგრეგატების რეაბილიტაციის პროგრამით 2006 წლის მარტში დამთავრდა და ამოქმედდა №3 ჰიდროაგრეგატი 260 მეგავატი სიმძლავრით. რეაბილიტაციით გათვალისწინებული იყო ტურბინის კვანძის შეკეთება-აღდგენა. გენერატორის კვანძის სრული განახლება, აგრეგატის მართვისა და დამხმარე მოწყობილობების სრული შეცვლა ახალი, თანამედროვე ტექნოლოგიების გათვალისწინებით დამზადებული დანადგარებით, — აღნიშნა ბატონმა ნიკოლაიშვილმა.

ენგურჰესის №3 ჰიდროაგრეგატის რეაბილიტაციის გარდა მომდევნო ორი წლის განმავლობაში მოხდა №2 და №1 ჰიდროაგრაგატების აღდგენა მსგავსი პროგრამით. ამჟამად მიმდინარეობს №2 ჰიდროაგრეგატის რეაბილიტაცია, რომლის დამთავრება გათვალისწინებულია გაისად აპრილში.

ენგურჰესის აგრეგატების სარეაბილიტაციო სამუშაოებს გენერატორისა და ტურბინის კვანძებზე შესაბამისად ასრულებენ ტენდერში გამარჯვებული გერმანული და ქართული ფირმები — „Foit-Siemens" და სს „საქენერგორემონტი".

ენგურჰესის №1, №2 და №3 ჰიდროაგრეგატების სარეაბილიტაციო სამუშაოები ფინანსდება „ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის" მიერ გამოყოფილი კრედიტით და „ევროკომისიის" გრანტით, შესაბამისად, 12 და 5 მილიონი ევროთი.

გათვალისწინებულია ქართული მხარის თანადაფინანსებაც, შესაბამისად, 800 ათასი ევრო და 290 ათასი დოლარი.

მინისტრის მოადგილის თქმით, ენგურჰესზე მიმდინარე ყველა სარეაბილიტაციო სამუშაოს მეთვალყურეობს ტენდერში გამარჯვებული ევროპული საინჟინრო ზედამხედველობის კონსორციუმი, რომელიც აქტიურად მონაწილეობდა ენგურის კომპლექსის სარეაბილიტაციო სამუშაოთა შესწავლისა და დაგეგმარების პროცესში.

ტენდერები ტარდებოდა ევრობანკის დამკვირვებლების მონაწილეობით სტანდარტული პირობებისა და პროცედურების მიხედვით. პირობები განსაზღვრულია ევრობანკის სასესხო ხელშეკრულებაში, რასაც გარანტად უდგას საქართველოს მთავრობა და რატიფიცირებულია საქართველოს პარლამენტის მიერ.

ოთარ ტურაბელიძე

◉ სამართალს ეძებენ

არ მოგწონს? წადი!

გვჭირდება კი პარლამენტი, რომლის მიერ მიღებულ კანონს სავალდებულოდ არ მიიჩნევენ?

ამ შეკითხვით მინდა საზოგადოებისა და ხელისუფლების ყურადღება მივაპყრო შრომის კანონთა აღსრულების პრაქტიკას. ამ სფეროში, როგორც წესი, არ ხდება სენსაციური დანაშაულობანი და ამიტომ განუკითხაობა, რომელიც აქ ფესვგადგმულია, საზოგადოებისთვის ყურადღების მიღმა რჩება. მწვავე უმუშევრობის პირობებში ადმინისტრაცია მარტივად და ეფექტურად წყვეტს საკითხს — „არ მოგწონს? წადი!" ამიტომ ხმის ამოღებას იშვიათად თუ ვინმე გაბედავს.

ჩემი მაგალითი მინდა მოვიტანო. ვმუშაობდი გაზის ტრანსპორტირების კომპანიაში გარდაბნის გაზგამანაწილებელი სადგურის ოპერატორად. არ არის ეს იოლი სამუშაო. ოპერატორი მარტოა ტრიალ მინდორში. მან უნდა უზრუნველყოს ენერგობლოკების გამართული მუშაობა. თუ რამე შეგეშლება, ვერავინ დაგეხმარება. ფაქტობრივად, მთელი საქართველოს ენერგეტიკა მორიგეობის 24 საათის განმავლობაში შენს საზრიან მუშაობაზეა დამოკიდებული.

ვმუშაობდით ვახტური მეთოდით: 4 კაცი ცვლაში ყოველ მე-4 დღეს 24-საათიანი მორიგეობით. უფროსი ოპერატორი კი მუშაობდა დღის ცვლაში. თუ ოპერატორი შვებულებაში მიდიოდა ან ავად ხდებოდა, მის ადგილს ცვლაში იკავებდა უფროსი ოპერატორი. 2004 წლის სექტემბერში შეამცირეს უფროსი ოპერატორი. ახლა შვებულებაში გასულ ან ავად გამხდარ ოპერატორს ვერავინ ცვლიდა და თვეში 240 საათიანი მუშაობა გვიწევდა. აქედან მინიმუმ 48 საათი ზეგანაკვეთურია და კანონის შესაბამისად დამატებითი ანაზღაურება ესაჭიროება.

როცა დამატებით არაფერი გადაგვიხადეს, შევედი სამმართველოს მაშინდელ უფროსთან ვ. გაფრინდაშვილთან, ავუხსენი შექმნილი მდგომარეობა და მოვითხოვე კანონის დაცვა. მან ჩაიხედა კანონში, დარწმუნდა ჩემს სიმართლეში, მაგრამ განაცხადა, რომ პირადად ამ საკითხს ვერ გადაწყვეტდა.

ისე, კაცმა რომ თქვას, რა გადაწყვეტა უნდოდა? პარლამენტმა უკვე გადაწყვიტა, როცა კანონი გამოსცა. სამმართველოს უფროსს კანონის აღსრულება ევალება და არა გადაწყვეტა. რადგან საუბარმა არ გაჭრა, დავტოვე ოფიციალური განცხადება სამმართველოს უფროსის სახელზე, სადაც ვითხოვდი შრომის ანაზღაურებას კანონმდებლობისა და კონტრაქტის შესაბამისად. 4 თვის განმავლობაში ზედიზედ ვმუშაობდით თვეში 240 საათი, ყოველგვარი დამატებითი ანაზღაურების გარეშე, როგორც ყურმოჭრილი ყმები.

იძულებული გავხდი და საკითხის გასარკვევად მივედი გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის ხელმძღვანელთან, გიგი ქოიავასთან. მან მომისმინა და გამოსცა ბრძანება, რომლის თანახმადაც თუ ერთ-ერთი ოპერატორი შვებულებაში იმყოფებოდა, დანარჩენ 3 ოპერატორს ხელფასზე 40 ლარი ემატებოდა.

2005 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში კვლავ 3 კაცს მოგვიწია მუშაობა, ზოგჯერ ორსაც კი.ეს იმან გამოიწვია, რომ ერთმა ოპერატორმა თავი დაანება მუშაობას, ორი კი ავად გახდა. იყო მომენტი, როცა პირადად მე ზედიზედ 48 საათის განმავლობაში ვიმორიგევე. წარმოიდგინეთ, ამ თვეებშიც არ გადაგვიხადეს ის დამატებითი 40 ლარიც კი! მიზეზი? ბრძანებაში ეწერა 40 ლარი ემატებათ ერთ-ერთი ოპერატორის შვებულებაში ყოფნის დროს. ამ დროს კი შვებულებაში არავინ იყო, უბრალოდ ხალხი გვაკლდა (!ძ.

აღშფოთებული შევედი, სამმართველოს ახალ უფროსთან (ლაშა ასათიანიძ და ვეუბნები: რატომ გვიწევს ყოველთვის ღია კარის მტვრევა, როცა ხელთა გვაქვს შრომის კანონმდებლობა? იქ ჩაწერილია, რომ ზეგანაკვეთური ნამუშევარი უნდა ანაზღაურდეს. რა უშლის ხელს კანონის შესრულებას? მშვიდად მომისმინა და მითხრა, რომ მე ზედმეტად პრეტენზიული ვარ და კონტრაქტს აღარ გამიგრძელებენ. თქვა და „ვაჟკაცურად" შეასრულა კიდეც, ზეგანაკვეთების გადახდა კი აზრადაც არ მოსვლია.

და ყოველივე ეს ხდება არა სამაჩაბლოში ან აფხაზეთში, არამედ გაზის ტრანსპორტირების სოლიდურ კომპანიაში. ჰოდა, გვჭირდება კი ამის შემდეგ პარლამენტი, რომლის მიღებული კანონებით სარგებლობა სავალდებულოდ არავის მიაჩნია?!

ი. ებრალიძე,
ყოფილი ოპერატორი.

◉ ინფორმაცია

აზერბაიჯანს საქართველოში ახალი ელჩი ჰყავს

საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრს გელა ბეჟუაშვილს რწმუნებათა სიგელების ასლები გადასცა საქართველოში აზერბაიჯანის რესპუბლიკის საგანგებო და სრულუფლებიანმა ელჩმა ნამიგ ალიევმა.

ცერემონიის დასრულების შემდეგ გაიმართა საუბარი საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრსა და საქართველოში აზერბაიჯანის რესპუბლიკის საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩს შორის. მხარეებმა ორმხრივი ურთიერთობების პერსპექტივები და მრავალმხრივ ფორმატში თანამშრომლობის აქტუალური საკითხები განიხილეს.

აღარ მორჩა ეს უაქციზო სიგარეტი

ფინანსური პოლიციის საგამოძიებო დეპარტამენტის იმერეთის სამმართველომ უაქციზო სიგარეტის გადაზიდვის ფაქტზე ქუთაისში გოჩა ხუჭუა დააკავა.

ხუჭუას 5 ათასი კოლოფი უაქციზო სიგარეტი გაზ-24-ის მარკის ავტომანქანით გადაჰქონდა. ფინანსურმა პოლიციამ ხუჭუა უკვე დაკითხა, ბრალი წაუყენა და წინასწარი დაკავების საკანში გადაიყვანა. სატრანსპორტო საშუალება, ტვირთიანად ფინანსურ პოლიციაში გადაიყვანეს.

ფინანსურ პოლიციაში გამოძიება ამ ფაქტთან დაკავშირებით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-200 მუხლით — მარკირებას დაქვემდებარებული აქციზური საქონლის აქციზური მარკის გარეშე გადაზიდვა — დაიწყო.

მედიანიუსი

დენს არ აძლევენ

ზუგდიდში, ფაიფურის ქარხნის მიმდებარე ტერიტორიაზე დასახლებულმა აფხაზეთიდან დევნილებმა ელექტროენერგიის მოთხოვნით გუშინ საპროტესტო აქცია გამართეს.

აქციის მონაწილეებმა ავტომაგისტრალი გადაკეტეს. მათი განცხადებით, ერთ კვირაზე მეტია ელექტროენერგია არ მოეწოდებათ, მიუხედავად იმისა, რომ ელექტროენერგიის თანხა და დავალიანება გადახდილი აქვთ.

ადგილობრივი ენერგოკომპანიის ხელმძღვანელები კი აცხადებენ, რომ დევნილების თანხა გადარიცხული არ არის და ელექტროენერგიის გამორთვა სწორედ ამის გამო მოხდა.

ელექტროენერგია ასევე არ მიეწოდება ქალაქის მე-15 საშუალო სკოლას, სადაც, ფაქტობრივად, ჩაშლილია სასწავლო პროცესი.

ინტერპრესნიუსი

ვინ წავა იტალიაში?

საქართველოს კულტურის, ძეგლთა დაცვისა და სპორტის სამინისტრო და იტალიის საელჩო იტალიის მთავრობის სტიპენდიაზე „პრემია რომა" კონკურსს აცხადებს.

საუკეთესო კონკურსანტებიდან მხოლოდ ოთხი გამარჯვებული გამოვლინდება, რომლებიც 2006-2007 სასწავლო წელს იტალიის სახელოვნებო განათლების დაწესებულებებში კვალიფიკაციას აიმაღლებენ.

კონკურსი ოთხ სპეციალობაში ჩატარდება: ვოკალის (საოპერო მომღერალიძ, ფრესკების რესტავრატორის, თეატრის მენეჯერისა და ხმის ოპერატორის (კინოძ განხრით.

კონკურსში მონაწილეობის მიღება 30 წლამდე ახალგაზრდებს შეუძლიათ. უპირატესობა იმ კონკურსანტებს მიენიჭებათ, რომლებიც იტალიურ ენას ფლობენ.

„პრემია რომა" თბილისში 17-18 მაისს ჩატარდება. განაცხადის წარდგენის ბოლო ვადა 12 მაისია.

მედიანიუსი

ახლა დუმილის დრო აღარ არის

ვერაგობა,

ანუ შეთქმულება ქართველთა და აფხაზთა წინააღმდეგ

იანკოვსკის (კავკასიის სასწავლო ოლქის მზრუნველი) 1881 წლის ცირკულარი საქართველოში ქართული ენის ნაცვლად რუსული ენის სწავლებას აწესებდა. აიკრძალა ქართული ჟურნალ-გაზეთები; მშობლიური ენა ცხადდებოდა არასასურველად და მას მხოლოდ დაბალ კლასებში ეთმობოდა საათების მცირე რაოდენობა, ისიც გაკვეთილების ბოლოს.

იმავე იანკოვსკის 1885 წლის ცირკულარით ქართული ენა საერთოდ აიკრძალა სკოლებში და იგი „საოჯახო ზრუნვის“ საგნად გამოცხადდა; სამეგრელოს, აჭარის, სვანეთის სკოლებში სწავლა შემოიღეს მეგრულ, თურქულ და სვანურ ენებზე იმის მოტივით, თითქოს მეგრელები, აჭარლები, სვანები არაქართულ ეროვნებებს წარმოადგენდნენ.

წელიწადზე მეტია, რაც გალის რაიონში განახლეს რაიონული გაზეთის „გალის“ (გალი) გამოცემა. გაზეთი თვეში ორჯერ გამოიცემა რუსულ, აფხაზურ და მეგრულ ენებზე. ოთხგვერდიანი გაზეთის ორი მასალა რუსულია. გაზეთს თითქოსდა აქვს საინფორმაციო ხასიათი, მაგრამ მთლიანად პოლიტიზებულია და „აფხაზეთის დამოუკიდებელი სახელმწიფოს“, აფხაზი ერის განდიდებას ემსახურება.

გაზეთის პირველ გვერდზე თვალსაჩინოდ გამოკვეთილია ციტატა ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციიდან: **„ყველა ხალხი თანასწორუფლებიანია: ყველას აქვს უფლება, ილაპარაკოს და წეროს მშობლიურ ენაზე.“**

გაზეთის ავტორები ცდილობენ დაასაბუთონ, რომ მეგრელები უძველესი ხალხია, რომელთაც ჰქონდათ საკუთარი დამწერლობა, რომელიც მას წაართვეს, ისევე როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრიობა, ენა, კულტურა, აჰყარეს ეროვნული ღირსება და პატივი. აფხაზები, თითქოსდა, ცდილობენ მხარში ამოუდგნენ სამურზაყანოელებს, მთლიანად მილიონნახევარ მეგრელს, დამოუკიდებლობის აღდგენაში, თავისუფლების მოპოვებაში.

გაზეთის შემკვეთებსა და შემქმნელებს სრულიადაც არ აწუხებთ, რომ ამ ცოდვილობაში ახალი არაფერია, კარგად დავიწყებული, სანაგვე ყუთიდან ამოღებული ძველია, რომელიც პირდაპირი გზაა რუსიფიკაციისაკენ. ამიტომაც მოვიყვანეთ იანკოვსკის ცირკულარებით საქართველოს წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაული. მკითხველს არ გაუჭირდება გაიცნობიეროს საუკუნის წინათ იანკოვსკის შემკვეთის ვერაგული მიზნები, მაგრამ გასაოცარი ის არის, რომ სხვათა მიბაძვით დაბრმავებული აფხაზები ვერ გრძნობენ უახლოეს დროში აფხაზეთში მეგრული და აფხაზური ენების დასასრულს, მათს ეგრეთწოდებულ ინკორპორაციას რუსულ ენასა და რუსულ სახელმწიფოში, **თუ ამჟამად არსებული სტატუს-კვო არ შეიცვალა.**

აფხაზები დიდი ხანია შეგუებულ არიან ამ აზრს, თუმცა ვილაცვილაცები ცდილობენ ეს ასე არ იყოს, მაგრამ ამაოა მათი ფანატიზმი. ყოველივე ეს იყო ადრე და გრძელდება ომის შემდეგაც. სწორედ ამიტომაა, რომ დაწყებითი კლასებისათვის აფხაზური ენის მასწავლებლებს ვერ პოულობენ არა მხოლოდ გალსა და აფხაზეთის სხვა რაიონებში, არამედ დედაქალაქშიც კი. გალში უჭირთ რუსული ენის მასწავლებლების გამონახვაც.

აფხაზეთში ქართული ენის ბედის შესახებ საყოველთაოდ ცნობილია. ახლა იქ ოფიციალურად ყველა სკოლა რუსულ-აფხაზურია, დაწყებით კლასებში ქართული ისწავლება როგორც ერთ-ერთი უცხო ენა, ისიც ბოლო გაკვეთილად. ამაო გამოდგა გაეროს, სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების მრავალი ცდა ვითარების შესაცვლელად, თავის დროზე პრეზიდენტობის კანდიდატთა დაპირება.

დაქუცმაცებულ, შეგრენის ტყავით დაავადებულ და სხვა რაიონებისათვის მიერთებულ გალის რაიონში ქართულ ენაზე სწავლება ფაქტობრივად აკრძალულია, თუმცა სოხუმის ოფიციალური პირები ამტკიცებენ, რომ „ყველა ხალხს აქვს მშობლიური ენით სარგებლობის უფლება“, რადგანაც აფხაზეთის ამჟამინდელი მოსახლეობის 36 პროცენტი აფხაზია, 25 პროცენტი — ქართველი (მეორე ადგილიძ. **მოსახლეობის ერთი მეოთხედის გაყრუმუნჯება სხვა არაფერია, თუ არა გენოციდის ნაირსახეობა!**

ახლა ისევ „გალის“ შესახებ. გაზეთი არ სჯერდება „ჩვეულებრივ“ თემებს და ახალი აღქმის მეგრულ ენაზე თარგმნასა და პუბლიკაციას მიჰყო ხელი. რადგანაც გაზეთს მყიდველი და მკითხველი არ ჰყავს, მეგრულად აქვეყნებენ გალაკტიონ ტაბიძის, აკაკი წერეთლის ლექსებს, სულხან-საბა ორბელიანის იგავ-არაკებს, სხვა გამოჩენილი ქართველი მწერლების ნაწარმოებებს, რაღა თქმა უნდა, რუს, აფხაზ, უცხოელ მწერლებსაც.

გალის რაიონის მოსახლეობისათვის, ბუნებრივია, ძნელია მეგრულად შესრულებული წერილების წაკითხვა, ამიტომ ერთმანეთს **წმინდა წერილივით გადასცემენ ენგურსგაღმიდან შემთხვევით მოხვედრილ გაზეთებს ან მათ ნაგლეჯებს.** ნატრულობენ იმ დროს, როცა ქართული მხარე (გალის გამგეობაძ ახერხებდა „საქართველოს რესპუბლიკის“ შეტანას რაიონში. გალში მოსახლეობა ლებულობს ტელეგადაცემებს (ტელევიზორი ძალიან მცირე რაოდენობის ოჯახს თუ აქვს!), მაგრამ აფხაზეთის სხვა ნაწილში მცხოვრები ქართველები სრულ საინფორმაციო ვაკუუმში არიან.

ენგურგამოღმა, ცალკეულ ადამიანთა აზრით, „გალ“ თითქოსდა არ წარმოადგენს რამენაირ საფრთხეს ქვეყნისათვის, მაგრამ აფხაზეთის ისტორიაში ოდნავ ჩახედულისთვის ცნობილია, თუ როგორ გახდა XVI-XVII საუკუნეებში ჩრდილოეთიდან ჩამოსული რამდენიმე ასეული მეომრის და მათი მეთაურების ენა ძალდატანებით ამჟამინდელი აფხაზური (აფსუურიძ ენა. ცენტრალური სახელმწიფოსა და, როგორც ითქვიან, სრულიად დაუცველი და აფხაზეთში დარჩენილი მოზარდი, რომელსაც არ უსწავლია საქართველოს ისტორია, გეოგრაფია, არ იცნობს საქართველოს სახელმწიფოს წარმოშობასა და განვითარებას, ქვეყნის ისტორიაში სამეგრელოს ისტორიული სამთავროს როლსა და ადგილს, შესაძლებელია თაფლაკვერად მიიღოს ძმათა გადაკიდების ის შხამი, რასაც შენიღბულად, მაგრამ ასე მშვენივრად სთავაზობენ მას. **საფრთხე რეალურად არსებობს** და ჩვენი აზრით, ცივილიზებული კონტრზომების განხორციელებას მოითხოვს. ეს ყველას მოვალეობაა — დაწყებული ცენტრალური ხელისუფლებით და დამთავრებული რიგითი დევნილით. ბუნებრივია, რომ მთავარი ტვირთი თავისთავზე აფხაზეთის ლეგიტიმურმა სტრუქტურებმა უნდა აიღონ. როგორ და რანაირად, ახლებურ დაფიქრებას და მოქმედებას მოითხოვს. არსებობს ტრადიციული გამოცდილებაც.

ზემოაღნიშნული გაზეთი გალში პირველ პოსტკონფლიქტურ წლებშიც გამოდიოდა სოხუმის დაფინანსებით, მაგრამ შემდეგ შეწყდა არა მხოლოდ სოხუმის ფინანსური პრობლემების გამო. გაზეთი აღდგა და ამჟამად გამოიცემა აფხაზთა „სიძის,“ ინგლისელი ჰიუიტის ფინანსური მხარდაჭერით (რა უნდა ჰიუიტს და ვის შეკვეთას ასრულებს იგი, ეს სხვა თემააძ.

ფაქტია, რომ გაზეთს სოხუმში ჰყავდა და ამჟამადაც ჰყავს მოწინააღმდეგები. ისინი აფხაზეთის ისტორიაში ჩახედული ადამიანები არიან, რომლებმაც შესანიშნავად იციან, რომ მეგრული დიალექტი იგივე ქართულია, რომ მეგრელები — უძველეს კოლხები, თუნდაც გააფხაზებულნი, სისხლით, ხორცით და სულით მაინც ქართველები არიან, სასაუბრო აპარატი გენეტიკურად მოწყობილი აქვთ ქართულად სალაპარაკოდ და მეტად უძნელდებათ აფხაზურად (ძირითადად ადიღურ-ჩერქეზული კონგლომერატიძ ლაპარაკი, ამ ენის ათვისება.

ადრეულ პერიოდს თავი რომ დავანებოთ, გალის რაიონში რამდენიმე თვით მივლინებული გუდაუთელი მილიციონერებიც კი უკვე ქართულად (მეგრულადძ საუბრობენ! ამიტომაც მილიციონერებს, გალის რაიონში ხანგრძლივად მივლინებულ პირებს მიღებული აქვთ შიდა ინსტრუქცია, რომ ადგილობრივ მოსახლეობასთან კონტაქტში შევიდნენ მხოლოდ რუსულ ენაზე!

მრავლისმეტყველია, რომ აფხაზი ისტორიკოსი ს. ბასარია, ანტიქართულად განწყობილი მოაზროვნე, მაგრამ უდავოდ ნიჭიერი ადამიანი, 1925 წელს გამოცემულ „აფხაზეთის ისტორიის“ ავტორი, სამურზაყანოს დახასიათებისას ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ **სამურზაყანოელები აფხაზები იყვნენ, მაგრამ მეგრული ენის გავლენით გაქართველდნენ. უფრო მეტიც, ტკბილ და მელოდიურ მეგრულ ენას ის სილამაზე აფხაზურ ენაზე ერთ წელიწადში მეგრელი ოჯახისგან ვერ გაიგონებს!**

აი, ის ფენომენი, რის გამოც სოხუმი თავს იკავებდა მეგრულ-აფხაზურენოვანი გაზეთის გამოცემისაგან.

ზემოთქმული სრულიადაც არ ნიშნავს, მაგრამ სხვა დრო იყო: ებგური, აფხაზეთია და საქართველო გამაერთიანებელი გუშინ, რაკეთილი არ იყო, არც რუსები და არც აფხაზი მესაზღვრეები და მებაჟეები აბრკოლებდნენ მოსახლეობის მიმოსვლას, არც აფხაზეთი ყოფილა ოდესმე სერიოზულად თვითგამოცხადებული დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ.

ასე რომ, დროა საქართველოს სახელმწიფომ, ქართველმა მამულიშვილებმა, ადამიანის უფლებათა დამცველებმა ხმა აღიმაღლონ და აკეთონ ის, რასაც ასეთ ვითარებაში გააკეთებდნენ სუვერენული ქვეყნის საამისო უფლებამინიჭებული სამსახურები და პატრიოტი ადამიანები.

საქართველოს უამრავი გამოჩენილი პოლიტიკოსი, ნიჭიერი შემოქმედი, ენათმეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, მხატვრული სიტყვის დიდოსტატი ჰყავს, მაგრამ რატომღაც დუმან.

არის დუმილი ახლა ოქრო?

სამწუხაროდ თუ საბედნიეროდ, ამჟამად ყველა იმისი იმედითაა, რომ ახალი ხელისუფლება ყველაფერს თავად მოაგვარებს, დევნილთა საქმეა მხოლოდ ხელი არ შეუშალონ მას.

მეც მწამს და მჯერა ახალგაზრდა ძლიერი, ენერგიული ხელისუფლების, მაგრამ ისიც შესანიშნავად ვიცი, რომ თუ ხალხის მხარდაჭერა და აქტიური მონაწილეობა არა, თავად ალექსანდრე მაკედონელიც ვერაფერს გახდებოდა!

რაფიელ გელანტია,
საქართველოს პარლამენტის რეგიონული პოლიტიკის, თვითმმართველობისა და მაღალმთიანი რეგიონების კომიტეტის წამყვანი სპეციალისტი, საზოგადოებრივი კავშირ „დემოკრატია და კეთილდღეობის“ თავმჯდომარე, აფხაზეთიდან დევნილი.

ეს უკვე საქმეა

თუ გინდა, ათი პასპორტი აიღე!

გუშინ ძალაში შევიდა საქართველოს იუსტიციის მინისტრის ბრძანება, რომლის საფუძველზე მოქალაქის პასპორტის გაცემისას ტერიტორიული შეზღუდვა მოიხსნა. საქართველოს მოქალაქეს, რეგისტრაციის ადგილის მიუხედავად, პასპორტის მიღება სამოქალაქო რეესტრის ნებისმიერ სამსახურში შეუძლია, სადაც მოქალაქის პასპორტი გაიცემა. პასპორტის მიღების წესის შეცვლის მიზანი მოქალაქეთათვის მომსახურების გაუმჯობესებაა. დღემდე რაიონების მოსახლეობას პასპორტის მისაღებად რეგიონულ ცენტრში უწევდათ გამგზავრება.

ბოლო პერიოდში სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურებში დოკუმენტების გაცემის პროცედურა მნიშვნელოვნად გამარტივდა. შესაბამისი მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ, მოქალაქეს პირადობის მოწმობისა და პასპორტის მიღება დაჩქარებული წესით, განაცხადის შეტანის დღეს, განაცხადის შეტანიდან 24 საათის გასვლის შემდეგ, მესამე და მეხუთე დღეს შეუძლია.

ჩვეულებრივი ტარიფი მოქმედებს პასპორტის მეათე დღეს მიღებისას, ხოლო პირადობის მოწმობა, ამ შემთხვევაში, უფასოა. მოქალაქეს მიეცა შესაძლებლობა, საჭიროების შემთხვევაში, იქონიოს რამდენიმე პასპორტი.

ამასთან, კახეთის რეგიონში დაინერგა მომსახურების ახალი სისტემა — რაიონების მოსახლეობა პასპორტის მიღება რეგიონული ცენტრის ნაცვლად, საკუთარ რაიონში, კურიერის მეშვეობით, შეუძლიათ. ასეთი მომსახურება, უახლოეს მომავალში, აჭარის რეგიონში, ხოლო შემდეგ, საქართველოს ყველა რეგიონში დაინერგება.

იუსტიციის სამინისტროს სამოქალაქო რეესტრის სააგენტოში კიდევ ერთ სიახლეზე მუშაობენ — საქართველოს მოქალაქის 32-გვერდიან პასპორტთან ერთად, 48-გვერდიანი პასპორტიც ამოქმედდება. პასპორტის ტიპის არჩევანს მოქალაქე თავად გააკეთებს. ახალი პასპორტის ესკიზზე მუშაობა უკვე დაიწყო.

მედიანიუსი

ინფორმაცია

ციხეც და ამხელა ჯარიმაც?

„საქსტანდარტის“ ყოფილ ხელმძღვანელს მიხეილ ჯანიკაშვილს გუშინ საქალაქო სასამართლომ 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა და 2 მილიონ 265 ათასი ლარის ჯარიმის გადახდა დააკისრა.

ჯანიკაშვილის სასამართლო პროცესი რვა თვეს გრძელდებოდა და მას სახელმწიფოსთვის 4 მილიონ 500 ათასი ლარის ოდენობის ზარალის მიყენებაში ედება ბრალი.

საქართველოს მეტროლოგიის, სტანდარტიზაციისა და სერტიფიკაციის ეროვნული სააგენტოს „საქსტანდარტის“ გენერალურ დირექტორს მიხეილ ჯანიკაშვილსა და მის პირველ მოადგილეს შოთა კოხრეიძეს ბრალი ედებათ სამსახურებრივი უფლებამოსილების არაერთგზის ბოროტად გამოყენებაში.

ბრალდების ინფორმაციით, „საქსტანდარტში“ შექმნილი იყო აკრედიტაციის დეპარტამენტი, რომელიც არაკომერციულ და არამომგებიან სააქციო საზოგადოებებზე აკრედიტაციებს გასცემდა.

ბრალდების ინფორმაციით, ნაცვლად იმისა, რომ „საქსტანდარტს“ აკრედიტაციები არაკომერციულ საზოგადოებებზე გაეცა, იგი აკრედიტაციებს წლების განმავლობაში შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებზეც გასცემდა, რითაც სახელმწიფო ბიუჯეტი მნიშვნელოვნად დაზარალდა.

მოსამართლე ქრთამის აღების ფაქტზე დააკავეს

ხაშურის რაიონის მოსამართლე თამაზ თაყაძე ქრთამის აღების ფაქტზე დააკავეს.

როგორც გუშინ გენერალურ პროკურატურაში გამართულ საგანგებო ბრიფინგზე შსს-ს კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტის უფროსის მოადგილემ სოსო თოფურიძემ და გენერალური პროკურორის მოადგილემ კახა კოზერიძემ განაცხადეს, მოსამართლემ ყაჩაღობის ბრალდებით დაკავებულისთვის სასჯელის ზომის შემსუბუქების მიზნით, ქრთამის სახით 400 აშშ დოლარი მოითხოვა.

ამ ფაქტთან დაკავშირებით შსს-ს კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტში გამოძიება 18 აპრილს დაიწყო. მოსამართლე გუშინ ქალაქ გორში დააკავეს, სადაც იგი მივლინებით იმყოფებოდა.

სოსო თოფურიძის განცხადებით, მართალია, დღეს საქართველოს მართლმსაჯულების სისტემაში შემცირებულია კორუფციის დონე, მაგრამ მაინც არსებობს ქრთამის აღების ფაქტები და კონსტიტუციური უსაფრთხოების დეპარტამენტი ამგვარი დანაშაულებების გამოვლენას და დამნაშავეთა დაკავებას კვლავაც აქტიურად გააგრძელებს.

გამოძალვის ფაქტი 5-დან 10-წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

რაღა დროს ადამიანის გატაცებაა?

შინაგან საქმეთა მთავარი სამმართველოს კრიმინალური პოლიციისა და მთაწმინდა-კრწანისის სამმართველოს თანამშრომლებმა დედაქალაქში მოქმედი ადამიანის გამტაცებელთა და გამომძალველთა ორგანიზებული ჯგუფი დააკავეს.

პოლიციის ინფორმაციით, მერაბ წიკლაური, კახაბერ დვალი, გიორგი ქავთარაძე და ალექსანდრე ბეგიაშვილი ეჭვმიტანილები არიან გივი როძლაშვილის მძევლად აყვანასა და მისთვის თანხის გამოძალვაში.

ქავთარაძის საცხოვრებელი სახლიდან ამოღებულია „პარაბელუმის“ სახის ცეცხლსასროლი იარაღი და გატაცებული ავტომანქანა.

ინტერპრესნიუსი

ოცდამეერთე „ჯიბის რომანის" საუკუნე იქნება

ესაუბრება ნანა ჯანაშია

დაიბადა 1966 წელს. ბავშვობა სოხუმში გაატარა. 1988 წელს დაამთავრა თსუ სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჟურნალისტიკის ფაკულტეტი. ავტორია აფხაზეთის თემაზე შექმნილი წიგნისა „მზეში შობილი სევდა" (1997 წ). ამჟამად მუშაობს ჟურნალ „სარკეში". უძღვება რუბრიკას: „ქართველები უცხოეთში". ხელმძღვანელობს ამერიკის უნივერსიტეტთან არსებულ ტრანსნაციონალური დანაშაულისა და კვლევითი ცენტრის საქართველოს ოფისის პრესსამსახურს.

თანამშრომლობს ნიუ-იორკში გამომავალ გაზეთ „ნოვოე რუსკოე სლოვო"-ში და ბრიტანეთის ჟურნალ „ნიუ სტეიტს მენ"-ში.

1. რას ფიქრობთ XXI საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ტენდენციებზე?
2. გამართლებულია წიგნის გადაქცევა კომერციისა და ბიზნესის საგნად? როგორ წიგნს ეყოლება მკითხველი მომავალში?
3. რა მიგაჩნიათ არსებით პრობლემად საქართველოსთვის?
4. როგორ აფასებთ ტრადიციულ კლასიკურ მწერლობას, რა შეგძინათ თქვენ, როგორც მწერალს? რომელია თქვენი სამაგიდო წიგნი?
5. რას იტყოდით ქართული ენის მიმართ მწერლის დამოკიდებულებაზე?
6. რაზე მუშაობთ ამჟამად?

●ვფიქრობ, XXI საუკუნე ჯიბის რომანის საუკუნე იქნება. სქელტანიანი ნაწარმოებები XX საუკუნემ ჩაიბარა. ისე სწრაფად ვითარდება კომპიუტერული ტექნიკა, ინტერნეტი იმდენად მრავლის მომცველია, რომ ამ ინფორმაციულ ურჩხულს მხოლოდ საინტერესოდ დაწერილი მოკლე რომანებით თუ დავუპირისპირდებით.

XXI საუკუნის ქართულ ლიტერატურულ ტენდენციებზე საუბარი კი ნაადრევად მიმაჩნია, რადგან ეს საუკუნე სულ რაღაც ექვსიოდე წლისაა.

●წიგნმა ავტორსა და გამომცემელს ფინანსური კეთილდღეობა უნდა მოუტანოს. იგი ყველა ქვეყანაში ბიზნესის საგანია, ასევე უნდა იყოს საქართველოშიც. კარგ წიგნს ყოველთვის ეყოლება მკითხველი, ხოლო ვის რა მიაჩნია კარგად, ეს უკვე გემოვნებაზეა დამოკიდებული.

●არსებითი პრობლემა კი სიღარიბე და უმუშევრობაა. ახლახან შვედეთში მცხოვრებმა ქართველმა ინტერვიუში მითხრა, რომ იქაური ახალგაზრდები ჩვენებისაგან განსხვავებით სწავლით თავს არ იწუხებენ, რადგან იციან, ნებისმიერ შემთხვევაში შეძლებენ სამუშაოს შოვნას. აქ კი მრავალი ნიჭიერი, განათლებული ადამიანი ქუჩაში დგას ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით ან დეპრესიაში შეყრილს ოთახიდან გარეთ გამოსვლა არ უნდა.

ერთი სიტყვით, საქმის უქონლობამ საზოგადოების დიდი ნაწილი დასნებოვნა.

●კლასიკურმა მწერლობამ ჩამომაყალიბა, პიროვნებად მაქცია. გული მწყდება, რომ იგივეს ვერ ვხედავ დღევანდელ მოზარდებში. ჩემი შვილები და მათი მეგობრები ღამეებს კომპიუტერთან ათენებენ, კლასიკური მწერლობა კი ამ ყველაფერს მოთმინებით მოთმინებით „იტანს".

ჩემი სამაგიდო წიგნია ანტუან დე სენტ ეგზიუპერის „პატარა უფლისწული", ახლაც მგონია, ის დიდი ვარ, რომელსაც არასოდეს მავიწყდება, რომ ვიყავი ბავშვი. როცა სევდა მომერევა, ვკითხულობ ჩემი ამერიკელი მეგობრის, მწერლის ვიქტორია შვეიცერის „ბავშვთა სახლს". ეს წიგნი გამოიცა ნიუ-იორკში რუსულ ენაზე და იმ საბჭოთა ბიჭუნას ისტორიას ასახავს, რომელიც ბავშვთა სახლებში გაიზარდა, ქვეყნიდან გაქცევა ბათუმიდან სცადა, რისთვისაც 10 წელი ციხეში გაატარა. ბოლოს მაინც გახდა ამერიკის მოქალაქე და სიცოცხლის ბოლომდე ამჰერსტ კოლეჯში ტექნიკურ პერსონალად მუშაობდა.

●მიყვარს კლასიკური ქართული, მაგრამ როცა მწერალი დღევანდელობისთვის დამახასიათებელ ამა თუ იმ ფრაზას ამკვიდრებს, მივესალმები. ენა იარაღია, ამ იარაღის სააშკარაოზე გამოტანა კი ჩვენი მოვალეობაა. მის ავ-კარგზე მსჯელობა და ზრუნვა კრიტიკოსებს და ენათმეცნიერებს მივანდოთ.

●ამჟამად თურქეთით დავინტერესდი. ყოველთვის მაინტერესებდა აფხაზეთის თემა და ქართველების ცხოვრება უცხოეთში. მარტში ანტალიაში შევხვდი ქართველებს და მათ შესახებ ვამზადებ ნარკვევების ციკლს. ისე კი, აფხაზეთი ჩემი დიდი ტკივილია და ამ თემაზე უცრემლოდ ვერასოდეს დავწერ.

ჩაიწერა
თამარ შაიშმელაშვილმა

ნანა ჯანაშია

ორმოცდასამჯერ შემიძლია ვუცქირო მზის ჩასვლას

სოხუმში ცხოვრობდა ერთი ქალი. ქალი — ჭკვიანი ქალი — ქველმოქმედი, ქალი — სათნო. უყვარდა ადამიანი, ეროვნების მიუხედავად, ალბათ ამიტომ, უამრავი მეგობარი ჰყავდა. ეცოდებოდა ყველა უმწეო. მისი სახლის კარები მუდამ ღია იყო ობოლთათვის. მფარველობდა ომში მარტოდ დარჩენილ ხანდაზმულებს. სამსახურში წასვლამდე საგულდაგულოდ დამზადებულ კერძებს ჩამოურიგდება უპოვართ...

ომის მიუხედავად, სოხუმის რაიონულ ბანკს, რომელიც ქალაქის გულში, მშვიდობის გამზირზე მდებარეობდა, მუშაობა არ შეუწყვეტია. მას სათავეში ათ წელზე მეტ ხანს ედგა ქალბატონი თამილა კვაშილავა. სოხუმელები ხუმრობდნენ კიდეც: საოცარი ქალია, ტყვიების წუილშიც ქუჩებს სწრაფად გადაჭრის და ბანკში არ დააგვიანებსო. აფხაზ თანამშრომლებს, რომლებმაც სამსახურიდან წასვლა დააპირეს ქართულ-აფხაზური ომის გამო, დარჩენა სთხოვა და დასძინა: ჩვენ ერთად ყოფნა გადაგვარჩენს, ომი დროებითი მოვლენაა, ის ჩაივლის, ჩვენს ძმობას და მეგობრობას კი საუკუნეები უდევთ საფუძვლადო.

ომმა ჩაიარა, და თან წაიყოლია ეს მთელი არსებით ლამაზი ქალი. 1993 წლის სამ მაისს გასროლილმა „გრადის" დანადგარმა იმსხვერპლა, მეუღლესთან და ძმასთან ერთად.

ცეცხლწაკიდებულ ქალაქში კი დატოვა სამი შვილი (რომლებიც დღეს თბილისელი ლტოლვილები არიანძ, მოხუცი დედა (რომელიც დღემდე აფხაზეთშია, შვილების საფლავების მოდარაჯეძ და ხალხის დიდი სიყვარული.

ნოველა

მისი დასაფლავების დღეს, მიუხედავად საშინელი დაბომბვებისა, თავი მოიყარა უამრავმა სოხუმელმა. აქ იყვნენ სხვადასხვა ეროვნების უმწეო მოხუცებიც, რომლებიც თვალცრემლიანები ჩურჩულებდნენ: „ომმა სიკეთე წაგვართვაო".

ეს სიკეთე ჩემი გამზრდელი დეიდა იყო!

* * *

ვიღაცა დედასართმევს. ბავშვი ხელებით ებღაუჭება. ეშინია არ წაართვან. საცოდავად გაიძახის: დედა, დედა!

საწოლ ოთახში კი თავზე ადგას ლამაზი ქალი. ამშვიდებს, ეფერება, გოგონა იღვიძებს... სიზმარი იყო თურმე, მაინც ეშინია, ყელზე ეხვევა ქალს და ეჩურჩულება: „დეიდა, იცი როგორ შემეშინდა, დედიკოსაც მართმევდნენ, დეი!" შემდეგ ასე ჩუმად სხედან ორივენი საწოლზე — ერთი შიშს იქარვებს, მეორე კი შეშინებულს ეფერება და ამშვიდებს.

... შემეშინდა. შენი სიყვარული ხომ არ დამავიწყდა-მეთქი. შემდეგ იმ ჩანაწერების ძებნა დავიწყე, ახალტკივილიანი რომ გიძღვნილი. სულ ფურცელ-ფურცელ შევაგროვე. არა, არაფერი დამვიწყნია. ძველებურად მენატრები. უბრალოდ, დრომ იარები მომიშუშა, მხოლოდ...

გახსოვს, ფატის რომ უთხარი: „დედიკო, ჩემს მოსაგონრად დიდი ტორტი გამოაცხვე. უამრავ ნაჭრებად დაჭერი და ვინც მე მიყვარდა, ყველას გაუნაწილეო". შენ კი ლამის მთელი მსოფლიო გიყვარდა. გაზეთ „აფხაზეთის ხმაში" გამოქვეყნებულ წერილში, რომელსაც შენი დაღუპვით გაოგნებული თანამშრომლები აწერდნენ ხელს, კაცთმოყვარეობა, რომელიც ასე გამშვენებდა, განსაკუთრებით აღნიშნეს. შენ — თამილა კვაშილავა — იყავი ბანკის არაჩვეულებრივი მმართველი. მრავალეროვან კოლექტივში სოხუმს, აფხაზს, ბერძენს, ქართველს, რუსს, ებრაელს თავი საკუთარ სახლში ეგონათ. შენს ირგვლივ უზარმაზარი სითბო და ჰარმონია ტრიალებდა. გიყვარდა ასაკის, ეროვნების, მდგომარეობის მიუხედავად. მთავარი იყო გასცნობოდი, დალაპარაკებოდი ვინმეს და მასში უამრავ კარგ თვისებას აღმოაჩენდი. ადამიანში ყოველთვის ადამიანობას ეძებდი და პოულობდი...

... ომის წლებში ქაოფენილი მესიზმრებოდა. აი ისეთი, ელბაქიძის დაღმართზე რომ არის. შენ გეცვა უზარმაზარი და ძვირფასი სალამოს კაბა და იყავი ისეთი ფერია, როგორც ახალგაზრდობისას — პოეტები ლექსებს რომ გიძღვნიდნენ, მხატვრები დახატვას რომ გთავაზობდნენ, შეყვარებულები სიყვარულს რომ ვერ გიმხელდნენ, ქალები და ბავშვები კრძალვით რომ გიყურებდნენ... და ცეკვავდი ვალსს... პარტნიორობას შენი ვაჟიშვილები გიწევდნენ. ორივეს სამხედრო ფორმა ეცვა. დიახ, შენი ვაჟკაცები, ომის პირველი დღიდან სოხუმს რომ იცავდნენ. ისინი ლამის იყო ერთმანეთს ართმევდნენ შენს თავს. როგორ ეამაყებოდათ ფერია-დედიკოსთან ცეკვა!

შემდეგ დამთავრდა ომი და ეგ სიზმარიც გაქრა. ომმა წაგიყვანა. შენი ვაჟები კი ქაოფენილზე მარტონი დარჩნენ და ვალსს აღარ ცეკვავენ.

... ახლახან მასალა წავიკითხე ერთ ქალბატონზე. „ის არა მარტო კარგი პროფესიონალია, არამედ არაჩვეულებრივი დიასახლისიც არისო". შენ გამახსენდი — ბანკის მმართველი, თუ სანათესაოში თუ სამეზობლოში გაშლილი უზარმაზარი სუფრების მთავარი დიასახლისი. შენი ნახელავი საცივისა და ხაჭაპურების გამსინჯველს თუ მოეწონებოდა შემდეგ რამე.

* * *

ერთად მივიდივართ. ჯერ საქანელები მაჩვენე: გახსოვს პატარაობისას აქ გიყვარდაო თამაში — მითხარი. შემდეგ სახლში ვართ. შუქი ქრება. ფანჯრიდან ვიცქირებით. ცის ნაწილი ბნელია, ნაწილი კი ნათელი. შემდეგ შუქი მოდის. მხოლოდ... სახლის წინა ნაწილში, უკანა კი ბნელით მოცულია. სიზმარი თავდება. შიშით გაოგნებული ვიღვიძებ, აღარ ვტირი, განა პატარა ვარ, არც არავინ მამშვიდებს. მაგრამ, ვიცი, რომ ეს ომი ვიღაცას წამართმევს. ოღონდ შენ არა, ოღონდ შენ არა, შენი თავი აღარ წამართვან!.. ვრეკავ სოხუმში, ნაცნობ-უცნობებს ვაწუხებ, მაგრამ ამაოდ! იქ არ ირეკება. ის იბომბება — ჩემი ბავშვობის ქალაქი ნადგურდება. ჩემი საყვარელი ხალხი ამ ქალაქის სიყვარულს ეწირება...

ეხლაც, როცა რამე მესიზმრება და შეშინებულს გამომეღვიძება, ჩემდაუნებურად შენ გეძახი: „დეი, იცი როგორ შემეშინდა, დედიკოსაც მართმევდნენ, შენს თავსაც მართმევდნენ, დეი!"

შემდეგ ვიღებ „პატარა უფლისწულს", რომელიც ყველაზე თხელია და ყველაზე სევდიანი ჩემს წიგნებს შორის. ჩურჩულით ვკითხულობ: „დღეს ისე მიმძიმს უშენობა, რომ ორმოცდასამჯერ შემიძლია ვუცქირო მზის ჩასვლას"...

ვასილ გვეტაძე

ბოლო რვეულიდან

სიბერის ბალადა

შოთას წვეტიან ქუდს ჩახვეოდა
მზე ჩამავალი, მორთულ-ქებული.
... მეგლის მახლობლად, ქუჩას ქვემოდან
ზემოთ ამოჰყვა მოხუცებული.
ეს მე ვარ, ეს კი ჩემი ლანდია,
საქაღალდეთი ხელში გვიცანი?
ზემო ვერაზე ერთად ადიან
უკვე ოთხმოცდახუთი წლისანი.
თუ მოთმინება სადმე ილევა,
თუ ვერ აიღეთ ეს გზა რევანშით.
... შენი ლანდია და გეტირება,
რომ ჩამობერდა თრევა-თრევაში.
სხვა სამოთხისკენ არ გადაირხა,
ჩნდება შენით და არ იშრიტება.
შენ ამ აღმართზე სანამ ადიხარ,
მისი გაყოლა მაინც გჭირდება.
ისე მძაფრია ფერთა სიალე,
მიწა იქცევა ხანდახან ნაღმად.
შენ და შენ ლანდსაც ეს ატრიალებს,
ბედი რომ ჰქვია, აღმა და დაღმა.
რაკი ყველაფრის მტვერწამფარავი,
ბედის გორგალიც ჩაჭრეს, ჩარაზეს,
შენი ლანდივით შენ აღარავინ
არ გიერთგულებს ამ ქვეყანაზე.
თუ გადამალეს კვალი ნამქრებმა
და აბურუსდა ცა მინამცვრევი,
აი, აღმართი მაშინ გაქრება,
შენი ერთგული ლანდის დაცემით...
შოთას წვეტიან ქუდს ჩახვეოდა
მზე ჩამავალი, მორთულ-ქებული.
... მეგლის მახლობლად, ქუჩას ქვემოდან
ზემოთ ამოჰყვა მოხუცებული.

ვებღაუჭები მშობლიურ მიწას

სადღაც აქ ჩემი ბორცვია მომცრო,
ალბათ, ვერ ამჩნევ მწვანე ფარჩიანს.
ჯერ ცოცხალი ვარ და სანამ ვცოცხლობ,
ისიც იცოცხლებს, რაც გამაჩნია.
თვალს ცაში საცქერ შუქს რომ ჩაუქრობს,
მე ვემალები იმ დღეს და იმ წამს
და რაც დრო გადის, უფრო და უფრო
ვებღაუჭები მირს დედამიწას...

შენ ჩუმად უსმენ, თუმცა იცი, რომ ეს არ ვარგა

ეკლესიებში მსასოვარ ჯვარზე ლოცულობს,
მამაპაპათა საფლავებზე სანთლად კიაფობს.
ჩემო ქვეყანავ, მისი მადლით გარემოცულო,
როგორ ცდილობენ, რომ ეს მადლი გააიაფონ.
რა ფერისაა, ან რა ჰქვია ამ გულისტკენას,
რა ულამაზებს ღვთით ნაკურთხს იერს...
წუთისოფელთან სასაუბრო ქართული ენა
შეწუხებულა უცხოური ენების მიერ.
ჭრიან, ფატრავენ, სულს აცლიან
ღვთაებრივ ბგერებს,
შენ ჩუმად უსმენ, თუმცა იცი, რომ ეს არ ვარგა.
...მაინცდამაინც უნდა მოკვდეს,
რომ იგრძნო მერე,
რა დაგიკარგავს?!.
გაფრენილია თეთრი მთები იალბუზისკენ,
დაბლა, არაგვთან, დაჭრილ არწივს
ფრთები ერხევა.
კავკასიონი აჩენს (ხელი კი არ უბიძგეს)
თოვლში შენახულ თავის მაღალ
ქედის ხერხემალს.
ქედის წვეროზე წვეთავს თოვლი და
გულისტკენა,
თბება და წვეთავს და რთავს მთები
ღვთით ნაკურთხ იერს,
მაგრამ ამ მთებში ინახება ქართული ენა,
შეწუხებული ხშირად უცხო ენების მიერ.
ეკლესიებში მსასოვარ ჯვარზე ლოცულობს,
ეტრატებშია, მღვიმეებში სანთლად კიაფობს.
ჩემო ქვეყანავ, მისი მადლით გარემოცულო,
როგორ ცდილობენ, რომ ეს
მადლი გააიაფონ.

9 IV. 2006 წ.

მილორად პავიჩი

ასეთი იყო დოქტორ აბუ კაბირ მუაბიას სიზმარი. მომდევნო ღამეს მან იგივე სიზმარი იძილისშორისა და კვლავ ვერ დაიხსომა იმ პატარა ნადირის სახელი. მერე კი ხელახლად გადახედა ყველა თავის სიზმარს, ოღონდ პირუკუღმა. ჯერეთ გუშინწინდელთ, მერმე გუშინისგუშინწინდელთ, მერმე გუშინისგუშინისგუშინწინდელთ და აგრე და ამრიგად, მაგრამ ძალიან სწრაფად, ერთ ღამეში ბოლო ერთი წლის სუყველა სიზმარს გადაავლო თვალი. ოცდაჩვიდმეტ ღამეში კი საერთოდ მორჩა სიზმრების ამბავს, სულ თავდაპირველ, იმ ბავშვობის დროინდელ სიზმრებამდე მივიდა, რომელთა ცხადად გახსენება უკვე აღარც შეეძლო, და დაასკვნა, რომ ასლანი, თავისი მსახური, რომელიც ჭუჭყიან ჯამ-ჭურჭელს წვერებით წმენდდა, კუჭში მხოლოდ მაშინ გადიოდა, როცა წყალში ბაყაყურს ცურავდა, პურს კი დანის უკეთესად ფეხებით ჭრიდა, ბევრად უფრო ჰგავდა თავის ბატონს, ვიდრე თავად ის ბატონი ჩამოჰგავდა ისეთ მუაბიას, როგორიც ოცდაჩვიდმეტი წლის წინათ იყო. აგრე მივიდა იგი უკანასკნელ სიზმრამდე. იმის ღამეებში დრო-ჟამი, როგორაც ხაზართა ღამეებში, სიცოცხლის ბოლოდან დასაწყისისკენ გადიოდა და სულ გავიდა, ამოიწურა. იმ დროიდან ის სიზმრებს აღარ ნახულობდა. უკვე თითქმის სუფთა ეთქმოდა. და მზად იყო ახალი ცხოვრებისთვის. მაშინ ის ყოველ საღამოს *ძუკნის სამიკიტნოს* სტუმარი გახდა.

ძუკნის სამიკიტნოში მხოლოდ ადგილის ფულს იხდიდნენ, იქ არცრა საჭმელი იყო და არცრა სასმელი, სამიკიტნოში მისული ყველა ნაძირალა და ვიგინდარა იმას მიირთმევდა, რაც თან მოჰქონდა, ანდა ყველანი საერთო მაგიდას უსხდნენ გამოსაძინებლად. იქაობა ხშირად გადაჭედილი იყო, ოღონდ არცვის ერთმანეთის ცნობა არა ჰქონდა, ხან ისიც ხდებოდა, რომ ყველა კრიჭა მოქმედებდა, მაგრამ კრინტი არ იძვროდა. არცრა სადმე სადგამ-სადგარი ჩანდა, არცრა საგბოლის-სამზარეულო, არცრა ცეცხლი, არცვინ მოსამსახურე ტრიალებდა, ერთი მარტო შესასვლელში იჯდა მავანი კაცი და ადგილის ფულს ართმევდა სამიკიტნოში მოსულთ. მუაბიას თავისი ადგილი ჰქონდა შეგულებული. სხვაგან არამც, იქ დაჯდებოდა, ჩიბუხს აბოლებდა და თავის სავარჯიშოს იმეორებდა: არც ერთი აზრი არ უნდა გაგრძელდეს იმაზედ მეტხანს, ვიდრე ერთი ნაფაზი გრძელდებაო. კიდევ და კიდევ ჩაისუნთქავდა ავ სუნს თუ სიმყრალეს და თვალმოუშორებლივ უცქეროდა, როგორ სანსლავდნენ გარშემო მყოფნი „დაჩქლეთილ საწმერთულად" მონათლულ ნაცარში შეხანხლულ ხმიად-შაფართხელის ანდა ყურძნიან გოგრის ფალვარდას, როგორ მწარედ დამზერდნენ საცოდავნი პირისკენ წაღებულ თითოეულ ლუკმას და როგორ ასკდებოდათ ტანზედ ქუმეჯაკები თუ პერანგები, როცა ძილში მოუსვენრად ტრიალებდნენ.

გარშემო მყოფთა ცქერა-ცქერაში მუაბია თან ფიქრობდა, რომ თავისი და იმ ხალხის დრო-ჟამის თითოეული წამისთვის მასალად გამოყენებული იყო გარდასულ საუკუნეთა გაცრეცილი წამები, წარსული ჩაშენებული იყო აწმყოში და აწმყო შედგებოდა წარსულისგან, რამეთუ სხვა რამ სახის მასალა ამქვეყნად არ არის. წარსულის ეს ანგარიშმიუწვდომელი, აურაცხელი წამი საუკუნეთა მანძილზედ ისევე გამოიყენებოდა, როგორაც ქვებს იყენებენ ათასგვარ შენობა-ნაგებობებში; და ჩვენს აწინდელ ცხოვრებაში, უკეთუ მთელი გულისყურით დავაცქერდებით, სრულიად მკაფიოდ შეიძლება ამ წამთა ამოცნობა, როგორაც რომ ვესპასიანეს ჟამინდელ ოქროს მონეტას ამოვიცნობთ ხოლმე და კვლავ მიმოქცევაში ვაბრუნებთ.

ასეთი აზრები სატანჯველს სულაც არ უმსუბუქებდნენ მუაბიას. შვებას ის ამ ადამიანების ცქერაში გრძნობდა, რომელთაც მყოფადისგან, ანუ მომავლისგან ერთი რამ მოლოდინი ჰქონდათ – სხვანიც ისევე მოეტყუებინა, როგორაც ესენი იყვნენ იმისგან მოტყუებულ-გაცრუებულნი. შეფიქრიანებულად მცოხნელთა ჯგრო აშკარად ხელს აშველებდა მუაბიას ახალ ცხოვრებაში თავისი ადგილის საპოვნინებლად. მუაბიას კი იმის შეგნება ანუგეშებდა, რომ ამ ადამიანებში, ერთნაირად რომ ყარდნენ როგორც აქ, ისე მცირე აზიაში, ალბათ, არცვინ ერია უფრო მეტად უბედური, ვიდრე თავად ის იყო. ხოლო *ძუკნის სამიკიტნო* თავისთავად იმ ადგილად ეჩვენებოდა, აგრერიგად რომ ეჭირვებოდა ბედისგან დამეხილსა და საგონებელში ჩავარდნილს. ეს სამიკიტნო, ზღვის მარილით მოპრიალებულ თავის მაგიდებიანად და თევზისქონიან ლიფლიფა-ჭრაქებიანად, მეტად თუ არა, სამოცდაათი წლით მაინც უფრო ხნიერი იყო იმ დროსთან შედარებით, რომელიც გარეთ იდგა, და ამის გაფიქრება გულს უფონებდა მუაბიას. ვინაიდან ის ვერცრას იტანდა, რაც რამ თვითონ იმასთან და იმის დროსთან იყო დაკავშირებული, და რახან წარსულში ძველი ხელობა ელოდებოდა, რომელიც ისევე ეთაკილებოდა, როგორაც თავისი აწმყო, იგი უფრო ღრმად იძირებოდა, ნახევარწარსულში ინთქმებოდა, სადაც ოპალი და ნეფრიტი ბიძაშვილები იყვნენ, სადაც მხდალი და შიშიბალა ჯერ ისევ იმას ანგარიშობდა, კიდევ რამდენი დღე უნდა ეცოცხლა ადამიანს, სადაც ჯერ ისევ ორივე მხრიდან ბლაგვ, დალაბრა დანებსა კვერავდნენ.

ვახშმად ძროხის ან თხის ყურებს რომ მიირთმევდა, მუაბია მამის სახლის იმ ოთახებს მიაშურებდა ხოლმე, რომელთაც იშვიათად თუ ვინმე აღებდა, და იქ შუაღამემდე ფურცლავდა XIX საუკუნის ბოლოს ალექსანდრიაში გამომავალი ინგლისური და ფრანგული გაზეთების გორებს. კითხვა დაცუცქულს უყვარდა, დაცუცქული უფრო გრძნობდა, როგორ ატანდა ტანში ხორცის მსუყე წყვდიადი, და რომელი გაზეთიც არ უნდა მოხვედროდა ხელში, სუყველას დაძაბული გულისყურით კითხულობდა, რადგან არც ერთი ის გაზეთი არავითარ კავშირში არ იყო იმასთან. ეს უკავშირობა კი ყველაზედ უფრო მეტად განცხადებებზედ ითქმოდა.

იდგა ეს ცხოვრებაზედ გულაყრილი ახალგაზრდა კაცი და ყოველ საღამოს გაუთავებლად ფურცლავდა დიდი ხნის წინათ გარდაცვლილი ადამიანების განცხადებებს, შეთავაზება-წინადადებებს, რომელთაც აწ უკვე აზრი დაჰკარგვოდათ და ბევრად უფრო ძველი მტვერი ედოთ, ვიდრე იმათ მჩხრეკელს. გარდასული დროის გაყვითლებული ფურცლები მკითხველს სთავაზობდნენ რევმატიზმის საწინააღმდეგო ფრანგულ ნაყენს და წყალს

მწვანე წიგნი

ისლამური წყაროები
ხაზართა საკითხის შესახებ

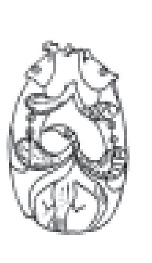

როგორც მამაკაცის, ისე ქალის პირში გამოსავლებად, ავსტრიული August Zigler აცხადებდა, რომ აქა და აქ გახსნილ სპეციალიზებულ მაღაზიაში, სადაც საავადმყოფოთათვის, ექიმთა და ბებიაქალთათვის ყოველგვარი ხელსაწყო-იარაღები იყიდებოდა, ჰქონდათ აგრეთვე კუჭის აშლილობის საწინააღმდეგო საშუალებანი, ვენებგაგანიერებულ ავადმყოფთათვის მაღალყელიანი წინდები და ფეხსაცმელში საძირეზედ ჩასაფენი გასაბერი რეზინის ლაბაშები. XVI საუკუნის რომელიღაც ხალიფას შთამომავალი ფუფუნების მოყვარულთ სთავაზობდა ათასხუთასოთახიან სავარეულო სრა-სასახლეს, აგებულს ხმელთაშუა ზღვის ტუნისის სანაპიროს ულამაზეს ადგილას, წყლის ზედაპირის ქვეშ სულ რაღაც ოც მეტრში. ნახვა მუდამ შეიძლებოდა, როცა კარგი ამინდი იდგა და სამხრეთის ქარი „თარამი" უბერავდა. ერთი უცნობად დარჩენის მსურველი მოხუცი ქალბატონი მაღვიძარა საათის მუშტარს ეძებდა, გინდა ვარდის სუნით გაგაღვიძებთ, გინდ ფუნის სუნითო, წერდა განცხადებაში; ზოგს მინის თმის გასაღება სურდა, ზოგიც თავის ყოლბაღ-სამაჯურთ აქებდა, ჩემი სამაჯურის ხელზედ მორგება და იმისგან ხელის გადაყლაპვა ერთი იქნებაო. ქრისტიანული აფთიაქი „წმინდა სამება" მომხმარებელს სთავაზობდა ჭორფლისა და სირსვლის საწინააღმდეგო დოქტორ ლემანის უებარ ხსნარს, ქრისტესისხლას, უქმურის ბალახს და აქლემთათვის, ცხენთა და ცხვართათვის ხსნარს რასმე, რომელიც მადიანობას უწყობდა ხელს და მოზარდეულ საქონელს იცავდა ათასგვარი სენისგან, შველოდა აგრეთვე მუნ-გეჯეჯსა და რწყულებისას წყლისგან დაცდას. ვიღაც ანონიმური მყიდველი ნისიად ეძებდა ებრაულ სულს, თანაც ყველაზედ დაბალი წოდებისას, რომელიც სახელდებულია ნეფეშად. რომელიღაც ცნობილი ხუროთმოძღვარი იუწყებოდა, რომ დამკვეთის პროექტით, სულ იაფად ცაში, პირდაპირ სასუფეველში, დადგამდა დიდებულ ვილას, თანაც გასაღების მიღება მფლობელს სიცოცხლეშივე შეეძლო, ანგარიშის განაღდებისთანავე, რომელი ანგარიშიც გამოიწერებოდა არა მშენებლის, არამედ კაიროელი ღარიბ-ღატაკი ხალხის სახელზედ. ზოგი განცხადებისდა მიხედვით შეიძლებოდა თაფლობის თვეში გამელოტების საწინააღმდეგო საშუალების შეძენა, ზოგი იუწყებოდა, ჯადოსნურ სიტყვას ვყიდიო, რომელი სიტყვაც, თუკი შემძენელი მოისურვებდა, ხვლიკადაც გადაიქცეოდა, მთვარის ვარდადაც, იყიდებოდა, თანაც ჩალის ფასად, ერთი გოჯი მიწროვანი, ანუ მიწა ხშირი და კეთილი, საიდანაც მჭვრეტელი მუდამ დაინახავდა მთვარის ცისარტყელას, როცა რაბი ალ-ახირის თვის მესამე ჯუმა დადგებოდა. რომელ ქალსაც გამზეთუნახავება სურდა, როგორც ინგლისური ფირმა Rony and Son იტყობინებოდა, ამ ფირმის უმარილი უნდა ეხმარა, რათა გასუფთავებულიყო ყოველგვარ ფერიმჭამელათაგან, ხუწუწთაგან, ჭორფლთაგან და ხალთაგან. მწვანე ჩაის სპარსული კრუხ-წიწილისებრი ფაიფურის სერვიზის ყიდვა შეეძლო მსურველს იმ ჯამთან ერთად, რომელშიც ერთხანს მეშვიდე იმამის სული სუფევდა...

გაზეთების ფურცლები აჭრელებული იყო უკვე დიდი ხნის არსებობაშეწყვეტილი მრავალი ფირმის, ნოქარ-დახლიდარისა თუ მაღაზიის სახელებითა და მისამართებით, და დ-რი მუაბია ისე ყვინთავდა ამ გარდასულ სამყაროში, როგორაც მავან მხსნელ საზოგადოებაში, რომელსაც არცრა იმისი ჭირ-ბოროტი ანაღვლებდა, არცრა საზრუნავი. ერთხელაც, 1971 წლის მავან საღამო ხანს, როცა იგი თითოეულ თავის კბილს ცალკეული ასონიშანივით გრძნობდა, დ-რი მუაბია დაჯდა და რამდენიმე განცხადება დაწერა და ყველას ქვეშ 1896 წელი აღნიშნა. მერე კონვერტს საგულდაგულოდ წააწერა სახელ-გვარი და მისამართი, რომელთაც ალექსანდრიაში, ალბათ, უკვე კარგა ხნის ჭირი ჰქონდათ მოჭმული, და ფოსტით შეკითხვა გაგზავნა. იმ დროიდან იგი ყოველ საღამოს აკითხავდა XIX საუკუნის ბოლოჟამინდელ ერთ-ერთ რომელსამე მისამართს. იდგა და წერილს წერილზედ აგზავნიდა თვითონაც არ იცოდა, სად, მაგრამ ერთ დილით პირველი პასუხი მიიღო. უცნობი სწერდა, მართალია, განცხადებაში მითითებულ საფრანგეთიდან მიღებულ ტურულის პატენტს აღარ ვყიდით, რომელ პატენტსაც საოჯახო საქმეებში იყენებენ და რომლის შესახებაც თქვენ მწერთ, თუმცა ზოგი სხვა რამის შემოთავაზება შემიძლიაო. და, მართლაც, მეორე დილით ამ განცხადების კვალდაკვალ დ-რ მუაბიას სახლში ვიღაც გოგო და თუთიყუში გამოჩნდნენ, ერთი კი მიიხედ-მოიხედეს და მასპინძელს შეხმატკბილებულად უმღერეს სიმღერა ხის ძირიან ჯადაგოებზედ. მერე თუთიყუშმა მარტომ იმღერა მუაბიასთვის უცნობ რომელიღაც ენაზედ. როცა მუაბიამ გოგოს ჰკითხა, თქვენგან რომლის ყიდვა შეიძლებაო, გოგომ, არჩევანი შენზეაო, მიუგო. დ-მა მუაბიამ მუშტრის თვალი შეავლო გოგოს, რომელსაც უცხოდ ლამაზი თვალები ჰქონდა, აკოკრებული ძუძუ-მკერდი კი ორ მაგრად მოხარშულ კვერცხს მიუგავდა. მუაბია საღათას ძილიდან გამოერკვა, ასლანს მანსარდაში ერთი დიდი ოთახი გამოაყოფინა, იქ მინის გვერგვი დააყენა და თუთიყუში, ანუ ზორაყი იყიდა. მერე თანდათან, იმისდა კვალად, თუ ვინ როგორ ეხმიანებოდა თავის გაგზავნილ წერილებზედ განცხადებების ძველ ავტორთა ღმერთმა უწყის რომელ შორეულ შთამომავალთაგან, მან ამ ოთახის შევსება დაიწყო. აქ უამრავი უცნაური და გაუგებარი დანიშნულების ნაირ-ნაირი ნივთი მოგროვდა: უმალ თვალში მოგხვდებოდათ აქლემის ვეება უნაგირი თუ ანჩახი, ქალის კაბას ღილების მაგივრად ეჟვნები ეკერა, აქ იყო ადამიანის დასამწყვდევი და ჭერში ჩამოსაკიდებელი გალია, აქვე ნახავდით ორ სარკე-მიჭვრიტანას, რომელთაგან ერთი მოძრაობათა გადმოცემას აყოვნებდა, მეორე კი ჩანაჭუჭებული იყო, იქვე, აქლემის უნაგირთან, იდო ძველი ხელნაწერი, რომელში ჩართული ლექსიც დ-რ მუაბიასთვის უცნობ ენაზედ და უცნობი ასო-ნიშნებით დაენუსხა უცნობ დამნუსხველს.

ლექსი ასე გამოიყურებოდა:

Zaludu fcigliefcmi farchalo
od frecche
Kadeu gniemi ti obrazani
uecche
Umifto tuoyogha, ca ifkah
ya freto
Obras moi ftobiegha od
glietana glieto
Uarcchiamti darouoy,
ereni fnami ni
Okade obraz tuoi
za moife zamini.

ერთ წელიწადში მანსარდის ოთახში ნივთების ტევა აღარ იყო, და ერთხელაც დილით, შიგ რომ შევიდა, დ-რი მუაბია თავისივე მიხვედრამ განაცვიფრა: რაც რამ მოეშოვა და მოეხვეჭა, ყველაფერი ერთად დაწყობილ-დალაგებული უკვე გარკვეულ აზრს იძენდა.

თარგმნა
გურამ გოგიაშვილმა

(გაგრძელება იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ" № 51-78.

ივანე ჯავახიშვილი – 130

ღვაწლისა და წამების გვირგვინით შემკული

ფართო მუშაობა გაიშალა ქუთაისშიც. 1917 წლის 17 მაისს ივანე ჯავახიშვილის თაოსნობით ქუთაისში ჩატარდა კულტურულ, საკრედიტო დაწესებულებათა და პერიოდულ გამოცემათა წარმომადგენლების კრება, რომელმაც ერთხმად დაუჭირა მხარი უნივერსიტეტის დაარსებას.

ივანე ჯავახიშვილი მოსამზადებელი მუშაობისას ითვალისწინებდა სხვადასხვა პირთა წინადადებებსა და მოსაზრებებს. 1917 წლის 15 ივნისს განხილული იქნა ივანე ჯავახიშვილის მიერ მომზადებული წესდების პროექტი. გარკვეული შენიშვნების გათვალისწინების შემდეგ, 22 ივნისს, იგი მიღებული იქნა.

ქართველი საზოგადოება კმაყოფილებით შეხვდა უნივერსიტეტის დაარსების მცდელობას. გარდა მორალურისა, მატერიალურადაც უჭერდნენ მხარს ამ იდეის განსახორციელებლად. გარდა ქართველებისა, სხვა ერის წარმომადგენლებიც აცხადებდნენ თავის მხარდაჭერას. ნიშანდობლივია, რომ სომეხმა მწერალმა ოვანეს თუმანიანმა უნივერსიტეტს შესწირა 100 მანეთი ოქროთი. ქართული უნივერსიტეტისათვის პროფესორების შერჩევა და მოწვევა მიენდო ივანე ჯავახიშვილს, პეტრე მელიქიშვილსა და ანდრია რაზმაძეს. უნივერსიტეტის პროფესორთა კოლეგიის პირველი სხდომა 1918 წლის 13 იანვარს შედგა, რომელსაც ესწრებოდნენ პეტრე მელიქიშვილი, ივანე ჯავახიშვილი, ექვთიმე თაყაიშვილი, შალვა ნუცუბიძე, იოსებ ყიფშიძე. თავმჯდომარეობდა პეტრე მელიქიშვილი; მდივანი აკაკი შანიძე იყო. აირჩიეს უნივერსიტეტის გამგეობა და ივანე ჯავახიშვილს მიმართეს თხოვნით, თავს ედო უნივერსიტეტის რექტორობა. ამ წინადადებაზე ივანე ჯავახიშვილმა კატეგორიული უარი განაცხადა და თავის მხრივ სხდომას მოუწოდა, რექტორად პეტრე მელიქიშვილი აერჩიათ, თანაც ასაბუთებდა, რომ იგი „დიდად ცნობილი მეცნიერია, როგორც რუსეთში, ისე საზღვარგარეთ და მისი არჩევა დიდ პრესტიჟს შეუქმნის ჩვენს უნივერსიტეტსო“. პროფესორთა კოლეგიამ მიიღო ეს წინადადება. სიბრძნისმეტყველების ფაკულტეტის დეკანად ივანე ჯავახიშვილი აირჩიეს.

ქართული უნივერსიტეტი 1918 წლის 26 იანვარს, დავით აღმაშენებლის მოხსენიების დღეს გაიხსნა. პირველი ლექცია ივანე ჯავახიშვილმა წაიკითხა თემაზე: „ადამიანის პიროვნება და მისი მნიშვნელობა ძველ ქართულ საისტორიო-საფილოსოფიო მწერლობაში“.

1919 წლის 24 დეკემბერს ივანე ჯავახიშვილი არჩეული იქნა უნივერსიტეტის რექტორად. ამ თანამდებობაზე იგი 1926 წლის 24 იანვრამდე მუშაობდა. ეს პერიოდი ივანე ჯავახიშვილმა უნიერსიტეტის შემდგომ კეთილდღეობას მოახმარა. უნივერსიტეტი თანდათან იზრდებოდა, მძლავრდებოდა, იფურჩქნებოდა და საყოველთაო აღიარებას პოულობდა. თვით პეტრე მელიქიშვილი აცხადებდა, რომ „ივანე ჯავახიშვილი ბრძანდება ერთადერთი დამაარსებელი, სულისჩამდგმელი და ერთადერთი რაინდი ჩვენი უნივერსიტეტისა, აქ მას ვერავინ შეეტოქება და შეეზიარება“. მაგრამ დრო იცვლებოდა, ახალი „ღირებულებები“ შემოდიოდა. ახალი ხელისუფლებისათვის, საბჭოთა წყობისათვის უნივერსიტეტი თავისი ავტონომიით და თვით ივანე ჯავახიშვილი მიუღებელი შეიქნა. 1925 წელს მთავრობამ იერიში მიიტანა უნივერსიტეტის ავტონომიაზე. დიდი მეცნიერი შეებრძოლა ამგვარ ქმედებას და ძვირადაც დაუჯდა. პრაქტიკულად გაუქმდა უნივერსიტეტის ავტონომია. 1926 წლიდან რექტორებს აღარ ირჩევდნენ, არამედ ზემდგომი ორგანოები ნიშნავდნენ. ასე გაგრძელდა 1992 წლამდე, ვიდრე არ აღდგა უნივერსიტეტის ავტონომია. 1926 წლის ივნისიდან ივანე ჯავახიშვილი გადააყენეს რექტორობიდან და პრაქტიკულად ჩამოაცილეს უნივერსიტეტს; თუმცა იგი საოცრად პოპულარული დარჩა სტუდენტობაში. ესეც ძალზე აფიქრებდა ხელისუფლებას. აი, ერთი ამონარიდი მაშინდელი უშიშროების სამსახურის პოლიტიკური სამმართველოს უფროსის ლავრენტი ბერიას მოხსენებითი ბარათიდან: "Ïðîôåññîð Äæàâà-

[illegible]

ò. ò. ô. Ìàõàðàäçå, Òåäî Ãëîíòè è äðóãèõ ïðåäñòàâèòåëåé âëàñòè, íî ñòîëêíóâøèñü ñ ïðåäëîæåíèåì âûáðàòü â ïðåçèäèóì ïðîô. Äæàâàõèøâèëè (îí ñàì îòñóòñòâîâàë), êàê çàë áóêâàëüíî ñòàë ãðåìåòü äîëãî íåñìîëêàåìûìè ðóêîïëåñêàíèÿìè è ïðèâåòñòâåííûìè âûêðèêàìè". ნიშანდობლივია 1928 წლის ივნისში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივნის მიხეილ კახიანის მოწოდება: „კომუნისტებს უნდა მიეცეთ დავალება, არ მოექცნენ სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფარგლებში, პროფესურის გავლენის ქვეშ და თვითონ მოახდინონ გავლენა პროფესურაზე“.

საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოს 1930 წლის 7 ივლისის დადგენილებით ჩატარდა თბილისის უნივერსიტეტის „რეორგანიზაცია“ – უნივერსიტეტი დაიშალა რამდენიმე უმაღლეს სასწავლებლად. ეს პერიოდი მძიმე იყო ქართული ინტელიგენციისათვის. მთელს საბჭოთა კავშირში დაიწყო ბრძოლა ე. წ. „კონდრატიევშჩინის“ წინააღმდეგ. ამ ბრძოლაში საქართველოშიც გამოიჩინეს თავი. ეს იყო ბრძოლა ხელისუფლებისათვის არასაიმედო მეცნიერთა წინააღმდეგ. 1930 წლის 13 დეკემბერს პედაგოგიურ ინსტიტუტში (ეს უნივერსიტეტის ერთ-ერთი განაყოფი ერთეული იყო.) მისი რექტორი ივანე ვაშაყმაძე ივანე ჯავახიშვილისა და მისი სკოლის განქიქებას შეუდგა საგანგებო სხდომაზე (ასეთი სხდომა კიდევ სამი გაიმართა 14, 15 და 17 დეკემბერს.) ი. ვაშაყმაძის დასკვნით, ივანე ჯავახიშვილი „ძველ ფეოდალურ-ნაციონალისტური ქვეყნის წარმომადგენელია. მეთოდოლოგიურად მხოხავი ემპირისტია და ანტიმარქსისტი... ივ. ჯავახიშვილის ისტორია არ არის ისტორია როგორც მეცნიერება... ჯავახიშვილის შემოქმედებაში წინსვლა კი არა უკანდახევაა“. რექტორის პათოსს, სამწუხაროდ, ბევრმა დამწრემ აუბა მხარი, მათ შორის ცნობილმა ისტორიკოსებმაც, რომლებიც პრაქტიკულად გაემიჯნენ დიდ მეცნიერს. სხდომაზე ერთ-ერთ ძირითად ბრალმდებლად გამოდის სტუდენტი ცხაკაია. იგი აცხადებს, რომ „საბჭოთა ხელისუფლების მე-15 წლისთავზე ჩვენ ვახდენთ რეაქციონერი პროფესორების ფიზიონომიის გამოაშკარავებას და გამათრახებას“... და შემდეგ: ივანე ჯავახიშვილი „არ წარმოადგენს ისეთ პიროვნებას, როგორც ზოგიერთებს გონიათ და არც ასეთი დიდი მეცნიერია...“ და ა. შ. (აფერუმ, სტუდენტო ცხაკაია!.) ანალოგიურია სტუდენტების გაბუნიასა და მელაძის გამოსვლაც. ასპირანტმა სევერიან ყალიჩავამ კი, დაგმო რა ივანე ჯავახიშვილი იმის ხაზგასმისათვის, რომ ქართველი ერის სიმბოლო არის დავით აღმაშენებელი, განაცხადა: „რევოლუციის აღმშენებლობისათვის არ არის დავით აღმაშენებელი საჭირო, არამედ ის წითელი დროშაა, რომელსაც აწერია „პროლეტარებო, ყველა ქვეყნისა შეერთდით“ (აქ, როგორც სტენოგრამაშია დაფიქსირებული, ტაში დაუკრეს.) ვფიქრობთ, კომენტარი ზედმეტია.

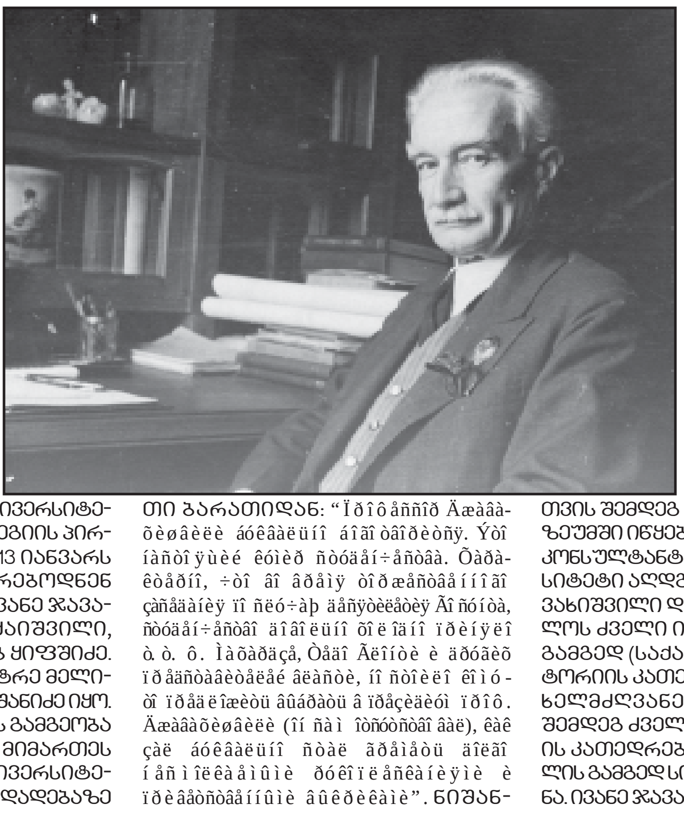

ყოველივე ამის შედეგი გახლდათ ის, რომ ივანე ჯავახიშვილი 1931 წლის 28 მაისს განათლების სახალხო კომისრის ბრძანებით უნივერსიტეტიდან დაითხოვეს. ერთხანს ივანე ყველა საქმეს ჩამოშორებული და უმუშევარი იყო. სამი თვის შემდეგ იგი სახელმწიფო მუზეუმში იწყებს მუშაობას მეცნიერ-კონსულტანტად. 1933 წელს უნივერსიტეტი აღდგენილ იქნა. ივანე ჯავახიშვილი დააბრუნეს საქართველოს ძველი ისტორიის კათედრის გამგედ (საქართველოს ახალი ისტორიის კათედრას სიმონ ხუნდაძე ხელმძღვანელობდა.) ორი წლის შემდეგ ძველი და ახალი ისტორიის კათედრები გაერთიანდა, რომლის გამგედ სიმონ ჯანაშია დაინიშნა. ივანე ჯავახიშვილი კვლავ გვერდზე დარჩა.

ახალი ეტაპი ივანე ჯავახიშვილის წინააღმდეგ ბრძოლისა განსაკუთრებული სიმძაფრით 1936 წელს დაიწყო. ამჯერად, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, როცა მისი რექტორის, კარლო ორაგველიძის თაოსნობითა და აქტიურობით გაიმართა „დისკუსია“ საისტორიო მეცნიერების საჭირბოროტო პრობლემებზე. ეს პერიოდი, განსაკუთრებით 1936 წლის მარტი-აპრილი, უმძიმესი იყო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებისათვის. ჩვეულებრივი მოვლენა გახდა ურთიერთდაბეზღება, ერთმანეთის გაწირვა, თანაც ყოველ ასეთ მოქმედებას, შესაძლოა, ადამიანის სიცოცხლეც შეეწირა.

1936 წლის 23 მარტს გაიმართა უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტის საჯარო სხდომა, რომელზეც მოსმენილი იქნა კარლო ორაგველიძის მოხსენება: „საკ. კპ ცკ-ის და სახკომსაბჭოს დადგენილებები ისტორიის საკითხებზე და ჩვენი ამოცანები“. მომხსენებელმა თავის სამსაათიან მოხსენებაში „ამხილა“ ივ. ჯავახიშვილის „ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტური სკოლა“. ეს იყო დიდი მეცნიერის სრულიად დაუმსახურებელი განქიქება. სულ ხუთი სხდომა ჩატარდა. ივანე ჯავახიშვილი სხდომებს არ დასწრებია. იგი ვარლამ დონდუას პეტერბურგში სწერდა: „ ... განახლდა ჩემ წინააღმდეგ ბრძოლა ტ. ს. უნივერსიტეტში. რექტ. ორაგველიძემ 3-საათიანი მოხსენება წაიკითხა უ-ტში, რომელშიც ყველა ჩემი ნაშრომების უვარგისობის დამტკიცებას ლამობდა იმის გამო, რომ მარქსისტული არ არის, რაც არავისთვის ახალ აღმოჩენას არ წარმოადგენდა. ამას მოჰყვა „კამათი“ ოთხი დღის განმავლობაში, რომლის დროსაც... ზოგმა ჩემ ყოფილ მოწაფეთაგანმაც თავი ისახელა. ამბობდნენ, რომ ეს ვითომც ჩვეულებრივი კამპანიის დასაწყისია და ყურადღება არ უნდა მიაქციოთო“. უფრო გვიან ივანე ჯავახიშვილი იმავე ადრესატს უზიარებდა თავის აზრს: „ვერ წარმოვიდგენდი, თუ რომ ადამიანის უანგარო მოღვაწეობის ასე ურცხვად წაბილწვა შესაძლებელი იყო“. მართლაც, ვინც კი თუნდაც ზერელედ გადაავლებს თვალს „დისკუსიის“ სტენოგრამას, თვალნათლივ დაინახავს დიდი მეცნიერის სრულიად უმართებულო განქიქების საზარელ სურათს.

... მაგრამ იმავე 1936 წელს ვითარება კარდინალურად შეიცვალა. არა მარტო შეწყდა ივანე ჯავახიშვილის კრიტიკა-დევნა, არამედ ცხოვრების ჩარხი მეცნიერისათვის სასიკეთოდ შემობრუნდა. დღეს ჩვენს ისტორიოგრაფიაში არის მცდელობა, და არც თუ უსაფუძვლო, იმის მტკიცებისა, რომ დიდი მეცნიერისადმი ყურადღება გამოიჩინა გამოჩენილმა ქართველმა ისტორიკოსმა, საკავშირო ჟურნალის „Вестник древней истории“-ის დამფუძნებელმა და მისმა პირველმა რედაქტორმა ალექსანდრე სვანიძემ. სწორედ მისი ინფორმაციით იმჟამად შექმნილი ვითარების შესახებ და სათანადო რეკომენდაციით იოსებ სტალინის წინაშე (იგი იოსებ სტალინის ცოლისძმა იყო), ივანე ჯავახიშვილი მთელი სისრულით დაუბრუნდა ჩვეულ სამეცნიერო და საზოგადოებრივ ცხოვრებას (მოვიგონოთ ივანე ჯავახიშვილის სიტყვები, 1927 წელს პროფესორ სიმონ გოგიტიძის გასვენებიდან დაბრუნებულმა რომ წარმოსთქვა – მე საზოგადოებაში აღარ გამესვლება, რადგან ხალხი უხერხულ მდგომარეობაში ვარდება, ჩემთან მოახლოებისა ეშინიათ და ვგრძნობ, ამავე დროს, ჩემი რცხვენიათ). მალე დაინიშნა ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის (ენიმკი-ს) მუდმივ სწავლულ კონსულტანტად, არჩეული იქნა საქართველოს უმაღლესი საბჭოს დეპუტატად, უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრად, საბჭოთა კავშირის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსად, განაგებდა საქართველოს მუზეუმის ისტორიის განყოფილებას, უშუალოდ ხელმძღვანელობდა „ვეფხისტყაოსნის“ 750 წლისთავისადმი მიძღვნილი გამოფენის მოწყობას, დაჯილდოვდა შრომის წითელი დროშის ორდენით.

რაც შეეხება ივანე ჯავახიშვილის შემდგომ თბილისის უნივერსიტეტის რექტორებს, მათი ბედი მძიმე აღმოჩნდა. თედო ღლონტი, მალაქია ტოროშელიძე, ივანე ვაშაყმაძე, ლევან აღნიაშვილი, კარლო ორაგველიძე, ალექსანდრე ერქომაიშვილი არსებულმა პოლიტიკურმა რეჟიმმა, რომელსაც თავად ემსახურებოდნენ ერთგულად, ისინი იმსხვერპლა. 1937-1938 წლებში ისინი დახვრიტეს.

გვინდა მოკლედ, ფრაგმენტულად მიმოვიხილოთ ივანე ჯავახიშვილის მოღვაწეობის ისეთი მხარეები, როგორიცაა დიდი მეცნიერის დამოკიდებულება ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებასთან, საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებასთან, აგრეთვე მისი ზრუნვა ქართული ენციკლოპედიის შექმნისა და კონსერვატორიის სწორად ორგანიზებისათვის, მისი სამუზეუმო საქმიანობა.

ივანე ჯავახიშვილს მჭიდრო ურთიერთობა ჰქონდა წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებასთან, ფართოდ სარგებლობდა საზოგადოების ფონდებში დაცული მასალით. ივანე სიამოვნებით გამოეხმაურა საზოგადოების საგამომცემლო რედაქციის წინადადებას სახელმძღვანელოების შედგენისა და მათი გამოცემის თაობაზე. იგი ატყობინებდა რედაქციას, რომ სასურველია შეიქმნას ორი სახელმძღვანელო ენათმეცნიერებაში, ერთი – ზოგადი ენათმეცნიერების, მეორე – ქართული ენათმეცნიერებისა. ავტორებად რეკომენდაციას უწევდა იოსებ ყიფშიძესა და აკაკი შანიძეს. ივანე ჯავახიშვილი მიიჩნევდა, რომ საჭირო იყო ძველი აღმოსავლეთის ზოგადი ისტორიის შექმნა. ამ წიგნის სასურველ ავტორად ივანე ჯავახიშვილი მიხეილ წერეთელს ასახელებდა; ასევე საჭიროდ მიაჩნდა გზამკვლევის ტიპის საცნობარო ლიტერატურის გამოცემა.

მეტად ნიშანდობლივი და დიდი მეცნიერისათვის დამახასიათებელია ერთი ფაქტი. საზოგადოების თავმჯდომარემ გიორგი ყაზბეგმა მიმართა ივანე ჯავახიშვილს და სთხოვა, წარედგინა „ქართველი ერის ისტორიის“ ტომეულები საპრემიოდ. ივანე ჯავახიშვილმა მადლობა გადაუხადა გიორგი ყაზბეგს და ზრდილობიანი უარი უთხრა: „პრემიები ყველგან და ჩვენშიაც, რასაკვირველია, იმიტომ არის დაწესებული, რომ ახალგაზრდა მკვლევარნი ან წაახალისონ ან ქონებრივი დახმარება გაუწიონ... მე, ჩემდა საბედნიეროდ, ისედაც შეძლებისდაგვარად ვმუშაობ და ჩემთვის არც რაიმე წახალისებაა საჭირო და არც ქონებრივი დახმარება: უნივერსიტეტის დოცენტობა, მე, თუმცა დიდს არა, მაგრამ მაინც სახსარს მაძლევს. ამისთანა პირობებში ზნეობრივად შეუძლებლად მიმაჩნია სხვებს, რომელთაც წახალისებაცა და დახმარებაც სჭირიათ, შევეცილო“.

ქართული საისტორიო მეცნიერების განვითარებაში მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოებამ, რომელიც 1907 წელს შეიქმნა ექვთიმე თაყაიშვილის ხელმძღვანელობით. ივანე ჯავახიშვილი აქტიურად ჩაება საზოგადოების მუშაობაში. იგი 1921 წლიდან, ექვთიმე თაყაიშვილის ემიგრაციაში წასვლის შემდეგ, სათავეში ჩაუდგა ამ საზოგადოებას და ათი წლის მანძილზე ხელმძღვანელობდა მას. ჭეშმარიტად არსებითი ხასიათის იყო ივანე ჯავახიშვილის მოსაზრებები კონსერვატორიის მოწყობის შესახებ. მეცნიერმა თავისი დიდი მზრუნველობა ქართული მუსიკალური განათლებისადმი პრაქტიკულ წინადადებებში გამოხატა, რომელთაც არსებითი როლი შეასრულეს კონსერვატორიის შემდგომ საქმიანობაში.

დღეს ჩვენს ისტორიოგრაფიაში არის მცდელობა, და არცთუ უსაფუძვლო, იმის მტკიცებისა, რომ დიდი მეცნიერისადმი ყურადღება გამოიჩინა გამოჩენილმა ქართველმა ისტორიკოსმა, საკავშირო ჟურნალის „Вестник древней истории“-ის დამფუძნებელმა და მისმა პირველმა რედაქტორმა ალექსანდრე სვანიძემ. სწორედ მისი ინფორმაციით იმჟამად შექმნილი ვითარების შესახებ და სათანადო რეკომენდაციით იოსებ სტალინის წინაშე (იგი იოსებ სტალინის ცოლისძმა იყო), ივანე ჯავახიშვილი მთელი სისრულით დაუბრუნდა ჩვეულ სამეცნიერო და საზოგადოებრივ ცხოვრებას

რონ მეტრეველი

(დასასრული იქნება)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „სრ“ № 78.

რუსეთმა საქართველოს ღვინის ომი გამოუცხადა

იანვარში რუსეთმა გაზი გადაუკეტა უკრაინას. ახლა კი, აკრძალა საქართველოდან ღვინის იმპორტი. ძნელი სათქმელია, უბრალო დამთხვევაა ეს თუ არა, მაგრამ ეს ორივე კომერციული ხასიათის ღონისძიება ეხება იმ ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებს, რომლებშიც მოხდა რუსეთის წინააღმდეგ გამიზნული რევოლუციები. ორივე დემარშმა მწვავე პოლიტიკური რეაქცია გამოიწვია. „ჩვენ გადავაწყდით რეალურ ეკონომიკურ ემბარგოს, რომელიც საქართველოს გამოუცხადეს“, — განაცხადა აღშფოთებულმა მიხეილ სააკაშვილმა, საქართველოს პრეზიდენტმა და „ვარდების რევოლუციის“ გმირმა, რომელმაც 2003 წელს დაამხო ადგილობრივი პრორუსული ხელისუფლება. სააკაშვილს აქვს საბაბი შეშფოთებისთვის: ღვინით ვაჭრობა ხომ საქართველოსთვის საარსებო მნიშვნელობის დარგია, რომლის წილადაც მოდის ეროვნული ექსპორტის 10 პროცენტი, და რომელსაც ქვეყნის ბიუჯეტში ყოველწლიურად შემოაქვს 90 მილიონი დოლარი. ქართული ღვინის ექსპორტის დაახლოებით სამი მეოთხედი რუსეთზე მოდის.

როცა მიმდინარე წლის მარტში რუსეთის ხელისუფლებამ ემბარგო დაუწესა ქართული და მოლდავური ღვინის შეტანას იმ საბაბით, რომ ისინი თითქოს შეიცავენ პესტიციდებს და სხვა მავნე ქიმიკატებს, კიდევ უფრო გამწვავდა მოსკოვსა და თბილისს შორის პოლიტიკური დაძაბულობა. რუსეთი უკვე ორი წელია აშკარად გამოთქვამს უკმაყოფილებას თავისი ყოფილი მოკავშირის მოქმედების გამო, რომელმაც აირჩია პროდასავლური კურსი და იმედი აქვს, რომ გაწევრიანდება ნატოსა და ევროკავშირში. საქართველო უკვე არის მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის წევრი, მაშინ, როცა რუსეთის კანდიდატურას მხოლოდ ახლა განიხილავენ. როგორც ამ ორგანიზაციის წევრმა, თბილისმა მოსკოვს ახალი პირობები წაუყენა. შესაძლოა, ღვინოების იმპორტის აკრძალვა სწორედ რევანშის აქცია იყო.

მაგრამ ორ ქვეყანას შორის არსებულ დაძაბულობას აქვს არა მარტო ეკონომიკური, არამედ პოლიტიკური სარჩულიც. თბილისი მოსკოვს ადანაშაულებს რუსეთის მოსაზღვრე ორ ქართულ რეგიონში — აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში, სეპარატისტული ძალების მხარდაჭერაში. ეს რეგიონები, რომლებზეც ფაქტობრივად ვერ ვრცელდება საქართველოს საბაჟო რეჟიმი, ასრულებენ თავისებური ჭიშკრის როლს რუსული საქონლის შემოტანისთვის და არიან სატრანზიტო პუნქტები სხვადასხვა სახის კონტრაბანდისთვის. ცდილობს რა, ამ რეგიონების თავისი პოლიტიკური კონტროლის ქვეშ დაბრუნებას, თბილისმა ამ ცოტა ხნის წინათ გადაწყვიტა, რომ მტკიცედ მოეკიდა ხელი სავაჭრო კანონმდებლობისთვის და გაემკაცრებინა საბაჟო რეჟიმი. ასეთმა ნაბიჯმა ძალზე აღაშფოთა ადგილობრივი პრორუსული ხელისუფლება, და ეს შეიძლება გახდა კიდეც საბაბი იმისთვის, რომ მოსკოვს გადაედგა საპასუხო ნაბიჯი — დაედო ემბარგო ქართული ღვინის შეტანაზე.

პარადოქსია ის, რომ ემბარგომ, ისევე როგორც გაზის ომმა უკრაინასთან, შესაძლოა, თვით რუსეთისთვისაც გამოიწვიოს საკმაოდ ნეგატიური თანამდევი შედეგები. ქართული და მოლდავური ღვინოები, რომელთა წილადაც მოდიოდა რუსული ბაზრის ნახევარი, სულ მალე გაქრება მაღაზიებიდან, შემდეგ კი რუსეთელთა სუფრებიდანაც. ეს კი მოუტანს დიდ დანაკარგებს მრავალ მეწარმეს: ქართული და მოლდავური ღვინოების შესყიდვათა 65 პროცენტზე მეტს ხომ რუსეთის კომპანიები ახორციელებენ.

ბენჟამენ კენელი,

LE TEMPS

20 აპრილი.

მოკლედ

ჰამასს ჯერჯერობით არ გაუკეთებია არანაირი ოფიციალური განცხადება თავისი პოზიციის შეცვლის შესახებ, თუმცა, ამ მოძრაობის ლიდერთა გამონათქვამები უკვე ისე მკვახედ აღარ ჟღერს. ერთი სიტყვით, ჰამასი აპირებს შეარბილოს თავისი პოზიცია ისრაელის მიმართ და გამართოს მასთან მოლაპარაკება „1967 წლის საზღვრების“ პირობებით.

* * *

სილვიო ბერლუსკონი არ აპირებს თავი დამარცხებულად ცნოს. როგორც მან თქვა, „ბრძოლა ჯერ კიდევ არ დასრულებულა“, თუმცა, იტალიის უზენაესმა სააპელაციო სასამართლომ ოფიციალურად დაადასტურა კენჭისყრის შედეგები. ბერლუსკონიმ არ მოისურვა გამარჯვება მიელოცა რომანო პროდის კოალიციისთვის, მისი პარტია „წინ, იტალია!“ კი აპირებს კვლავ გაასაჩივროს თავისი დამარცხება სასამართლო ინსტანციებში.

* * *

პენტაგონმა უარი თქვა რაიმე კომენტარი გაეკეთებინა ყირგიზეთის ხელმძღვანელობის განცხადებაზე, რომელიც მოითხოვს „მანასის“ აეროპორტში მდებარე ამერიკის სამხედრო-საჰაერო ძალების ბაზის დახურვას, თუ ამერიკელები საიჯარო გადასახადს ასჯერ არ გაადიდებენ. „შეერთებული შტატები პატივს სცემს ყირგიზეთის, როგორც სუვერენული სახელმწიფოს გადაწყვეტილებას“, — თქვა ამის თაობაზე შეერთებული შტატების თავდაცვის სამინისტროს წარმომადგენელმა.

* * *

ნეპალში ოპოზიცია მოუწოდებს თავის მომხრეებს გამოვიდნენ ქალაქების ქუჩებში, რათა აიძულონ მეფე გიანენდრა, შეზღუდოს თავისი უფლებამოსილებანი და აღადგინოს ქვეყანაში მრავალპარტიული სისტემა. ნეპალის ხელისუფლებამ გამოაცხადა, რომ შემოღებულია კომენდანტის საათი და ქალაქის მცხოვრებლებს 20 საათის შემდეგ ეკრძალებათ სახლიდან გამოსვლა. ამის მიუხედავად, ოპოზიციამ მაინც გადაწყვიტა მიტინგის გამართვა.

* * *

ბრიტანული „სანის“ რეპორტიორებმა შეძლეს ძალზე პიკანტურ პოზიციაში აღებეჭდათ ფირზე გერმანიის კანცლერი ანგელა მერკელი. როცა იგი იცვლიდა საბანაო კოსტიუმს. ამან გერმანელების პროტესტი გამოიწვია და ისინი აცხადებენ, რომ ინგლისელებზე შურს იძიებენ ფეხბურთელთა მსოფლიო ჩემპიონატის დროს.

* * *

კანადამ უარი განაცხადა კუბისკენ მიმავალი ბელორუსიის დელეგაციის თვითმფრინავის საწვავით გაწყობაზე. არსებული მონაცემებით, ამის ძირითადი მიზეზია ის, რომ ბელორუსიის ხელისუფლებამ მარტის დამლევს არ დააკმაყოფილა კანადის თხოვნა ამ ქვეყნის მოქალაქის გათავისუფლების შესახებ, რომელიც გაასამართლეს ბელორუსიის ოპოზიციის უსანქციო აქციაში მონაწილეობის გამო.

* * *

კონდოლიზა რაისმა განაცხადა, რომ შეერთებულმა შტატებმა შეიძლება იერიში მიიტანოს ირანზე თავისი თავდაცვის უფლების ფარგლებში. „თავდაცვის უფლებას არ სჭირდება მხარდაჭერა გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციით“, — თქვა კონდოლიზა რაისმა ჩიკაგოში საერთაშორისო ურთიერთობათა საბჭოზე გამოსვლის დროს. ამის წინააღმდეგ გაილაშქრეს საფრანგეთმა და ეგვიპტემ.

* * *

„ვენესუელის პრეზიდენტმა უგო ჩავესმა დაიმუქრა, რომ ააფეთქებს ქვეყანაში ყველა ნავთობის საბადოს. „თუ შეერთებული შტატები შემოიჭრება ჩვენი ქვეყნის ტერიტორიაზე, როგორც ეს მან გააკეთა ერაყში, ჩვენ არ გვექნება სხვა ალტერნატივა, გარდა იმისა, რომ ავაფეთქოთ ყველა ნავთობის საბადო და ამით ამერიკელებს არ მივცეთ ჩვენი ენერგეტიკული რესურსებით სარგებლობის შესაძლებლობა.

სამი გულუბრყვილო კითხვა „ღვინის დაპირისპირების“ შესახებ

1. რომელი პროდუქტები აიკრძალა?

რუსეთის ფედერაციის მთავარი სანიტარიული ექიმი გენადი ონიშჩენკო „გადაემტერა“ არა მარტო ქართულ, არამედ მოლდავურ ღვინოებსაც. ამიერიდან ამ ღვინოების შეტანა და გაყიდვა რუსეთში აკრძალულია. ქართულ და მოლდავურ ალკოჰოლიან სასმელებში ექიმებმა აღმოაჩინეს პესტიციდები, დუსტი და ტყვია. მაგრამ, თურმე, ყველაფერი ამით როდი ამოიწურება. ტყვიით გაჯერებული ღვინით ნაბახუსევზე თავის ტკივილისგან შეწუხებულ რუსეთელს, თურმე, კიდევ ერთი დიდი უბედურება ელოდა. გაიწვლიდა იგი ნამთვრალევზე დილით ხელს „ბორჯომის“ ბოთლისკენ, ეს უკანასკნელი კი, როგორც გაირკვა, კიდევ უფრო დიდ პრობლემებს შეუქმნიდა ამ ადამიანის ჯანმრთელობას.

თუ „თორმეტი სკამის“ ავტორებს ვერწმუნებით, მთელი ფალსიფიცირებული პროდუქცია მზადდებოდა მალაია არნაუტსკაიაზე. ახლა კი, როგორც გაირკვა, ფალსიფიცირებულ „ბორჯომს“ თურმე, ბინძურ სარდაფებში ასხამენ. ყოველ შემთხვევაში, ასე შეაფასა ამ მინერალური წყლის ხარისხი ბატონმა ონიშჩენკომ. და სასწრაფოდ აკრძალა მისი შემოტანა და გაყიდვა. ერთი დღის შემდეგ კი, ასეთივე ბედი ეწია მეორე ქართულ მინერალურ წყალს — „ნაბეღლავსაც“.

აღსანიშნავია, რომ მიმდინარე კვირის დამლევს რუსეთში საერთოდ აკრძალეს საქართველოდან მთელი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის შეტანა. და ამის მიზეზიც, როგორც გაირკვა, ყოფილა თურმე ის, რომ ხშირად ეს პროდუქტები ჩვენთან შემოაქვთ გაყალბებული ხარისხის სერტიფიკატებით. უკვე რამდენიმე დღეა, რაც რუსეთის საზღვართან კილომეტრობითაა გაჭიმული ქართული ვაშლით და მწვანილით დატვირთული საბარგო მანქანების რიგი.

2. სად წაიღებენ ამოღებულ ღვინოს?

რუსეთის ალკოჰოლის ბაზრის მონაწილეთა კავშირის შეფასებით, რუსეთის დახლებზე საქართველოდან და მოლდავეთიდან შემოდიოდა 200 მილიონი ლიტრი ღვინო.

სადღეისოდ გაყიდვიდან ამოღებულია დაახლოებით 150 მილიონი ლიტრი. თუმცა, ექიმებმა ჯერჯერობით არ იციან, რა მოუხერხონ მას. რუსეთში ასეთი პროდუქციის გადამმუშავებელი სპეციალური ქარხნები არ არსებობს. აიღონ და გადაღვარონ? მაგრამ ასეთ შემთხვევაში ხომ შეიძლება მშობლიური მიწა მოიწამლოს ტყვიით და, კიდევ ღმერთმა უწყის, სხვა რა შხამით? ასე რომ, ჯერჯერობით, ღვინო დაყადაღებულია და საწყობებში ინახება.

3. თუ არის მოსალოდნელი ფასების მომატება?

ექსპერტთა ვარაუდით, უახლოეს ხანებში, 10-15 პროცენტით გაძვირდება იაფი ხარისხის ღვინოები. ალკოჰოლის ძვირფასი მარკების ღირებულებაზე კი ეკონომიკური ომი არანაირ გავლენას არ მოახდენს.

ვალერი რუკობრატსკი,

КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА

20 აპრილი.

◎ ამავე დროს კი...

ღვინოს მივეძალები!

ყველა ქალაქში, სადაც კი საგასტროლოდ ჩასულა ვალერი მელაძე, ადგილობრივი ქართველები თანამემამულეს ღვინით დახვედრიან. რა თქმა უნდა, ქართული ღვინით. მაგრამ ამ კვირას ტულაში ეს ტრადიცია დაირღვა...

როგორც ყოველთვის, ბოლო სიმღერის შემდეგ სცენაზე გამოვიდნენ ქართული დიასპორის წარმომადგენლები, მაგრამ ძვირფასი ღვინის ბოთლების ნაცვლად, დელეგაციის ხელმძღვანელმა სტუმარს საჩუქრად გადასცა ...ტულის თაფლკვერი. თანაც, ჩვეულებრივი კი არა, უზარმაზარი — ერთი მეტრი დიამეტრის და 16 კილოგრამამდე წონის!

— გმადლობთ, ძვირფასო მსმენელებო! — მარტო ამის თქმა შეძლო გაოცებულმა მელაძემ. — გულწრფელად მსიამოვნებს თქვენგან ასეთი უზარმაზარი ტულური ხაჭაპურის მიღება!

— ეს ხაჭაპური კი არა, თაფლკვერია... დაიმორცხვა ტულის ქართველთა სათვისტომოს ხელმძღვანელმა და გულისტკივილით დასძინა: საერთოდ, მსურდა, ქართული ღვინო მოგვერთმია, მაგრამ ვერ გავბედეთ, ხომ იცით, ბლოკადაა გამოცხადებული. შეგვეშინდა, აქვე სადღაც დარბაზში ონიშჩენკო არ ყოფილიყო.

დარბაზში შეკრებილებმა კისრები წაიგრძელეს და აქეთ-იქით ყურება დაიწყეს, მაგრამ ონიშჩენკო იქ ნამდვილად არ ყოფილა.

— ვინ კითხავს ონიშჩენკოს! — წამოიძახა გაბრაზებულმა მელაძემ. — პირადად მე ასე გადავწყვიტე: რაც ამ კაცმა ქართული ღვინის სმა აგვიკრძალა, კიდევ უფრო მეტად მივეძალები მას. ღვინო ხომ ერთადერთია, რაც შემოგვრჩა რუსეთ-საქართველოს კეთილმეზობლური ურთიერთობიდან...

კონცერტის დასრულების შემდეგ მელაძემ საგრიმიოროს მიაშურა. როგორც მომღერლის მეგობრებმა გვითხრეს, იქ უკვე გაშლილი იყო სუფრა ქართული ღვინით. დიახ, აკრძალვის მიუხედავად, ესტრადის ვარსკვლავი ქართულ ღვინოს მიირთმევდა.

ამის შემდეგ მომღერალი არავის აღარ უნახავს...

დიმიტრი კირიუხინი,

КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА

20 აპრილი.

მცხეთის რაიონის სოფელ ლისის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	[illegible] №41
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 16 [illegible] 13 [illegible] 388
[illegible]	[illegible]
[illegible]	1,223 ჰა
[illegible]	95,24 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 30%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	8-08-2008 - 8-08-2008 14:00 - 17:00
[illegible]	8-08-2008, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №43
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 16 [illegible] 13 [illegible] 225
[illegible]	[illegible]
[illegible]	0,9265 ჰა
[illegible]	72,26 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 30%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	8-08-2008 - 8-08-2008 14:00 - 17:00
[illegible]	8-08-2008, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №42
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 16 [illegible] 13 [illegible] 389
[illegible]	[illegible]
[illegible]	3,21 ჰა
[illegible]	253,5 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 30%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	8-08-2008 - 8-08-2008 14:00 - 17:00
[illegible]	8-08-2008, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

[illegible]	[illegible] №44
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 72 [illegible] 16 [illegible] 13 [illegible] 226
[illegible]	[illegible]
[illegible]	0,7305 ჰა
[illegible]	58,54 ლარი
[illegible]	[illegible] №200122900, [illegible] 220101107, [illegible] 200134100
[illegible]	[illegible] 30%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] (82732)3093
[illegible]	8-08-2008 - 8-08-2008 14:00 - 17:00
[illegible]	8-08-2008, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

მცხეთის რაიონის სოფელ ლისის საკრებულოს ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის პრივატიზაციისათვის

აუქციონის ჩატარების გრაფიკი და პირობები:

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	2,741 [illegible]
[illegible]	213,80 [illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible] 20%.
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	8-08-2006 - 8-08-2006 14:00 - 17:00
[illegible]	9-08-2006, 12:00
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	

განცხადება

სს „კაპმშენის" აქციათა გამოსყიდვის გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე

სს „კაპმშენის" აქციათა გამოსყიდვის მიზნით, **„გამოსყიდვის საააღრიცხვო თარიღად"** დადგენილია 2006 წლის 4 მაისი, რომლის მდგომარეობითაც არსებულ აქციათა ბენეფიციარ მესაკუთრეთაგან მოხდება მყიდველის მიერ აქციათა გამოსყიდვა.

გამოსყიდვის პირობები და პროცედურები:

✱სს „კაპმშენის" აქციონერთა სასარგებლოდ გახსნილ სპეციალურ ანგარიშზე განთავსებულია აქციების გამოსყიდვისთვის საჭირო თანხა (ერთი აქცია – 1 ლარი და 83 თეთრი), რომლის მიღებაც, გამოსყიდვის რეესტრში ხელის მოწერის შემდგომ, აქციონერებს შეუძლიათ საბროკერო კომპანია **„საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფში"**, შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, მოსაშვილის ქ. №24.

✱გამოუცხადებლობის შემთხვევაში მოხდება დარჩენილი გამოსასყიდი თანხის დეპონირება და აქციები გადავა მყიდველის საკუთრებაში.

აქციონერებს საბროკერო კომპანია „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფის" გამოსყიდვის ანგარიშის გაცნობა (რომელშიც მითითებულია გამოსყიდვის დოკუმენტურად დადასტურებული გარემოებები, გამოსასყიდ აქციათა სამართლიანი ფასის დასადგენად გამოყენებული მეთოდი და ამის საფუძველზე განსაზღვრული აქციათა ფასი), შეუძლიათ საბროკერო კომპანია „საქართველოს საინვესტიციო ჯგუფთან", შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ი. მოსაშვილის ქ. №24, ტელ: 22-59-07.

აქციონერებმა რეგისტრაციისათვის უნდა მიმართონ სს „კაპმშენის" რეგისტრატორს, შპს „რეგისტრს", შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის №74ა, ტელ: 23-01-09.

პატივისცემით აბდუსსელამ აქგული

შპს „აბეკო" აცხადებს ლიკვიდაციას. დაინტერესებულმა პირებმა მოგვმართეთ მისამართზე ალმაშენებლის გამზირი №53. ტელ: 91-14-25.

შპს „ელვა" აცხადებს ლიკვიდაციას, საიდენტიფიკაციო კოდი 200051727, მისამართი: ქ. თბილისი, თ. ერისთავის ქ. № 8.

შპს „ელვას" დირექტორი პ. კაჭარავა

◎ კრიმინალი

განსასჯელმა მუცელი გადაისერა

ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოში განსასჯელმა კობა ოკუჯავამ პროცესის მიმდინარეობის დროს ბლაგვი საგნით მუცელი გადაისერა.

როგორც მისი ადვოკატები აცხადებენ, ოკუჯავამ მუცელი მართლმსაჯულების უნდობლობის ნიშნად დაისერა.

კობა ოკუჯავა ბრალდებულია 2003 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ განმუხურში სხვა პირებთან ერთად ახალაიების ოჯახზე შეიარაღებულ თავდასხმაში, რომლის დროსაც დაიღუპა ერთი ადამიანი, ხოლო მეორე მძიმედ დაიჭრა.

ინტერპრესნიუსი

◎ სიმბოლური გასაუბრება

ნიკალა თავად იქცა შთაგონებად...

რატომ არის განდეგილი გენიოსის ფერწერა მხატვრების მუზა? რატომ არის „თანამედროვე ქართველი ჯოტოს" ხელოვნება მხატვრებისათვის სანიმუშო? ნიკალა დიდხანს ესაუბრებოდა თავის კეთილშობილ გმირებს, რომლებსაც პროტოტიპები დღეს თითქოს არ უნდა ჰყავდეთ... რატომ? – იქნება იმიტომ, რომ კეთილი ადამიანები ჩვენში უკვე ნაკლებად მოიძებნებიან...

დღეს, თანამედროვე მხატვრებისთვის ფიროსმანის ხალხურ ენასთან მიახლოება ეს სიმბოლური გასაუბრება უფროა გულწრფელ ხელოვანთან, მართალ პიროვნებასთან და... ნოსტალგიურ წარსულთან.

...„ძმებო, ავაშენოთ დიდი ხის სახლი სადმე, ქალაქის შუაგულში, რომ ყველასათვის იყოს ახლოს. ავაშენოთ დიდი სახლი, რომ შევიყარნეთ ხოლმე, ვიყიდოთ დიდი სტოლი და სამოვარი, ვსვათ ჩაი, ბევრი ვსვათ და ვილაპარაკოთ მხატვრობაზე..." – ასე უხმობს ფიროსმანი თავის თანამოაზრეებს... და ამ ფრაზებს თანამედროვე მხატვრებიც ეხმაურებიან, რადგანაც ნიკალას მითიურ სამყაროში მოგზაურობა ანდა, ფერწერის ნიკალასადმი მიძღვნა ეს ეროვნულ ფასეულობებთან შეხვედრაა, ეს რელიგიურ მოტივებთან ურთიერთობაა...

ფიროსმანის მივუძღვენით მე და იურა მეჩითოვმა... – მესაუბრება ფოტოგრაფი **მაია დეისაძე**. – ამ ფოტოებს ძალიან დიდი ენთუზიაზმით ვიღებდით, ისეთი შეგრძნება გვქონდა თითქოს, ნიკალა თვითონ შემოვიდა ჩვენს ცხოვრებაში და რაღაც გვიკარნახა... საინტერესოა ის, რომ ამ სერიაზე მე ვმუშაობდი როგორც ფოტოგრაფი, როგორც მხატვარი, როგორც მოდელიც კი, რადგანაც მაშინ ფინანსურად იმის საშუალება არ იყო, რომ ცალკე ჯგუფს ემუშავა კონკრეტულად ამ თემაზე და... ამ შემთხვევაში კედლის მხატვრობა მე გავაკეთე, მთელი კოსტიუმები ჩემი ხელით შევკერე... იცით რა, ეს ნამუშევრები შექმნილია სუფთა ნატურაში, აქ არ არის გამოყენებული კომპიუტერული გრაფიკა... ეს ყველაფერი კი ასე დაიწყო: იურა მეჩითოვის სტუდიაში ძალიან დიდხანს ინახებოდა ფიროსმანის მარგალიტას რეპროდუქცია, რომელსაც თავი ჰქონდა ამოჭრილი. იურას სულ უნდოდა შეექმნა მისეული ფიროსმანის მარგალიტა, ოღონდ ეს მარგალიტა უნდა ყოფილიყო ეროტიკული. ყველამ იცის, როგორი დამოკიდებულება ჰქონდა ფიროსმანს ამ ქალის მიმართ და როცა მან დატოვა აქაურობა, თქვენ წარმოიდგინეთ, 12 წლის შემდეგ დაუხატავს ფიროსმანს ეს ქალი. ეს ისტორია იცოდა იურამ, ჩვენ ვიფიქრეთ, რატომაც არ შეიძლებოდა, რომ შიშველი სახით წარმოგვედგინა ის ქალი, რომელიც სიგიჟემდე უყვარდა დიდ მაესტროს?! მერე გარკვეული პერიოდის შემდეგ შეიქმნა „ორთაჭალის ტურფა", „ქეიფი ყურძნის ფანჩატურში"... ეს ფოტო ჯერ მარტო იმით არის უნიკალური, რომ აქ სამი თავადის სახე გააცოცხლეს არაჩვეულებრივმა მსახიობებმა – გიორგი გეგეჭკორმა, ელიშერ მაღალაშვილმა და გურამ სალარაძემ. და აი, ის ქალი, ყველას დახატული რომ ჰგონია, სანდრო მრევლიშვილისაა და ასე ცოცხლად გადავიღეთ...

მხატვრების ეს შემოქმედებითი ურთიერთობები TBC ბანკის საგამოფენო სივრცეშია გაცხადებული... აქ, ფიროსმანის თემებზე უფროსი და უმცროსი თაობების ნამუშევრებია გამოფენილი – გოჩა ზირაქიშვილის ფერწერული სერია **„დაბრუნება"**, გუგა კაკაბაძის **„თათრის მოედანი"**, თენგიზ ქართველიშვილის **„ორთაჭალის ტურფა"**, ელდარ ქავშბაიას **„ფიროსმანის გახსენება"**, რეზო ადამიას **„ფიროსმანი მუშაობის პროცესში"**, **„მირზაანი"**, ომარ დურმიშიძის გრაფიკული სერია **„ფიროსმანის მოგონება"**, ჯემალ კოხრეიძის **„ფიროსმანი"**, ვახტანგ ძოძიაშვილის **„ფიროსმანის პორტრეტი"**, იური მეჩითოვისა და მაია დეისაძის ფერადი ფოტოგრაფია **„ქალი აღდგომის კვერცხით"**, **„ქეიფი ყურძნის ფანჩატურში"**, ნათელა იანქოშვილის **„ფიროსმანი – მირზაანის მონატრება"**, მერაბ ბერძენიშვილის **„ფიროსმანი"**, დარეჯან ჭილაშვილის ფერადი მინა **„ფიროსმანის ბოთლები"**... ეს ექსპონატები აგრძელებენ ერის სულიერ სიცოცხლეს, დროსა და სივრცეში საუბრობენ ქართველი მხატვრის ლეგენდაზე...

– ეს ნამუშევრები – „ქალი აღდგომის კვერცხით", „ქეიფი ყურძნის ფანჩატურში" იმ სერიის ნაწილია, რომელიც მთლიანად

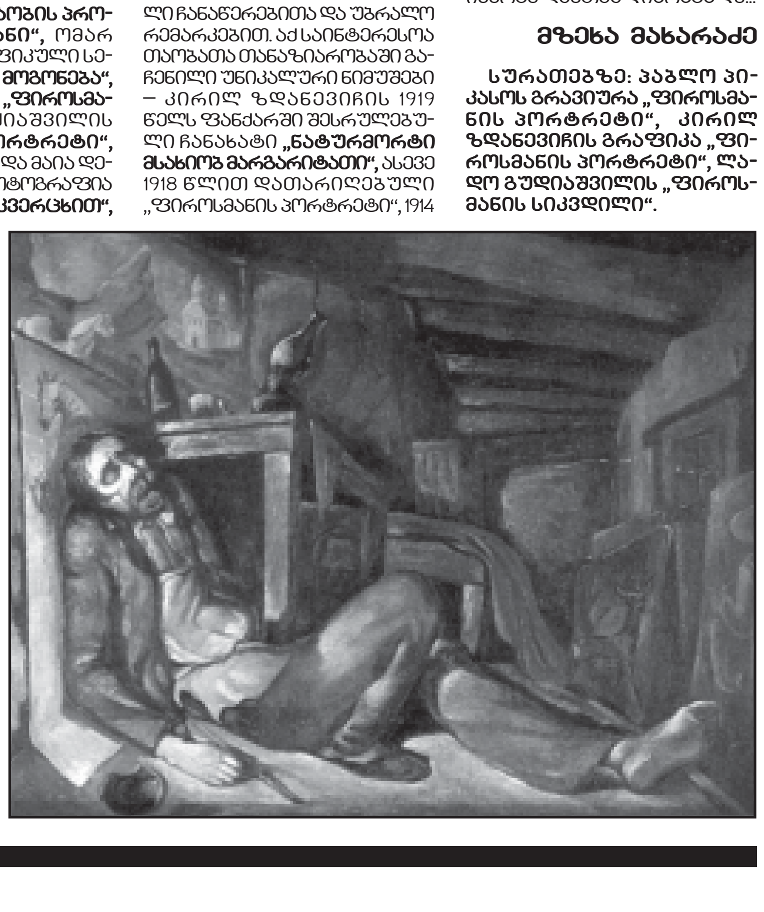

... ამ გამოფენაზე ცალკე გამოტანილია ალბომი – კატალოგი „ფიროსმანი მხატვართა მუზა", რომელშიც შესულია ფიროსმანის ფენომენისადმი მიძღვნილი ნამუშევრები ავტორისავე მოკრძალებული ჩანაწერებითა და უბრალო რემარკებით. აქ საინტერესოა თაობათა თანაზიარობაში გაჩენილი უნიკალური ნიმუშები – კირილ ზდანევიჩის 1919 წელს ფანქარში შესრულებული ჩანახატი **„ნატურმორტი მსახიობ მარგარიტათი"**, ასევე 1918 წლით დათარიღებული „ფიროსმანის პორტრეტი", 1914

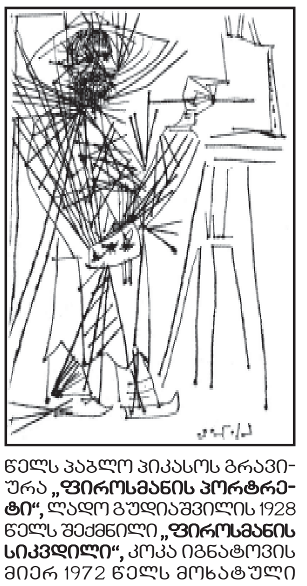

წელს პაბლო პიკასოს გრავიურა **„ფიროსმანის პორტრეტი"**, ლადო გუდიაშვილის 1928 წელს შექმნილი **„ფიროსმანის სიკვდილი"**, კოკა იგნატოვის მიერ 1972 წელს მოხატული ფუნიკულიორის პანოს ფრაგმენტი **„ფიროსმანის მონატრება"**, 1978 წელს ბრინჯაოში ჩამოსხმული ელგუჯა ამაშუკელის **„ფიროსმანი"**, 1981 წელს კოლხურ ბზაზე ნაკვეთი არსენ ფოჩხუას **„ფიროსმანი"**...

– მსოფლიო მხატვრობაში ალბათ, არ არსებობს ფიროსმანის მსგავსი მხატვარი, რომელიც იქცა ლეგენდად და ამ ლეგენდასთან ურთიერთობა აღმოჩნდა ბევრი არაჩვეულებრივი მხატვრის მუზა. მე დიდი ხანია ჩაფიქრებული მქონდა, რომ ფიროსმანის მოტივებზე შექმნილი ნამუშევრები შემეკრიბა და ცალკე გამოფენა გამეკეთებინა და ცალკე კატალოგი გამომეცა. ეს უკვე შევასრულე და... მახსოვს დიდი რეზონანსი მოჰყვა 2002 წელს ეროვნულ გალერეაში ფიროსმანისადმი მიძღვნილ გამოფენას, რომლის მოკრძალებული გაგრძელებად შეიძლება მივიჩნიოთ ეს ექსპოზიცია და ეს ალბომი. დიდი მადლობა სარეკლამო-საგამომცემლო კომპანია „ჯიეითის" დახმარებისთვის, თუ არა ამ გამომცემლობის დახმარება ეს კატალოგი არ იქნებოდა... ამ პროექტზე მე დიდი სიყვარულით ვმუშაობდი, ალბათ, ისევე როგორც ფიროსმანი ჰქმნიდა თავის ნიმუშებს, სხვანაირად არც შეიძლება ყოფილიყო, რადგანაც... ფიროსმანის ფენომენი ჩვენთვის კიდევ ამოუხსნელია, მისი ქართული მხატვრობა ჩვენი ეროვნული ფესვების შენარჩუნებისკენ გვიბიძგებს... – ამბობს პროექტის ავტორი **დარეჯან ჭილაშვილი**.

TBC ბანკის საგამოფენო სივრცეში ექსპოზიცია **„ფიროსმანი მხატვართა მუზა"** იხმობს დამთვალიერებელს...

მზეხა მახარაძე

სურათებზე: პაბლო პიკასოს გრავიურა „ფიროსმანის პორტრეტი", კირილ ზდანევიჩის გრაფიკა „ფიროსმანის პორტრეტი", ლადო გუდიაშვილის „ფიროსმანის სიკვდილი".

კარატე

ისევ დეპარტამენტის იმედით

ლევან თედიაშვილის სახელობის ჭიდაობის დარბაზში ორ დღეს გრძელდებოდა კარასტისტთა ეროვნული ჩემპიონატი, რომელშიც სპორტულ-კონტაქტური კარატეს 9 ფედერაციის 80-ზე მეტი სპორტსმენი იბრძოდა საპრიზო ადგილებისთვის. მედლები ექვს წონით კატეგორიაში გათამაშდა (გოგონები მხოლოდ აბსოლუტურში გამოდიოდნენძ. მართალია, შეჯიბრებაში სხვადასხვა ქალაქისა და რაიონის წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ, მაგრამ კვარცხლბეკზე ასვლა, თბილისელმა, ბათუმელმა და ზუგდიდელმა კარატისტებმა შეძლეს.

გაუწყებთ წონითი კატეგორიების მიხედვით ჩემპიონთა და პრიზიორთა ვინაობას:

65 კგ. 1. გეთა შათირიშვილი (თბილისი, შინკიოკუშინკაიძ, 2. მიხეილ წიკლაური (თბილისი, კიოკუშინკაიძ, 3. ირაკლი როგავა და გიგა მამფორია (ორივე – ზუგდიდი, აშიხარაძ.

70 კგ. 1. ლაშა ხაჭაპურიძე (თბილისი, შინკიოკუშინკაიძ, 2. გიგა ჭიკაძე (თბილისი, გოჯუ რიუძ, 3. ბესო კუკავა (თბილისი, კიოკუშინკაიძ და გიგა ჭილაია (აფხაზეთი, შინკიოკუშინკაიძ.

80 კგ. 1. რატი წითელაძე (ბათუმი, შინკიოკუშინკაიძ, 2. ლადო თოლორაია (ზუგდიდი, აშიხარაძ, 3. ავთანდილ ხოზრევანიძე (ბათუმი, გოჯუ რიუძ და ლევან გამახარია (ზუგდიდი, აშიხარაძ.

90 კგ. 1. ემზარ ნიქაცაძე (თბილისი, კიოკუშინკაიძ, 2. ლევან მჭედლიშვილი (თბილისი, შინკიოკუშინკაიძ, 3. მამუკა შონია და ლევან წულაია (ორივე – ზუგდიდი, აშიხარაძ.

აბსოლუტური. გოგონები. 1. ნინო წონკოლაური (თბილისი, კიოკუშინკაიძ, 2. სოფიო გოგელაშვილი (თბილისი, შინკიოკუშინკაიძ, 3. მარიამ დარასელია (ზუგდიდი, აშიხარაძ და მაკა ტყებუჩავა (თბილისი, შოტოკანიძ.

ვაჟები. 1. ედუარდ ჯანოაშვილი (თბილისი, შინკიოკუშინკაიძ, 2. გიორგი მეხრიშვილი (თბილისი, კიოკუშინკაიძ, 3. რუსლან სურმანიძე (ბათუმი, გოჯუ რიუძ და გიორგი აბაშიძე (ბათუმი, შინკიოკუშინკაიძ.

შარშან ევროპისა და მსოფლიო ჩემპიონატებზე გასამგზავრებლად ქართველი კარატისტები სპორტის სახელმწიფო დეპარტამენტმა დააფინანსა და ჩვენს ათლეტებსაც თავი არ შეურცხვენიათ. წლეულს ევროპის ჩემპიონატი 25-26 მაისს ბუდაპეშტში გაიმართება. აღმოსავლური ორთაბრძოლების წარმომადგენლებს ამჯერადაც სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის იმედი აქვთ.

ლექსო ცინცაძე

სურათებზე: ორთაბრძოლის მომენტი; 2006 წლის ჩემპიონები.

ორბიტაზეა

ახალი ბურთით

ბერლინში ბრანდენბურგის ჭიშკართან ფეხბურთში 2006 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტის თავკაცმა ფრანც ბეკენბაუერმა წარმოადგინა ბურთი, რომლითაც 9 ივლისს ითამაშებენ მუნდიალის ფინალური მატჩის მონაწილენი.

მსოფლიო პირველობების ისტორიაში პირველად გუნდები ითამაშებენ სპეციალური ბურთებით, რომლებზეც ეწერება სტადიონის დასახელება, მონაწილე გუნდები, მატჩის თარიღი და მისი დაწყების დრო.

ფირმა Adidas, რომელიც 70-იანი წლებიდან ფიფასა და უეფას ტურნირებისთვის ბურთების ოფიციალური მომწოდებელია, ფინალური ტურნირის ყოველ მატჩს 15 ასეთ ბურთით უზრუნველყოფს.

„ფორმულას“ გაეყარნენ

ოცწლიანი თანამშრომლობის შემდეგ „ფორმულა-1“-ს ეყრება ლუდსახარში ბრენდი Foster's. „სამეფო რბოლების“ გულშემატკივართათვის ეს ნიშნავს, რომ ველარ იხილავენ ძალზე სიმპათიურ ლამაზმანებს, რომლებიც გრან-პრის გათამაშებისას საჯინიბოთა ბოქსებსა და პილოტების გარშემო ტრიალებენ.

კომპანიამ თავისი სავაჭრო ნიშანი ევროპაში მიჰყიდა ბრიტანელ ლუდის მხარშველებს, რომლებიც დამოუკიდებლად განსაზღვრავენ სარეკლამო პოლიტიკას. მათ კი ამ საქმისთვის ლამაზმანების სამსახური მაინც და მაინც არ ესაჭიროებათ.

პაულა, ზიდანის თაყვანისმცემელი

თითქოს არგენტინაში ფეხბურთის ვარსკვლავები გამოილიაო, 24 წლის არგენტინელმა მოდელმა პაულა დე მორამ მაინცდამაინც ფრანგი ფეხბურთელის, მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონის, „ოქროს ბურთის“ მფლობელის, ფიფას ვერსიით მსოფლიოს საუკეთესო ფეხბურთელის, ჩემპიონთა ლიგის გამარჯვებულისა და ევროპის სუპერთასის მფლობელისა და ა. შ. ამჟამად მადრიდის სამეფო კლუბის „რეალის“ ნახევარმცველის ზინედინ ზიდანის თაყვანისმცემლობა მოისურვა.

ის ყველაფერზე მიდის, ოღონდ უქომაგოს საყვარელ ფეხბურთელს. ამის ბოლო გამოხატულება იყო ზიზუს მაისურში პაულას ფოტოსერია. როგორც ამბობენ, ზიდანიც მზადაა, ყველაფერი გააკეთოს ასეთი ერთგული გულშემატკივრის გასახარად.

სამბო

მედალოსნებს – „ქართუ ბანკის“ პრიზები

ბელგრადში დამთავრდა სამბისტთა ევროპის ჩემპიონატი, საიდანაც ქართველმა ფალავნებმა თითო ოქრო-ვერცხლისა და სამი ბრინჯაოს მედალი ჩამოიტანეს.

90 კილოგრამ წონით კატეგორიაში შესანიშნავად იჭიდავა მინდია ბოდაველმა, რომელმაც ბელარუსი მსოფლიო და ევროპის ჩემპიონი იური სენევაც კი, უკრაინელი ევროპის ჩემპიონი იგორ ზადვორნი, რუსი მსოფლიო თასის მფლობელი გენადი შპაკოვი დაამარცხა და პირველი ადგილი დაიკავა.

ვერცხლის მედალს დასჯერდა უშანგ კუზანაშვილი (52ძ, რომელმაც მხოლოდ ფინალური ორთაბრძოლა დათმო. მესამე ადგილებზე გავიდნენ ავთანდილ ცინცაძე (57ძ, გელა სანიკიძე (68ძ და ოთარ ახალაია.

საქართველოს ნაკრების მთავარი მწვრთნელის ოლეგ იაძის თქმით, „ქართუ ბანკის“ მიერ გამოყოფილი ოციათასლარიანი საპრიზო ფონდიდან ჩემპიონი 4 ათას ლარს მიიღებს, ვიცე-ჩემპიონი – 2 ათას ლარს, ხოლო მესამე პრიზიორები – 1500-1500 ლარს.

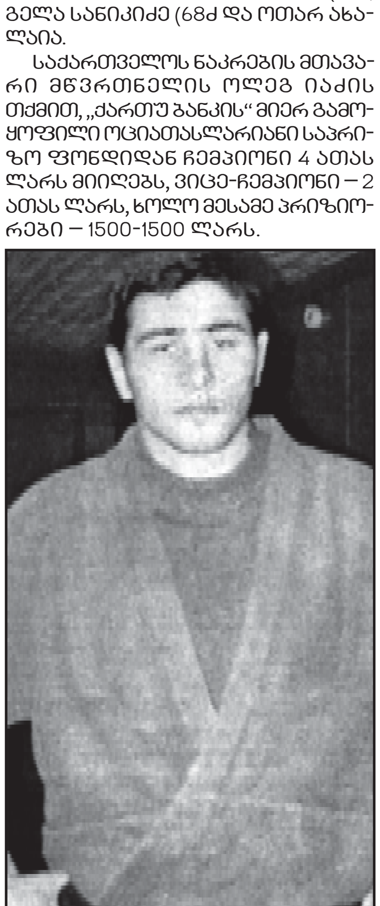

ფეხბურთი

დიდი ბრძოლის შედეგი

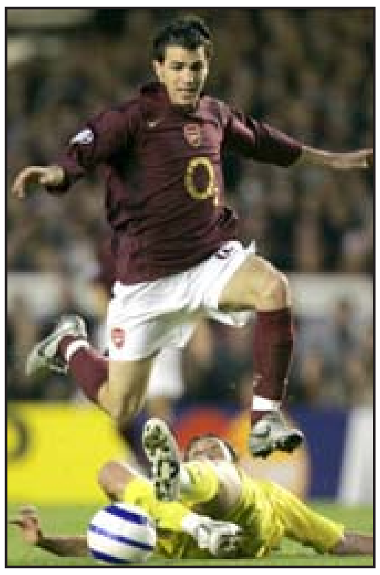

ლონდონის „არსენალმა“ ჩემპიონთა ლიგის პირველი ნახევარფინალური მატჩი შინ 1:0 მოუგო ესპანურ „ვილიარეალს“ (გოლი ტურემ გაიტანაძ, მაგრამ ძნელი სათქმელია, ეყოფა თუ არა მინიმალური უპირატესობა ფინალში გასასვლელად – 25 აპრილს საპასუხო შეხვედრას ვალენსია უმასპინძლებს.

„მეთოფეებმა“ აქტიურად დაიწყეს თამაში და სავსებით ლოგიკური გახლდათ ანრისა და გლების გათამაშებული კომბინაციის შედეგად დაწინაურება, თუმცა მალევე ავსტრიელ მსაჯ პლაუტძს მათი დასჯაც შეეძლო, როცა ხოსე მარის მოცელვაზე რეაგირება არ მოახდინა და ლემანის კარში პენალტი არ დანიშნა.

შესვენების შემდეგ დიდად არაფერი შეცვლილა – არსენ ვენგერის შეგირდები უშედეგოდ ცდილობდნენ ანგარიშის გაზრდას, მათი მეტოქე კი სახიფათო კონტრშეტევების შიშით დიდი ძალებით იერიშზე გადასვლას ვერ ბედავდა და მიზნის მიღწევას რიკელმეს შესრულებული საჯარიმოებით ლამობდა, რასაც წარმატება არ მოჰყოლია.

ასე რომ, რამდენიმე დღეც და ორრაუნდიანი დუელის გამარჯვებულიც გამოვლინდება.

დიდოსტატი

ნაჭრის ბურთიდან დიდ ფეხბურთამდე

ფეხბურთის რომელი გულშემატკივარი არ იცნობს ვლადიმერ მასლაჩენკოს – სახელგანთქმულ მეკარეს, დიდებულ ტელეკომენტატორს, ჟურნალისტთა მეგობარს. მას ხომ წლები ვერ ცვლის. თუმცა ის უფრო კარგად რომ გაიცნოთ, მისი ახალი წიგნი უნდა წაიკითხოთ და უმალ მიხვდებით, რომ ამაზე უკეთესად მასზე სხვა ვერავინ მოგითხრობთ. აკი თვითონვე ამბობს: „მე არაფერს ვიგონებ, არც დრამატული გამიხდია რამ და არც შემირბილებია, ხასიათი და პრინციპები ამის უფლებას არ მაძლევს.“

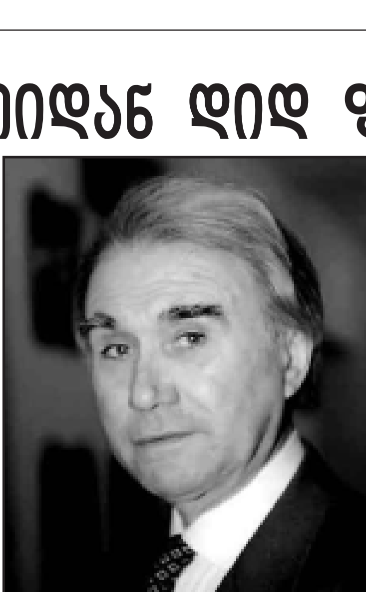

ადვილი გამოსაცნობია მასლაჩენკო-კომენტატორი: **„თვალები გაახილეთ! ყველაფერი რიგზეა! გოლი არ გასულა!“** მას, როგორც მწერალს, ყველაზე კარგად ეს წიგნი წარმოგიდგენთ. ხოლო – როგორც მეკარეს (ყოფილს კი არა!ძ? – თვითმხილველების და ავტობიოგრაფიის ერთი ფრაზაც: **„პელეს გაუმართლა, რომ ჩემს წინააღმდეგ არ უთამაშია“.**

კრივოი როგის ქვაფენილებზე ნაჭრის ბურთით მოთამაშე ბიჭუნა დიდ ფეხბურთში ერთ-ერთ საუკეთესო მეკარედ და შემდეგ კი საუკეთესო, შეუდარებელ-ენერგიულ ტელეკომენტატორად იქცა, სწორედ დიდმა გამოცდილებამ ათქმევინა: „მეკარეები ახლა აღარ დაფრინავენ. ხოლო თუ დაფრინავენ, ძალზე დაბლა“. დაახლოებით ასეთ რამეს ხშირად მოისმენთ მის მგზნებარე ტელეკომენტარებშიც, დღეს მილანიდან რომ გადმოსცემს, ხვალ კი რომელიღაც სამთო-სათხილამურო ბაზიდან რომ მოგვწვდება.

კახი გურული

მოგონება გარდასულ დღეთა

არწივის ალღო და კლდეთა ენა

იოსებ კახიანი წლეულს ოთხმოცდახუთისა გახდებოდა

წინ ჯერ კიდევ დიდი გზა გველო. მგზავრებით გაჭედილი ავტობუსი ოდნავ შეჯანჯღარდა და სწორ გზატკეცილზე გავიდა. ზურგჩანთაზე და გარდიგარდმო გადებულ თხილამურებზე წამოსკუპებული მგზავრებიდან ვიღაცამ „სპიდოლა“ ჩართო და, რომელიღაც, სიყვარულით დადაგული მომღერლის ხვეწნა-მუდარა ფანჯრებიდან შემოსული ქარის წივილში მიმოიფანტა.

ერთი საათის შემდეგ ბაქსანის ხეობაში შევუხვიეთ და თებერვლის თოვლით გადაყირმიზებული კავკასიონის სიღრმეში დევეზივით აჯანყდნენ მწვერვალები.

სადღაც, ქალაქ მინერალური წყლებისა და დაბა ტერსკოლის გზის შუაგულში კეცდა ავტობუსი კილომეტრებს.

ხიდთან კიდევ ერთხელ შეყოვნდა „ექსპრესი“. კაცი ამოვიდა, ჯანმაგარი და მკვირცხლი. მგზავრებმა გაიწ-გამოიწიეს და ის ჩემს გვერდით აღმოჩნდა.

კვლავ წიოდა ფანჯრის ღრიჭოებიდან შემოსული თებერვლის ქარი და ახლა უკვე „სპიდოლამაც“ ვერ გაუძლო მას.

მაინც ცხელოდა გათბობაჩართულ ავტობუსში. ზომაზე მეტად „გაეტენა“ მანქანა მძღოლს. ახალმა მგზავრმა კავბოური მოსასხამი გაიხადა და მუხლებზე დაიდო. მკერდზე ორი ნიშანი ეკეთა. ერთზე კლდეს შებმული ვეფხვი იყო გამოსახული, მეორეზე – სპორტის დამსახურებული ოსტატის ნიშანი. ტერსკოლში წლის ამ პერიოდში იმდენი სპორტსმენი დადის, რომ არც გამკვირვებია, მაგრამ მომეჩვენა, – ამ კაცს სულ სხვა პეწით ეზნია ეს ნიშნები მკერდზე.

ხანდახან არის რაღაც, შინაგანი ძალა, რომელიც სანამ შენ იტყოდე რამეს, სათქმელს გასცემს ხოლმე. გამცა ამ „რაღაც ძალამ“ მეც.

მან შემომხედა, მიმიხვდა სურვილს და დაძარღვული ხელი გამომიწოდა.

– მე იოსებ კახიანს მეძახიან!... ქართველი ხართ?

ქართული სალმით გავეცანით ერთმანეთს. ამასობაში იალბუზიც ალიმართა ხეობის თავზე და დაბა ტერსკოლში შევედით.

– გელოდებით, ჩემთან გაჩერდით!... აი, იქ ვცხოვრობ, პატარა კოტეჯში!...

ყინულიის ჩანჩქერთან ახლოს, წიწვნარს გადაღმა იდგა ეს კოტეჯი. იქვე, დიდ აბრაზე ეწერა გაფრთხილება – „Опасно, Лавина!“.

... ეს იყო 1972 წელს. მას შემდეგ 34 წელი გასულა! მე კი, ჯერ ისევ გუშინდელი ამბავი მგონია იოსებთან პირველი შეხვედრა. მაშინ იგი 51 წლისაც არ იყო!

85 წელი შეუსრულდებოდა იოსებ კახიანს წელს!

ამ თარიღს მინდა მივუძღვნა ეს ჩემი მოგონებები მასზე, კაცზე, რომელმაც ერთნაირი შთამბეჭდავი კვალი დაამჩნია ქართულ კაცობას და ქართულ ალპინიზმს.

ორი კვირა გავატარე მაშინ იოსებ კახიანთან ერთად. „კლდის ვეფხვის“ კედლებს შორის, ნაძვნარით შემოჯარული კოტეჯის კედლებს შორის. დაბის მყუდრო საუფლოში ვიწერდი უზისწიგნაკში იუმორითა და

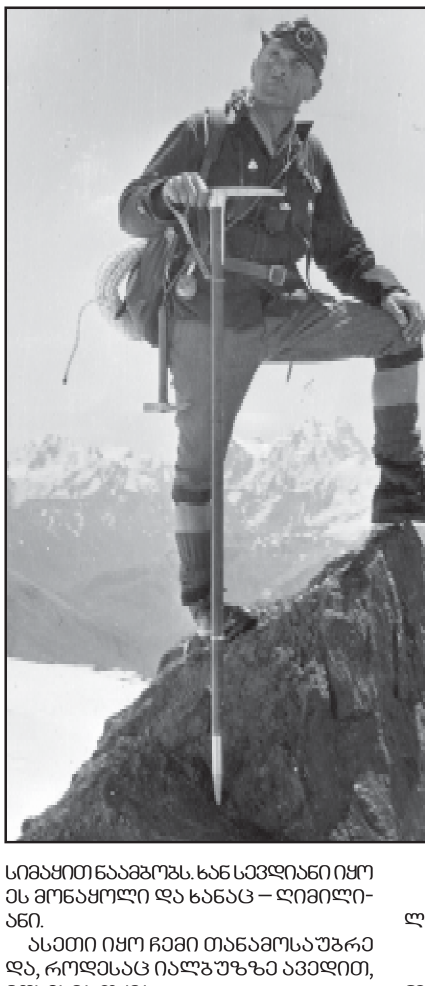

სიმაყით ნაამბობს. ხან სევდიანი იყო ეს მონაყოლი და ხანაც – ღიმილიანი.

ასეთი იყო ჩემი თანამოსაუბრე და, როდესაც იალბუზზე ავედით, იოსებმა თქვა:

– ახლა, ბატონო ზაურ, ჩემი უფროსები, რომ გვხედავდნენ, ხვალვე მომხსნიან სამსახურიდან... უნებართვოდ როგორ გაბედეთო მწვერვალზე ასვლა!..

– ჩვენ ხომ ალპინისტები არა ვართ, ბატონო იოსებ?... უბრალოდ, ნარკვევს ვწერთ იალბუზის ომზე?...

– ჰოდა, მეც ამას დავაბრალებ!.. თუმცა, რას გვემართლებიან, ჯერ მოტოციკლეტით, შემდეგ კი ავტომანქანითაც ამოვსულვარ იალბუზზე... აიჩემა ბერბერაშვილმა, გინდა თუ არა, ავიდეთო...

– მართლაც, საოცარი ვაჟკაცობა ჩაიდინეთ მაშინ ქართველებმა...

– ჰოდა, ეს იყო მთავარი მიზეზი... ვაჟკაცობა გვინდოდა დაგვემტკიცებინა ვიღაცის თუ რაღაცის წინაშე...

– თქვენ მანქანითა და მოტოციკლეტით ამოხვედით იალბუზზე და მსოფლიო მწვერვალის ჯომოლუნგმას დამპყრობმა თენსინგ ნორგემაც კი, ვერ დაიპყრო იგი...

– ვახლდი მასა, მარა... ისეთი ამინდი დაგვესწრო, ვერ ავედით! თენსინგს გული დაწყდა, თავისი ქალიშვილის დაბადების დღისთვის უნდოდა მიეძღვნა იალბუზზე ასვლა...

– კიდევ რამდენი ვაჟკაცობა ჩაგიდენიათ, იოსებ?

– რა ვაჟკაცობა?... ჩემს ჭიას ვახარებდი. გოჯი ზურებიანმა „დამღუპა“... პირველად მან წამიყვანა მთაში, დაღუპული მონადირეების მოსაძებნად და მაშინ „მოვიწამლე“ ალპინიზმით... 16 წლის ვიყავი! ღმერთმა აცხონოს, ის იყო ჩემი პირველი მასწავლებელი... თორემ, დიდი სწავლის პირობები არ მქონდა, მეშვიდე კლასიდან გამოვედი სკოლიდან და სვანური ქალამნების ამარა თბილისში მოვხვდი, როგორღაც... მინდოდა ქვეყანა მენახა!

– ცოტა ცელქი ბავშვი ყოფილ ხარ, როგორც ამბობენ...

იოსები იცინის.

– ნუ იტყვი, ცელქი რა სიტყვაა? საშინელი დაუდეგარი და მოუსვენარი ვიყავი... მამაჩემს ცხრა შვილი ჰყავდა, ოთხი ვაჟი და ხუთი გოგო! გაჩეჩეტებული გავიზარდე...

– თქვენ რამდენი გყავთ?

– ორი ქალიშვილი, ნელიკო და ლიანა!

– ჟაბეშში დაიბადე?

– არა, ადიშში, დედაჩემის სოფელში! ადიშიდან ჟაბეშისკენ რომ მიდიხარ, პატარა გადასასვლელი უნდა გადაიარო... სამი თვისამ გადავიარე ეს გადასასვლელი და მთამსვლელობა იქიდან დამებედა!... – ცქვიტად აბრიალებს იოსები თვალებს და იღიმება.

– მალე ფიზკულტურის ტექნიკუმში ჩავერიცხე... ოჯახში არაფერი იცოდნენ, მარა ბიძაჩემმა, სილოვან კახიანმა მაინც მომაგნო და, როცა ნახა, რომ ჩარიცხული ვიყავი, დამიყვავა, ფულიც მაჩუქა და გზაც დამილოცა.

მერე იოსებმა ტექნიკურმიც დაამთავრა, ალპინიზმში ინსტრუქტორის კვალიფიკაციაც მიიღო და... ომი!!!

ომს ძერჩში შეხვდა! სიგარეტს არ ეწეოდა, მაგრამ ერთ უბედურ ღამეს, „პოსტზე“ რომ იდგა, სიბნელეში „ყაზბეგი“ დალანდა მიწაზე. მოუნდა „პაპიროსი“. დაიხარა და... ვიღაცის მოგლეჯილი თითი შერჩა ხელში ანაზდად! იმავე დღეს „გადააგდო“ თამბაქო, არასოდეს მოუწევია შემდეგ. ძლიერ იმოქმედა განცდამ... 24-დღიანი შვებულებით გამოუშვეს სვანეთში. მეშვიდე დღეს უკან დაბრუნდა ნაწილში. ვერ მიატოვა თანამებრძოლები ამდენი ხნით. ფრონტის ხაზები, ჭირი და უბედურება, სიკვდილი და სიცოცხლე, თითქმის ყველაფერი ნახა ბრძოლის ველზე. როცა ომიდან დაბრუნდა, მამამისის ოჯახი უკვე ელბრუსში ცხოვრობდა. ვითომ გაგიჟდა კინალამ გიორგი კახიანი – რავა, ჩემი შვილი გმირად უნდა დაბრუნებულიყავიო, – დაუტატანა იოსებს.

– ყველანი გმირები ვიყავით, მამა, იქ... მეც გმირი ვარ და იმიტომაც დავბრუნდი ცოცხალი! – ესიამოვნა ბატონ გიორგის ვაჟის ეს პასუხი და გადაეხვია ნაომარ ვაჟკაცს.

კვლავ სვანეთში დაბრუნდა იოსები და სამხედრო კომისარიატში მისცეს „მოტოციკლეტისტის“ თანამდებობა. მაშინ მოტოციკლეტი უებარი საშუალება იყო სვანეთისთვის.

1948 წელს ნალჩიკში გადავიდა საცხოვრებლად, 1950 წელს დაოჯახდა. 1949 წლიდან კი, ელბრუსის სასოფლო საბჭოს მდივნად მუშაობდა.

აქ შეხვდა პირველ, ნამდვილ ალპინიზმს.

კიეველმა მიხეილ პოგრებეცკიმ ალპინისტ ინსტრუქტორთა სკოლა დაარსა. იოსები ინსტრუქტორად მიიწვია და დაიწყო გზა მწვერვალებისაკენ.

კავკასიონზე: – კოგუნტაუბაში, ჯანტუგანი, გალილოგაშკარა, გერბაგენოვის პიკი, ვიატაუ და მრავალი სხვა.

მისი წლის რეჟიმი მკაცრად განისაზღვრა, ზაფხული ალპინიზმი, ზამთარი – ოჯახი! ოღონდ, „ზამთარი – ოჯახი“ პირობითი იყო! როცა მთებში ვერ დადიოდა, ბებერ ნაძვეზე არჭობდა პალოებს და მასზე ვარჯიშობდა. აქ შეიცნო მან ჩარჭობილ პალოს ხმა, აქ ისწავლა მისი ყურისგდება. დიახ, ყურის გდება! და, როგორც უკვე ცნობილი ალპინისტები აღიარებდნენ, – იოსების მიერ ჩარჭობილ პალოზე 200-პროცენტიანი გარანტიით შეიძლებოდა ნდობა. ეს იოსების „კოზირი“ იყო, ეს უკვე იოსების პროფესია იყო! კლდეს და პალოს უგდებდა ყურს, და ზედმიწევნით ზომავდა მის სიმყარეს, გრძნობდა, უსმენდა და ამიტომაც იყო, რომ მასთან მყოფთ არასოდეს მოსვლიათ ხიფათი. ამ მეთოდს იოსებ კახიანის სახელი ეწოდა შემდგომში.

მელიის ჭკუა,
ვეფხვის სიმარდე,
ქორის თვალები.

არწივის ალღო და კლდეთა ენა! – ასე მოიხსენიებდნენ მას მსოფლიო ალპინიზმის „ასები“ მუდამ.

ამ მელიის ჭკუის, ვეფხვის სიმარდის, ქორის თვალების, არწივის ალღოს და კლდის ენის გზა მწვერვალებისკენ სახელოვნად და ვაჟკაცურად მიდიოდა. ამ ჭკუამ და ვაჟკაცობამ იოსებ კახიანსა და მიხეილ ხერგიანს „კლდის ვეფხის“ სახელი მოუტანა.

... უშბა, შუროვსკის პიკი, შმიდტის პიკი, შხელდის ტრავერსი, ჩატინტაუ, დონღუზორუნი, თუთუბაში, ადაიხოხი, უშბის ტრავერსი და ვინ მოავლის რამდენი სახელოვანი გამარჯვება და მედლები ჩამოუტანიათ ქართველ ალპინისტებს მშობლიური კავკასიონის 5000-იანი მწვერვალებიდან!

... სტალინის პიკი, პრავდის პიკი, ლენინის პიკი, რუსეთის პიკი, ვოროშილოვის პიკი, მწვერვალი ტაჯიკეთი და ა. შ. – პამირზე!

კვლავ ოქრო, ვერცხლი და ბრინჯაო! და ამ ოქრო-ბრინჯაოს თანაავტორი ხშირად იყო მისი ძმა, ჯუმბერ კახიანი.

და ყველაზე მთავარი, სასტიკი და სასახელო, დონღუზორუნის ჩრდილო-დასავლეთის კედელი კავკასიონზე! იოსებ კახიანმა და მიხეილ (ჩხუბლიანძ ხერგიანმა სამდღიანი იერიშის შემდეგ სასწაული მოახდინეს, ქვათაცვენის პირობებში კლდის ვერტიკალურ კედელზე და ყინულის ჰორიზონტალურ „ქონგურზე“ ქვემო კიდიდან განახორციელეს უნიკალური, მანამდე არ მომხდარი ასვლა! მას მერე ეს მარშრუტი ოფიციალურად დაიხურა სამუდამოდ, როგორც „სასიკვდილო“ მარშრუტი!

– სამი ღამე არ გვიძინია!... მიუყვებოდით სახიფათო „გზას“ და ჩხუბლიანის ღიღინი გვამხნევებდა! ასე იცოდა მიშამ, როცა თვალებში უყურებდა ეშმას, სიმღერით ჯაბნიდა მას... დონღუზორუნი იყო ჩვენი სიამაყე! – ახლაც ჩამესმის იოსებ კახიანის რწმენითა და სიყვარულით ალსავსე ხმა, ახლაც ვხედავ მის, მართლაც, არწივის მზერას.

იოსები იტყოდა: – მთაში მარტო ფეხებით კი არა, უპირველესად თავით დადიან, ბატონო ჩემო! და ეს ზედმიწევნით სწორად არის ნათქვამი. იოსებ კახიანი მუდამ თავით დადიოდა მთებში, ჭკუითა და მიზანდასახულებით დადიოდა მთებში და ამიტომაც იყო, რომ მიხეილ ხერგიანი იტალიაში გამგზავრების წინ იოსებს წერდა, – ნეტავი შენც მოდიოდეო ჩვენთან ერთად! ამიტომაც იყო, რომ ცნობილი მწერალი და ალპინისტი ჯონ ჰანტი წერდა თავის წიგნში „წითელი თოვლი“ – „... ისინი აუცილებლად დაიპყრობენ ევერესტს!“

მაგრამ ცხოვრებას სხვაგვარი კანონები აქვს, – მხოლოდ მოგონებები შემოგვრჩება ბოლოს!

ზაურ ფიფია

ტურიზმი და კურორტი

დაისვენებენ და კიდეც იმკურნალებენ

„ექსპო ჯორჯიას“ საგამოფენო ცენტრის მე-11 პავილიონში მერვედ შეიკრიბნენ აბრეშუმის გზის ქვეყნების ტურიზმისა და დასვენების ორგანიზატორები, – საქართველოს, იტალიის, ესპანეთის, ავსტრიის, თურქეთის, სომხეთისა და აზერბაიჯანის საქმიანი წრეების წარმომადგენლები.

შეკრებილთ მიესალმა ტურიზმისა და კურორტების სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე საბა კიკნაძე, რომელმაც ჩვენში ტურიზმის გასავითარებლად განხორციელებულ ღონისძიებებზეც ილაპარაკა.

საგამოფენო ცენტრის პავილიონებში უხვად არის წარმოდგენილი შეხვედრის მონაწილე ქვეყნების ექსპოზიციები. დამთვალიერებელთა ინტერესს იწვევს საქართველოს ტურიზმისა და კურორტების ამსახველი სტენდები. მსურველებს ეპატიჟება წყალტუბოს, ბორჯომის ხეობისა და აჭარის ბალნეოლოგიური კომპლექსები.

განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს თბილისის ბალნეოლოგიური კურორტი, რომელსაც ადგილმდებარეობით ანალოგი არ მოეპოვება მთელ მსოფლიოში. მსგავსი კურორტი დედაქალაქის შუაგულში არსად გვხდება.

თბილისის ისტორია ხომ გოგირდოვანი წყლებით იწყება. საუკუნეების განმავლობაში იყენებდა ხალხი სამკურნალო აბანოებს. გასული საუკუნის 30-იან წლებში აშენდა თბილისის ბალნეოლოგიური კურორტი, რომელიც საკავშირო მნიშვნელობისა იყო და მთელი წლის განმავლობაში ფუნქციონირებდა. სამწუხაროდ, 90-იანი შუბიდან ბალნეოლოგიური კურორტი გაპარტახდა.

– ხუთი წლის წინათ დავიწყეთ დაწესებულების აღდგენა. დღეს კურორტი უკვე რენტაბელურია. შესაძლებლობა გვაქვს, ბუნებრივი რესურსების საშუალებით, დაავადებებს მაქსიმალური ეფექტიანობით ვუმკურნალოთ, – გვითხრა თბილისის ბალნეოლოგიური კურორტის გენერალურმა დირექტორმა ნიკა საააკაშვილმა. – წლის ბოლომდე სარემონტო სამუშაოები დამთავრდება და ბალნეოლოგიური კურორტიც სრული დატვირთვით იმუშავებს. უმწეო ავადმყოფებსა და საზოგადოების სოციალურად დაუცველ ფენებს კვირაში ორ დღეს უფასოდ მოვემსახურებით.

– ბატონო ნიკა, როგორ გესახებათ კურორტისა და ტურიზმის ურთიერთობა?

– კურორტოლოგია და ტურიზმი ერთ პრიზმაში უნდა განიხილებოდეს. მათი განცალკევება, მით უმეტეს – საქართველოში, არ შეიძლება. ამიტომაც შევქმენით დაწესებულება ასეთი სახელწოდებით – საქართველოს კურორტოლოგიის, ფიზიოთერაპიის, რეაბილიტაციისა და სამკურნალო ტურიზმის სამეცნიერო ცენტრი. ჩვენთან მყარი ნიადაგი არსებობს სამკურნალო-გამაჯანსაღებელი ტურიზმის გასავითარებლად. გადახედეთ ნებისმიერ ტურისტულ მარშრუტებს და ნახავთ, რომ ყველგან არის სამკურნალო წყლები, ჰავა და ნიადაგი. ყოველივე აქედან გამომდინარე, ვფიქრობ, რომ ტურიზმი და კურორტი განუყოფელია. ამიტომაც უნდა ავაღორძინოთ ისინი საქართველოში.

ესაუბრა
ხაჩატურ ვართანიანცი

ანეკდოტები

— რატომ აქვს სპილოს წითელი თვალები? — ეკითხება ბიჭი მამას.
— რათა უკეთ შეძლოს პამიდვრებში დამალვა. გინახავს ოდესმე პამიდვრებში დამალული სპილო? არა? აი, ხომ ხედავ, როგორ ოსტატურად იმალება.

* * *

ტიპი ქალლს ყიდის.
— ჯანმრთელია? — ეკითხება მყიდველი.
— ძალიან!
— ჭკვიანია?
— მეტისმეტად!
— ერთგულია?
— უერთგულესია. უკვე მეხუთედ ვყიდი...

* * *

ცოლ-ქმარი სტუმრებს ელოდება. უცებ ქმარი ძვირფასი წიგნების გადამალვას იწყებს.
— რად აკეთებ ამას, ნუთუ გგონია, რომ სტუმრები მათ მოიპარავენ? — ეკითხება გაოცებული ცოლი.
— არა, მაგრამ უცებ რომ იცნონ!

* * *

— რით შეგიძლიათ უარყოთ მოწმეთა ჩვენებები? — ეკითხება მოსამართლე განსასჯელს.
— ამის მოსაფიქრებლად დრო მჭირდება.
— კარგი, ხუთი წელი გეყოფათ?

* * *

— რამდენი წლისა ხართ? — ეკითხება მოსამართლე განსასჯელს.
— ორმოცის.
— საოცარია, დოკუმენტებში კი 45 გიწერიათ.
— მაგრამ ეს ხუთი წელი ხომ ციხეში გავატარე.
— რა მნიშვნელობა აქვს, ხომ ცხოვრობდით...
— ღმერთმა თქვენც გაცხოვროთ მასე...

დაუჯერებელია, მაგრამ ფაქტია

კინგ-კონგის პროტოტიპის — გორილას სიმაღლე 2 მეტრს აღწევს, წონა — 300 კილოგრამს, გაშლილი წინა თათების სიგრძე კი — 2,6 მეტრს.

ლარის კურსი

21 აპრილიდან დადგინდა ლარის მიმართ უცხოური ვალუტების შემდეგი კურსები

ინგლისური გირვ. სტერლ.	1	3,2428	ლარი
აშშ დოლარი	1	1,8170	ლარი
ევრო	1	2,2433	ლარი
რუსული რუბლი	1	0,0662	ლარი.
აზერბაიჯანული მანათი	1	2,0093	ლარი.
უკრაინული გრივნა	10	3,5908	ლარი.
თურქული ლირა	1	1,3672	ლარი.
ირანული რიალი	1000	0,1991	ლარი.
ისრაელის შეკელი	1	0,3986	ლარი.
უნგრული ფორინტი	100	0,8469	ლარი.
რუმინული ლეი	10000	0,6104	ლარი.

დარია თუ ავდარია

ამინდი 21 აპრილს

დასავლეთ საქართველოში — მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +15⁰ – +22⁰, ღამით +9⁰ – +11⁰.

აღმოსავლეთ საქართველოში — მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: დღისით +8⁰ – +14⁰, ღამით +5⁰ – +10⁰.

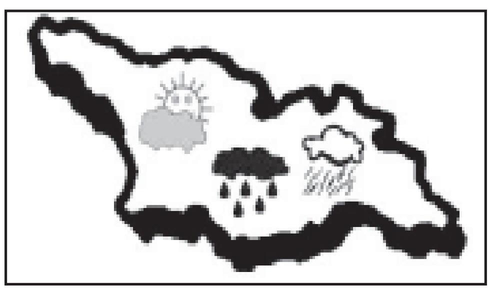

თბილისში — მცირე მოღრუბლულობა, ჰაერის ტემპერატურა: ღამით +10⁰ დღისით +18⁰.

ბათუმი — ღ. +10⁰, დ. +18⁰; **სოხუმი** — ღ. +10⁰, დ. +20⁰; **ქუთაისი** — ღ. +9⁰, დ. +21⁰; **ოზურგეთი** — ღ. +7⁰, დ. +18⁰, **ზესტაფონი** — ღ. +8⁰, დ. +17⁰; **რუსთავი** — ღ. +10⁰, დ. +19⁰; **ფოთი** — ღ. +14⁰, დ. +22⁰; **მესტია** — ღ. +7⁰, დ. +11⁰; **სტეფანწმინდა** — ღ. +4⁰, დ. +11⁰; **თელავი** — ღ. +9⁰, დ. +19⁰; **გორი** — ღ. +7⁰, დ. +17⁰; **ახალციხე** — ღ. +6⁰, დ. +16⁰; **ბორჯომი** — ღ. +8⁰, დ. +18⁰; **ცხინვალი** — ღ. +5⁰, დ. +15⁰; **სამტრედია** — ღ. +12⁰, დ. +23⁰; **ზუგდიდი** — ღ. +11⁰, დ. +21⁰; **ჭიათურა** — ღ. +9⁰, დ. +21⁰.

აღმოჩენა

ნიჩაბს თავსამკაული ამოჰყვა

ვანის რაიონში არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი (2004 წელი, არქეოლოგიური ექსპედიციის ხელმძღვანელი, ქალბატონი დარეჯან კაჭარავაძე) ეს ძვირფასი მხატვრულად დამუშავებული ფერადი ლითონის თავსამკაული, არაერთი ირმის გამოსახულებით, ძველი წელთაღრიცხვის I ათასწლეულით თარიღდება და მიგვანიშნებს ძვირფასი ფერადი ლითონის — ოქროს მაღალმხატვრულ დონეზე დამუშავებას.

საქართველოში არსებობდა ირმის კულტთაყვანისმცემლობის ტრადიცია, ირემი სიკეთისა და რიჟრაჟის სიმბოლო იყო და, პროფესორ ირაკლი სურგულაძის ეთნოგრაფიული წყაროების გამოკვლევის მიხედვით, ირმის რქას დედაბოძზე ამაგრებდნენ, რომელიც თითქოს ოჯახის ავი სენისგან დამცავი ავგაროზი იყო, განსაკუთრებით ბავშვებისა, რომ ინფექციური დაავადება არ შეყროდათ.

უცნაურია, მაგრამ ფაქტია, რომ გაუმაგრებელი ირმის რქის სპირტიანი ნაყენი პანტოკრინი წამლის ფორმა გახლავთ, რომელიც გამოიყენება ინფექციური დაავადების შემდეგ დაუძლურებული ავადმყოფის რეანიმაციისა და ენერგიის აღდგენისთვის. აქვეა ოდითგანვე ნაყოფიერების სიმბოლოდ მიჩნეული ბროწეულის ნაყოფის არაერთი გამოსახულება. ძვირფას სამკაულზე ამოტვიფრულია მხეცებისა და ფრინველების გამოსახულება, რომელთა სიმბოლურ ამოცნობაში ხელოვნებათმცოდნეები უნდა დაგვეხმარონ.

ეს უნიკალური ნივთი ჩვენი ეროვნული მედიცინის სიძველის უტყუარი მაცნეა, ამავე დროს მიგვანიშნებს მეტალურგიის განვითარების მაღალ დონეზეც ჯერ კიდევ, ქრისტეს შობამდე რამდენიმე საუკუნით ადრე (არქეოლოგი დ. კაჭარავა მას IV საუკუნით ათარიღებსძ.

სოკრატ სალუქვაძე

NON-STOP

რეჟისორის ქალიშვილმა ავტომობილი აგარაკზე გაცვალა

ცნობილი კინორეჟისორის ირაკლი კვირიკაძის ქალიშვილის მანქანა ამ დღეებში ქურდების ხელში აღმოჩნდა. ავტომობილი გაიტაცეს ეზოდან.

როგორც „მოსკოვსკი კომსომოლეცისთვის“ გახდა ცნობილი, 46 წლის ირინე კვირიკაძე თავის ღია ნაცრისფერ „შევროლე-ნივას“, როგორც წესი, სადარბაზოს წინ ტოვებდა. მანამდე კი იგი ავტომობილს აჩერებდა მახლობლად მდებარე ავტოსადგომზე, მაგრამ იგი გააუქმეს და ახლა იმ ადგილას სახლის აშენებას აპირებენ.

იმავბედით საღამოს ირინეს მეგობრებმა გამოუარეს, რათა იგი აგარაკზე წაეყვანათ. მანაც მანქანა, როგორც იტყვიან, „უპატრონოდ“ მიატოვა. ირინემ აგარაკზე ორი დღე დაჰყო, კვირა საღამოს კი შინ დაბრუნდა. როცა თავის სადარბაზოს უახლოვდებოდა, მან გაიხედა გვერდით, სადაც წესით და რიგით მისი ავტომობილი უნდა ყოფილიყო გაჩერებული. ირინეს მოეჩვენა, რომ მანქანა ადგილზე იდგა. დილით კი, როცა მოსკოვის ერთ-ერთ კინოსტუდიაში აპირებდა წასვლას, აღმოაჩინა, რომ მანქანა გაუჩინარებულიყო.

* * *

ირაკლი კვირიკაძე დაიბადა 1939 წლის 12 ივლისს. იგი არის სცენარისტი და რეჟისორი, მრავალი ფილმის სცენარების ავტორი და თანაავტორი. გადაღებული აქვს ცნობილი კინოფილმები „ქალაქი ანარა“, „მოცურავე“ და სხვა. ირინე კვირიკაძე არის ბუნებისადმი მიძღვნილი პოპულარული ტელეპროგრამის „ნატურალისტის მოგზაურობის“ რეჟისორი.

კოსმოსიდან ორთავიანი ჭიები დაბრუნდნენ

რუსეთელმა მეცნიერებმა საერთაშორისო კოსმოსურ სადგურში გამოზარდეს ორთავიანი ჭიები. „ეს ანომალია კი არა, სრულიად კანონზომიერი პროცესია, რომელიც ადასტურებს, რომ უწონობა არ ახდენს გავლენას სხეულის დაკარგული ნაწილების აღდგენაზე“, — განაცხადა რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის მედიცინა-ბიოლოგიის პრობლემათა ინსტიტუტის წამყვანმა თანამშრომელმა გივი გორგილაძემ.

100 ჭია საერთაშორისო კოსმოსურ სადგურში ჯერ კიდევ 30 მარტს გაუშვეს. თანაც, ყოველი მათგანი დაყვეს 4 ფრაგმენტად — თავი, სხეულის ნაწილები და კუდი. სპეციალისტებს უნდა ენახათ, თუ კოსმოსში როგორ მიმდინარეობს სხეულის ნაწილების აღდგენის პროცესი (ან რეგენერაციაძ. საბოლოო ანგარიშით, კოსმოსში ფრენის ორი კვირის განმავლობაში, ჭიების თავებს გამოებათ ახალი სხეულები, კუდებს კი მიეზარდათ თავები. რაც შეეხება სხეულის წინასწარ გაკვეთილ ადგილებს, იქ ჭიებს ...ორ-ორი თავი გამოებათ.

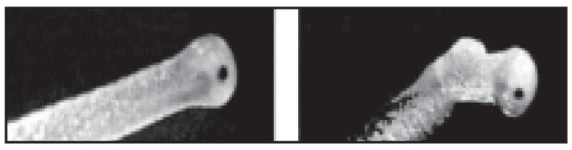

გვირეკავენ, გვეკითხებიან

— შემისრულდა საპენსიო ასაკი 60 წელი, მინდა დავინიშნო სახელმწიფო პენსია.

გთხოვთ განმიმარტოთ, ვის და როდის მივმართო პენსიის დასანიშნად და შრომის სტაჟის გარდა, რა საბუთები უნდა წარვადგინო?

ელეონორა ლორია

— 2006 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მოხუცებულთა სახელმწიფო პენსიის დასანიშნად საჭირო ასაკად დაწესებულია 65 წელი, მაგრამ ქალებს, რომლებიც სახელმწიფო ბიუჯეტზე მყოფ დაწესებულებაში არ მუშაობენ, უფლება აქვთ პენსიის დასანიშნად მიმართონ 60 წლის შესრულების შემდეგ, ნებისმიერ დროს, რაიმე ვადის შეუზღუდავად.

პენსიის დანიშვნის თაობაზე, წერილობითი განცხადება შეიტანება სოციალური დაზღვევის ფონდის ფილიალში, პენსიის დანიშვნის მსურველი პირის რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით.

პირადად თქვენ 60 წლის ასაკში პენსიის დანიშვნის დროს განცხადებას უნდა დაურთოთ პირადობის მოწმობა და შრომის წიგნაკი, ან სხვა ოფიციალური საბუთი, რომლითაც დასტურდება, რომ თქვენ არ მუშაობთ სახელმწიფო (იგივე საჯაროძ სამსახურში.

შრომის სტაჟის დამადასტურებელი საბუთის წარდგენას ახალი საპენსიო კანონი არ ითვალისწინებს.

ირინე ღლონტი.

დაგვირეკეთ, შეგვეკითხეთ: 93-16-90; 93-28-54.

ჯემალ რამიშვილი ღრმა მწუხარებით იუწყება უახლოესი მეგობრის

თემურ წეროძის

გარდაცვალებას და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ოჯახს.

თინა, გიორგი, მედეა, გია ნაჭყებიები, თემური ჭკადუა ოჯახებით იუწყებიან უახლოესი ნათესავის, შესანიშნავი მოქალაქის, სპორტსმენის

შუქრი გიორგის ძე ჭკადუას

გარდაცვალებას და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

შვილები მერაბი, მიშა, ზურაბი, რძლები ეთერ რაქვიაშვილი, ლელა მეზვრიშვილი, თამრიკო გოდერძიშვილი, შვილიშვილები ნინო, კახა, შოთიკო, დათა, ნუციკო, ნიკა, მარიამი, ძმა გურამი, ძმის ცოლი ლამზირა, ძმისწულები ქეთინო, რამაზი, დისწული დათო სალარიძე ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

კახი სვიმონიშვილი

პანაშვიდი 21, 22 IV, 16 სთ. დაკრძალვა 23 IV, 14 სთ. საგარეჯოს რაიონი, სოფელი პატარა ჩაილური.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
იბეჭდება გამომცემლობა „კოლორის“ სტამბაში, რკინიგზის ჩიხი, 20.

დამფუძნებლები — გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ თანამშრომლები

გამომცემელი — შპს „თანადგომა-1“
ქიზიყის ქ. №12, ტ: 71-68-81, 899 797679

მთავარი რედაქტორი რუსლან რუსია.
მორიგე რედაქტორი ბონდო გულიაშვილი.

ინდექსი 66434,
მისამართი: 0108, თბილისი, მ. კოსტავას ქ. №14.
მთავარი რედაქტორი: 98-96-34.
მთავარი რედაქტორის მოადგილე: 98-96-33.
სარეკლამო განყოფილება: 98-96-32.

რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. წერილებში მოყვანილი ფაქტების უტყუარობაზე პასუხს აგებენ ავტორები, რომელთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას.

ავტორებს ვთხოვთ, კომპიუტერზე ანაწყობ 2-2,5 ნაბეჭდ გვერდზე მეტი მოცულობის სტატიებს ნუ შემოგვთავაზებენ.